

کتاب بایدار

ماهنامه عمومی سازمان پدافند غیرعامل کشور
دوره جدید / شماره پنجم / شهریور ماه ۱۳۹۷

در این شماره می خوانید:

عبرت‌های عاشورا و جنگ امروز ما

دکتر محبی

نیازمند اتاق فرمان رصد تهدیدات هستیم

دکتر کائینی

کارکردهای پدافند شیمیایی در زمان صلح

دکتر مهدی روحانی

درگیر کودتای اقتصادی هستیم

حسین راغفر

بررسی راهبردهای عملیات روانی دشمن

سید جواد ابطحی

جامعه اسلامی و نصرت الهی

حجت‌الاسلام حاجی صادقی

بررسی حقوقی الحاق ایران به FATF

لیلا نعمتی

پایتخت و تهدیدات CBRNE

سیدجلال ملکی

هشدار درباره آلودگی زیستی پایتخت

محمد رستگاری

...

سردار دکتر جلالی هشدار داد

FATF

دیدهبان دشمن

برای بمباران

اقتصادی

صفحه ۶

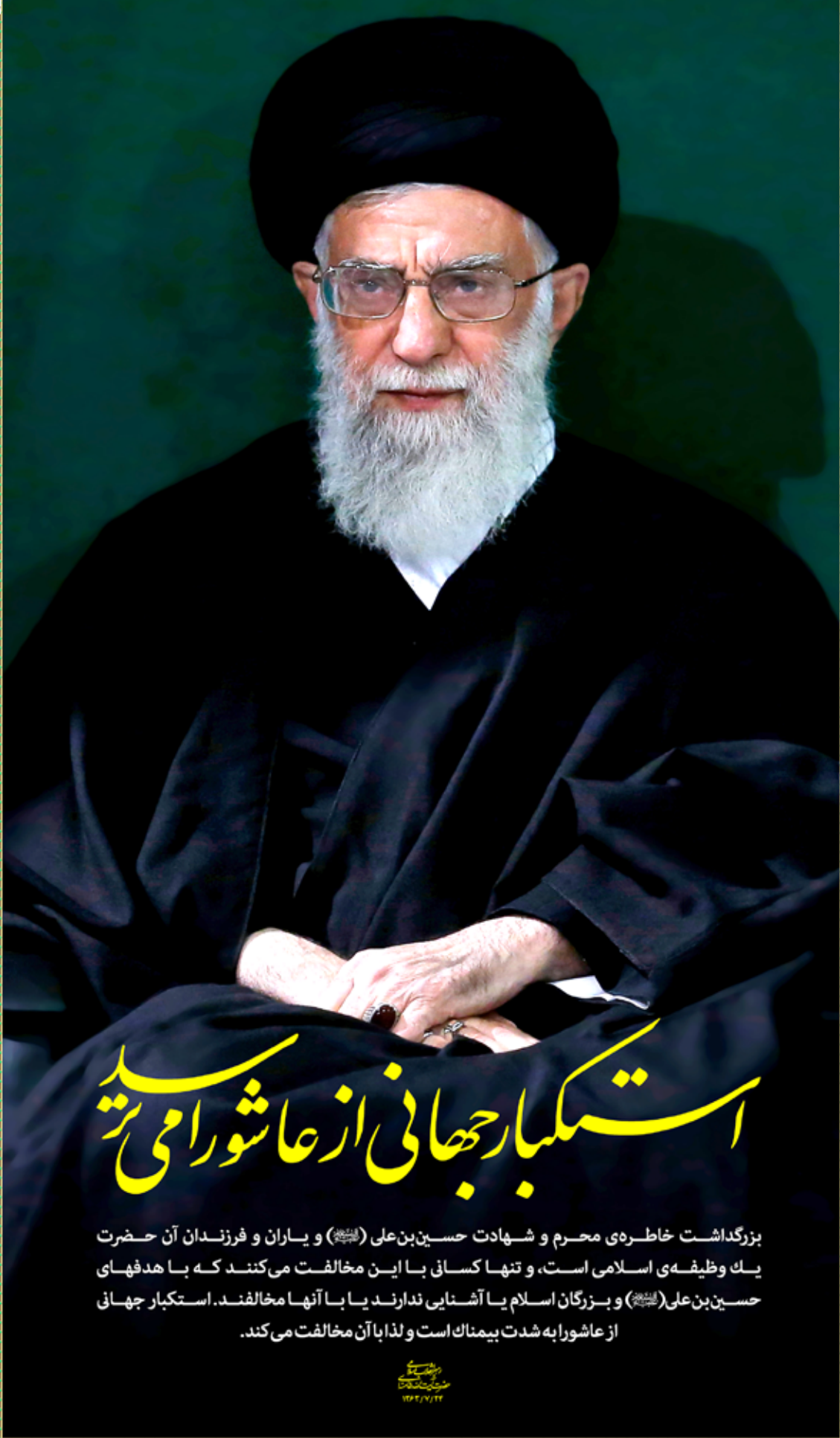

سازمان پدافند غیرعامل کشور

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

یا ایها السیوفین اذقنی میهات من الازک یا ایها السیوفین اذقنی یا ایها السیوفین اذقنی یا ایها السیوفین اذقنی

یا ایها السیوفین اذقنی یا ایها السیوفین اذقنی یا ایها السیوفین اذقنی یا ایها السیوفین اذقنی

تلاوت حدیث از امام خمینی

تلاوت حدیث از امام خمینی

استکبار جهانی از عاشورا می ترسد

بزرگداشت خاطره‌ی محرم و شهادت حسین بن علی (علیه السلام) و یاران و فرزندان آن حضرت یک وظیفه‌ی اسلامی است، و تنها کسانی با این مخالفت می‌کنند که با هدفهای حسین بن علی (علیه السلام) و بزرگان اسلام یا آشنایی ندارند یا با آنها مخالفند. استکبار جهانی از عاشورا به شدت بیمناک است و لذا با آن مخالفت می‌کند.

مجلس خبرگان
۱۳۴۲/۷/۲۲

یا ایها السیوفین اذقنی میهات من الازک یا ایها السیوفین اذقنی یا ایها السیوفین اذقنی یا ایها السیوفین اذقنی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ماهنامه خبری تحلیلی سازمان پدافند غیرعامل کشور

دوره جدید / شماره پنجم / شهریور ماه ۱۳۹۷

مدیر مسئول: سردار دکتر غلامرضا جلالی

سر دبیر: دکتر محسن محبی

دبیر تحریریه: محمد اسکندری

اعضای هیئت تحریریه: دکتر حمیدرضا حسینی دانا،

دکتر سامان ولی نوری، حسین جمشیدیان، محمدرضا متانت،

محمد علی زاده، حمید انصاری، فاطمه مهردادیان،

کبری آجرپندیان، مهناز رضایی، فاطمه صیدی و...

طراح و صفحه بندی: علیرضا تدریسی

عکاس: پوریا شاه منصوری

ترجمه و پژوهش: سمانه قلی زاده

ارتباط با ما: Sianatepaydar@gmail.com

paydarymelli.ir

[@sianatepaydar](https://www.instagram.com/sianatepaydar)

فهرست

FATF دیدهبان دشمن در جنگ اقتصادی

حذف دلار؛ اولین گام برای پیروزی در جنگ اقتصادی
سردار دکتر جلالی

عبرت‌های عاشورا و جنگ امروز ما
دکتر محبی

نیازمند اتاق فرمان رصد تهدیدات هستیم
دکتر کائینی

در گیر کودتای اقتصادی هستیم
حسین راغفر

بررسی حقوقی الحاق ایران به FATF
لیلا نعمتی

بررسی راهبردهای عملیات روانی دشمن
سیدجواد ابطحی

جامعه اسلامی و نصرت الهی
حجت‌الاسلام حاجی صادقی

دشمن وفاق دولت و ملت را نشانه رفته
سلیمان خدادادی

پایتخت و تهدیدات CBRNE
سیدجلال ملکی

نقش فضای سایبری در جنگ رسانه‌ای
محمد سپهری

بازی تلگرام در پازل دشمن
رمضان علی سبحانی‌فر

کارکردهای پدافند شیمیایی در زمان صلح
دکتر مهدی روحانی

هشدار درباره آلودگی زیستی پایتخت
محمد رستگاری

تیتریک	۶
یادداشت مدیرمسئول	۴
یادداشت سردبیر	۵
مصاحبه	۹
مصاحبه	۱۲
گزارش	۱۴
مصاحبه	۲۴
مصاحبه	۲۶
مصاحبه	۲۷
مصاحبه	۳۲
یادداشت	۳۷
مصاحبه	۳۸
مصاحبه	۴۲
مصاحبه	۴۶

سازمان پدافند غیرعامل کشور

پادشاهت ملیپرستمول

حذف دلار؛ اولین گام برای پیروزی در جنگ اقتصادی

سردار دکتر غلامرضا جلالی
رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور

ملی از شر دلار راحت شویم اتفاق بسیار بزرگی در اقتصاد ایران روی خواهد داد. ما اقدام اخیر بانک مرکزی در راستای حذف دلار از سیستم اقتصادی کشور را تحسین می‌کنیم و معتقدیم در این راه مسئولان باید ایستادگی و مقاومت کنند چراکه نه تنها فشارهای خارجی بلکه برخی در داخل تلاش دارند تا این اتفاق مثبت و خوش یمن روی ندهد.

آنچه که مشخص‌ست آمریکایی‌ها در چهل سالگی انقلاب و پس از ناامیدی از نبرد با ملت ما در عرصه‌های نظامی، سیاسی، امنیتی و ... به دنبال تحقق رویاهای خود در عرصه اقتصادی است. فروپاشی اقتصاد ایران هدفی است که آنها در خواب خود می‌پندارند، خواب آشفته‌ای که با هوشیاری مردم و مسئولان هرگز تعبیر نخواهد شد.

برخی ظاهراً عشق به دلار را در شناسنامه و اسناد هویتی خودشان ثبت کردند و حاضر نیستند دست از دلار بکشند!

اگر مجلس شورای اسلامی در یک اقدام انقلابی حذف کامل دلار را از فضای مالی و اقتصادی کشور به دولت تکلیف جدی نماید و با یک عزم ملی از شر دلار راحت شویم اتفاق بسیار بزرگی در اقتصاد ایران روی خواهد داد

چندی پیش بود که خبر حذف دلار از لیست خدمات ارزی بانک مرکزی را شنیدیم. اولاً از این اقدام مثبت رئیس کل بانک مرکزی تشکر می‌کنیم. هرچند این مهم خیلی دیر اتفاق افتاد اما این اقدام یک گام بسیار مثبت در حذف کامل دلار از چرخه اقتصادی کشور ارزیابی می‌شود. واقعیت این است که دلار یکی از نقاط قوت اقتصادی آمریکا است. آنها با صراحت از تبدیل دلار و پول و مناسبات مالی به عنوان سلاح برای وادار کردن ملت‌ها به اطاعت از خود نام برده‌اند. به نوعی تحمیل اراده با استفاده از سلاح مالی! لذا حذف دلار یک باید و ضرورت انقلابی و مردمی است. در یک نگاه بی‌طرفانه، رفتار مردم ترکیه با دلار در برابر جنگ اقتصادی آمریکا و رفتار بعضی‌ها در کشور ما با دلار واقعاً باعث تأسف و بعضاً شرمندگی است. البته بعضی از قدیمی‌های بانکی و غیره بانکی ظاهراً عشق به دلار را در شناسنامه و اسناد هویتی خودشان ثبت کردند و حاضر نیستند دست از دلار بکشند! گویا واقعیت آن است که برای برخی دل کندن از دلار به مثابه دل کندن از همه دنیاست، آنهایی که گرین کارت دارند و تنها زمانی مردم می‌توانند یک نفس راحت از دستشان بکشند که از مسئولیت‌های اجرائی حذف شوند.

به زعم ما اگر مجلس شورای اسلامی در یک اقدام انقلابی در قالب یک طرح یا لایحه فوریت‌دار همانطور که در برنامه ششم دیده شده است عدم استفاده از دلار و حذف کامل این ارز دشمن را از فضای مالی و اقتصادی کشور به دولت تکلیف جدی نماید و با یک عزم

دکتر محسن محبی
معاون توسعه فرهنگی و اطلاع رسانی
سازمان پدافند غیرعامل کشور

محرم در کنار شور حسینی همواره یادآور درس‌ها و عبرت‌های مهمی برای جامعه اسلامی بوده است. بی‌جهت نیست که رهبر کبیر انقلاب اسلامی امام خمینی (ره) تاکید داشتند: «ما هر چه داریم، از این محرم است و از این مجالس. مجالس تبلیغ ما هم از محرم است، از این شهادت سیدالشهدا (ع) است. محرم و صفر است که اسلام را نگه داشته است.» (۱)

یکی از موضوعاتی که جا دارد در ایام محرم و صفر بدان اشاره شود بسترهایی است که سبب گشت تا واقعه کربلا رغم بخورد. برای بسیاری از تاریخ‌نگاران و مفسران به‌واقع جای سوال است که چگونه تنها ۵۰ سال بعد از فوت پیامبر عظیم‌الشان اسلام (ص) که فرموده بود: «حُسَيْنٌ مِنِّي وَ أَنَا مِنْ حُسَيْنٍ أَحَبَّ اللَّهُ مَنْ أَحَبَّ حُسَيْنًا حُسَيْنٌ سَبَطَ مِنَ الْأَشْبَاطِ» (۲) سپاهیان لشکر یزید با سکوت و همراهی و عهدشکنی برخی از مردم، بستر ساز ظلم تاریخی به ابا عبدالله الحسین (ع) می‌شوند و مورد لعن دائم الهی قرار می‌گیرند چنانکه در فرازی از زیارت عاشورا می‌خوانیم: «وَ لَعْنُ اللَّهِ أُمَّةً قَتَلَتْكُمْ وَ لَعْنُ اللَّهِ الْمُؤْمِنِينَ لَهُمْ بِالْمُتَمَكِّينَ مِنْ قِتَالِكُمْ».

بدون شک در تحلیل و تعلیل چنین انحراف بزرگی در جامعه اسلامی آن هم بدین سرعت، عوامل و دلایل متعددی دخیل است. اما رهبر معظم انقلاب اسلامی در تحلیلی عمیق راجع به این موضوع می‌فرماید: «چه شد که در این پنجاه سال، جامعه اسلامی از آن حالت به این حالت برگشت؟ ... اگر کسی به ترکیب کلی جامعه اسلامی در آن سال‌های اول نگاه کند، می‌بیند که علی‌الظاهر چیزی به قهقرا نرفته است. البته گاهی چیزهایی پیش می‌آمد؛ اما ظواهر،

همان پایه‌گذاری و شالوده‌ریزی پیامبر را نشان می‌دهد. ولی این وضع باقی نمی‌ماند هر چه بگذرد، جامعه اسلامی بتدریج به طرف ضعف و تهی‌شدن پیش می‌رود.»

به تعبیری می‌توان گفت واژگون شدن ارزش‌ها مهمترین تهدید پیش روی جوامع اسلامی است که می‌تواند وقایع دردناکی همچون عاشورا را رقم بزند.

وقتی به جای عدالت، تبعیض می‌نشیند و به جای حمایت از مستضعفین خوی اشرافی‌گری در جامعه تزریق می‌شود، وقتی به جای تقوا و درستکاری، خلاف شرع عرف می‌گردد، آن زمانی که به جای ولایت‌مداری، خودپسندی و خودرایی رواج می‌یابد زمانی است که جامعه اسلامی در مسیر انحطاط قرار گرفته است و می‌رود که تاریخ تلخ عاشورا و کربلا را دوباره تکرار کند.

اگر بخواهیم به درستی از عاشورای حسینی درس بگیریم، باید به سراغ جامعه خویش برویم و مسیرهای

عبرتهای عاشورا و جنگ امروز ما

غلطی که دشمن در صدد است در جامعه ایجاد کند را مسدود کنیم. حماسه ۹ دی که در ایام عزاداری سید و سالار شهیدان در سال ۸۸ روی داد یکی از افتخارات جامعه اسلامی و دینی ماست. جایی که دشمن یک بدعت خطرناک را آغاز کرد اما خروش و جوشش غیرت دینی مردم این سرزمین کشور را در مسیر انقلاب و ارزش‌های اسلامی حفظ کرد.

به راستی که مردم ما اهل کوفه نیستند. مردمان ما در بزنگاه‌ها نشان داده‌اند که حتی بهتر از خواص، غبار فتنه‌ها را کنار زده و صواب را از ناصواب تشخیص می‌دهند و در میدان عمل می‌کنند. با این حال جامعه اسلامی همواره باید خود را در تاریخ بجوید تا از تکرار اشتباهات گذشته برحذر باشد.

امروز به زعم ما مهمترین خطری که جامعه اسلامی را تهدید می‌کند رواج بی‌مسئولیتی و بی‌قیدی نسبت به وضعیت کشور است. جالب است که امام حسین (ع) نیز در اولین بیانیه در خصوص هدف از قیام خود علیه امویان می‌فرماید: «آئی لم اخرج اشرا و لا بطرا و لا مفسدا و لا ظالما، انما خرجت لطلب

الاصلاح فی امة جدی، ارید ان امر بالمعروف و انهی عن المنکر و اسیر بسیرة جدی و ابی علی بن ابی طالب علیه‌السلام.» (۳) امروز کشور ما در یک جنگ تمام عیار اقتصادی،

سیاسی و روانی قرار دارد. دشمن تمام تلاش خود را به‌کار گرفته است تا ایران را در برابر زیاده‌خواهی‌های خود به زانو درآورد. مطمئنا این جنگ فقط و فقط با یاری و هوشیاری مردم خنثی خواهد شد و لاغیر و اگر در وانفسای جنگ ذهن عموم مردم

از داستان اصلی منحرف شود، یا خدای نکرده نادانسته آب در آسیاب دشمن ریخته شود آنگاه کشور یا یک خطر جدی روبه‌روست. به راستی امروز بزرگترین منکر دوران ما منکر اقتصادی است. آیا مومنان جامعه دینی نسبت به این منکرات اقتصادی نهی از منکر می‌کنند؟! چه کسی کالاهای حیاتی مردم را احتکار می‌کند؟ چه کسی بذر یأس و

نامیدی و اختلاف در کشور می‌باشد؟ چه کسی به دروغ شایعه کم‌یابی کالاها را در بازار مطرح می‌کند؟! مطمئنا وابستگان به دشمن حلقه اصلی این عملیات‌ها را انجام می‌دهند اما جامعه اسلامی نباید در برابر این موج رسانه‌ای و روانی خنثی باشد. بلکه باید با بصیرت دینی نسبت به توطئه‌های دشمن اطلاع‌رسانی کرد و

به دولت برای عبور از شرایط کنونی کمک کرد. ما با تجربه ۸ سال دفاع مقدس که نمایشی از همبستگی و احساس مسئولیت دینی و ملی مردم ایران بود به جرئت ادعا می‌کنیم که به فضل خدا دشمنان در این بستر نوین جنگ نیز شکست خواهند خورد و این پیروزی برای ما از برکات عاشورا و خط سرخ حسینی است.

امروز مهمترین خطری که جامعه اسلامی را تهدید می‌کند رواج بی‌مسئولیتی و بی‌قیدی نسبت به وضعیت کشور است

(۱) صحیفه امام، ج ۱۵، ص ۳۳۰

(۲) الإرشاد فی معرفة حجج الله علی العباد، شیخ مفید ج ۲ ص ۱۲۷

(۳) خوارزمی، المقتل، ج ۱، ص ۱۸۸.

رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور هشدار داد

FATF؛ دیده بان دشمن برای بمباران اقتصادی

به سر می برد، لذا طبیعی است که در این شرایط دشمنان ما برنامه ریزی کرده اند تا برخورد جدی را با نظام اسلامی داشته باشند. بنابراین ما وارد یک جنگ و رویارویی جدی با دشمنان شده ایم و باید شرایط فعلی و دلایل این رویارویی و البته نحوه آن را به خوبی بشناسیم.

وی افزود: نظام اسلامی پیشرفت های بسیار خوبی داشته و توانسته تا حدودی اهداف والای انقلاب را محقق کند، البته در برخی حوزه ها کمبودهایی وجود دارد که می توان با تلاش آنها را برطرف کرد.

رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور ادامه داد: نظام اسلامی ایران توانست تهدیدی به نام داعش را به یک فرصت تبدیل کند و همه تهدیدات را با شکل دهی محور مقاومت شکست دهد، اینها همه پیروزی های ارزشمندی است که به واسطه استراتژی درست جمهوری اسلامی به دست آمده است.

سردار جلالی با اشاره به مأموریت های مستشاری نیروهای مسلح در سوریه و عراق گفت: ما هیچگاه نیرو و ارتش به کشوری اعزام نکردیم، اما با آموزش و انتقال تجارب و فرهنگ انقلاب اسلامی مردم آن کشورها را آماده مقابله با تروریست ها کردیم و امروز خوشبختانه بدنه اصلی نیروهای مدافع در سوریه و عراق را مردم عادی این کشورها تشکیل می دهند.

وی افزود: در سوریه و عراق همه استکبار جهانی از آمریکا و رژیم صهیونیستی گرفته تا عربستان سعودی، مصر و دیگر کشورها جمع شدند تا این دو کشور را تجزیه کنند و می خواستند این استراتژی را در کل منطقه گسترش دهند، اما جمهوری اسلامی با حمایت از ملت های منطقه این استراتژی دشمنان را با شکست مواجه کرد.

رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور با اشاره به بیانات مقام معظم رهبری در روز ۱۴ خرداد و در حرم مطهر بنیانگذار کبیر انقلاب اسلامی گفت: مقام معظم رهبری در سخنان خودشان استراتژی جدید دشمنان علیه ملت ما را مطرح کردند و وظیفه ما نیز این است که مردم را با استراتژی دشمن آشنا کنیم.

وی با اشاره به سخنان وزیر اسبق دفاع آمریکا در خصوص انتخابات ایران گفت: به اعتراف وزیر اسبق دفاع آمریکا واقعی ترین انتخابات در ایران برگزار می شود.

رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور با هشدار نسبت به تصویب کامل شروط کارگروه اقدام مالی FATF گفت: با پذیرش تمام خواست های این کارگروه عملا یک دیده بان در داخل کشور برای بمباران دقیق اقتصادی ایران از سوی دشمن ایجاد کرده ایم!

سردار دکتر غلامرضا جلالی رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور در همایش آگاه سازی حفاظتی کارکنان این سازمان با گرامیداشت یاد و خاطره شهدا و امام شهدا گفت: با توجه به اینکه همه خانواده ها از فضای مجازی استفاده می کنند ضروری است که مقدماتی را در خصوص حفظ اطلاعات و نحوه استفاده از فضای مجازی بدانیم.

وی در ادامه به شرایط فعلی کشور اشاره کرد و گفت: امروز مقام معظم رهبری خودشان وارد میدان شده و پرچم مبارزه با دشمن را در دست گرفته اند، پس ما هم به عنوان بخشی از حافظان انقلاب اسلامی باید شرایط فعلی را خوب درک کنیم و وظیفه خود را به درستی انجام دهیم.

سردار جلالی گفت: مادر چهلمین سالگرد انقلاب اسلامی هستیم، انقلاب اسلامی به بلوغ و امنیت کامل رسیده است و در استحکام و پایداری کامل

■ ما هیچگاه نیرو و ارتش به کشوری اعزام نکردیم، اما با آموزش و انتقال تجارب و فرهنگ انقلاب اسلامی مردم آن کشورها را آماده مقابله با تروریست‌ها کردیم

■ امروز خوشبختانه بدنه اصلی نیروهای مدافع در سوریه و عراق را مردم عادی این کشورها تشکیل می‌دهند

■ دشمنان می‌خواهند با ایجاد احساس کمبود در جامعه شرایط اعتراض، آشوب و ناامنی را به وجود آورند و برای این کار از بستر شبکه‌های اجتماعی و سایبری استفاده می‌کنند

دشمن برای شناخت اهداف و هدف قرار دادن آنهاست اما متأسفانه برخی می‌گویند راه تعامل با دیگر کشورهاست برای اینکه بفهمیم آیا این قرارداد بین‌المللی ابزاری برای دشمنان است و یا راه تعامل با دیگر کشورها باید به چند موضوع توجه کرد.

وی ادامه داد: رژیم صهیونیستی و عربستان سعودی عضو ناظر و بازرس FATF هستند، این یک جوک سیاسی است، عربستان و آل سعود خودشان پدرجد تروریست‌ها هستند اما در قالب FATF مسئول بررسی نظام بانکی دیگر کشورها در کمک به تروریسم هستند.

رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور گرانی، بیکاری و کمبودها را نتیجه جنگ اقتصادی دشمنان دانست و تصریح کرد: در جنگ اقتصادی در کنار عوامل خارجی کاستی‌های خودی هم تاثیر دارد، همانگونه که در جنگ نظامی اشتباه وجود داشت در جنگ اقتصادی هم اشتباهات داخلی وجود دارد.

وی مردم را مهمترین عامل و هدف اصلی جنگ اقتصادی دشمنان دانست و افزود: شبکه‌های اجتماعی اثر جنگ اقتصادی بر مردم را برای دشمنان شفاف می‌کنند، اگر بخواهیم بهتر بگوییم شبکه‌های اجتماعی دیده‌بان دشمن در جنگ اقتصادی هستند و برای دشمنان مشخص می‌کنند که این جنگ اقتصادی نتیجه داشته است یا خیر.

رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور گفت دشمنان در جنگ اقتصادی می‌خواهند فشار بر مردم را به دولت انتقال دهند و اگر این فشار به خوبی انتقال پیدا نکند به این معناست که

وی ادامه داد: به فرموده مقام معظم رهبری نظام ما مفهوم واقعی مردم‌سالاری دینی است. مردم ما صاحبان اصلی انقلاب اسلامی هستند پس باید آنها را با تهدیدات حوزه سایبری آشنا کنیم تا بدانند در چه زمینی و با چه استراتژی دشمن روبه‌رو هستند، اگر اینها را بدانند محکم‌تر در برابر دشمن می‌ایستند.

رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور با اشاره به جنگ اقتصادی دشمن علیه ایران اسلامی گفت: ما امروز شاهد یک جنگ همه‌جانبه، ترکیبی و به نوعی هیبریدی دشمن هستیم. دشمن در این جنگ جدید از همه فناوری‌ها و استراتژی‌ها استفاده می‌کند، شاهد یک عملیات روانی و یک جنگ رسانه‌ای تمام‌عیار هستیم که در این استراتژی از رسانه‌های جمعی و فضای سایبری استفاده می‌شود، دشمنان با این استراتژی به دنبال شکل‌دهی افکار مردم هستند.

وی افزود: اگر تاریخ جنگ‌های اقتصادی جهان را نگاه کنیم می‌بینیم که جنگ اقتصادی علیه ایران بی‌سابقه است و نمونه دیگری نمی‌توان همانند آن پیدا کرد. این کمبودهایی هم که در جامعه احساس می‌شود بخشی از جنگ اقتصادی دشمن است. البته کاستی‌ها و کوتاهی‌هایی وجود دارد و کوتاهی‌های ما هم در این کاستی‌ها تاثیر دارد اما بخش اعظمی از کمبودها به دلیل جنگ اقتصادی و روانی دشمن است.

سردار جلالی ادامه داد: دشمنان می‌خواهند با ایجاد احساس کمبود در جامعه شرایط اعتراض، آشوب و ناامنی را به وجود آورند و برای این کار از بستر شبکه‌های اجتماعی و سایبری استفاده می‌کنند. ما در گذشته هم درگیر جنگ با دشمنان بوده‌ایم اما شکل این جنگ‌ها با هم بسیار متفاوت است. در جنگ نظامی دشمن و حامیان آن به خوبی مشخص هستند و در یک جنگ فیزیکی هستیم اما جنگ اقتصادی و جنگ سایبری بسیار متفاوت و دشمن به خوبی قابل مشاهده نیست.

وی در ادامه با اشاره به حضور گسترده و همه‌جانبه مردم در دفاع مقدس گفت: در جنگ تحمیلی همه مردم ما از پیر و جوان همه و همه در برابر دشمن ایستاده بودند و از کشور دفاع می‌کردند و یک اجماع همه‌جانبه در مقابل دشمن وجود داشت و به نوعی تکلیف همه مشخص بود؛ در جنگ نظامی خصومت دشمن در قالب ویرانی و تلفات مشاهده می‌شد اما در جنگ اقتصادی به این شکل نیست.

رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور مدیریت اقتصادی و اجتماعی در زمان جنگ تحمیلی را با وجود همه تحریم‌ها مناسب دانست و گفت: ما در آن دوران با وجود تحریم‌ها توانستیم کشور را اداره کنیم و از جنگ سربلند بیرون بیایم.

سردار جلالی در ادامه سخنانش به مولفه‌های جنگ اقتصادی دشمن علیه کشورمان اشاره کرد و گفت در جنگ اقتصادی ابزار بسیار متفاوت از جنگ نظامی است، در این جنگ از تحریم و فشار اقتصادی استفاده می‌شود و ابزار این جنگ آن‌چنان پیشرفته و پیچیده است که به سختی می‌توان آن را تشخیص داد.

وی دلار را سلاح دشمن در جنگ اقتصادی دانست و گفت: مردم ما باید بدانند که دلار برنده‌ترین سلاح دشمن در جنگ اقتصادی علیه کشور ماست و فکر نکنند که دلار کالا و یا اوراق بهادار است.

سردار جلالی نظام بانکی را هدف اصلی دشمنان در جنگ اقتصادی دانسته و گفت: مسئولان باید بدانند که FATF خدمت به دشمنان است، برخی می‌گویند FATF سیستم کنترل آتش

■ دلار برنده‌ترین سلاح دشمن
در جنگ اقتصادی علیه کشور
ماست و نه کالا و یا اوراق بهادار!

■ مردم مهمترین نقش را در جنگ
اقتصادی دارند، آنها هدف جنگ
اقتصادی، ابزار جنگ اقتصادی
و پلی برای انتقال فشار به
حکومت‌ها هستند

■ افرادی را که مردم را ترغیب
به خرید سکه و ارز می‌کنند
سربازان دشمن در جنگ
اقتصادی دانست

اعلام می‌کنند. خوشبختانه اختیارات خوبی به دولت، قوه قضائیه و دستگاه‌های اطلاعاتی و امنیتی برای ایفاء نقش موثر فراتر از قبل داده شده است.

وی افزود: مقام معظم رهبری برای سرعت عمل در جنگ اقتصادی اختیارات بسیاری به قوا دادند تا بتوانند با سرعت تصمیماتی که اتخاذ می‌کنند را اجرایی کنند. مسئولین نیز تمام تلاششان را برای حل مسائل به کار گرفته‌اند، البته کاستی‌هایی وجود دارد که در دوران دفاع مقدس هم این مسائل و مشکلات وجود داشت، اگر ما از پیروزی‌ها و موفقیت‌های دفاع مقدس می‌گوییم به این معنا نیست که مشکلات وجود نداشته است پس باید اول مسائل و مشکلات خودمان را حل کنیم. سردار جلالی اصلاح نظام توزیع کالا و اقلام اساسی در شرایط جنگ اقتصادی را بسیار مهم دانست و گفت: باید با مکانیزم‌های خاص نظام توزیع کالا را کنترل کرد و اگر بازار کنترل نشود عده‌ای محدود به سودهای کلان می‌رسند و مردم با مشکل روبه‌رو می‌شوند.

رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور تصریح کرد: باید شبکه توزیع کالا را اصلاح کرد تا عده‌ای نتوانند اقلام مورد نیاز مردم را احتکار کنند؛ به‌نظر می‌رسد بهترین اقدام هوشمندسازی بارانه‌هاست تا کالاهای اساسی از آن طریق به‌دست مردم برسد، مسئله کارت هوشمند یارانه‌ها نیز اهمیت بالا دارد. از سوی دیگر دولت در نزد مردم باید مقتدر باشد تا بتواند بر مشکلات غلبه کند.

سردار جلالی در ادامه سخن به بیان نقش مردم در جنگ اقتصادی پرداخت و گفت: اولین اقدام این است که مردم صرفه‌جویی کنند، مردم باید از تجمل‌گرایی و اشرافی‌گری دوری کنند، از سوی دیگر باید کالای داخلی خریداری کنند تا با خرید کالای ایرانی چرخه تولید به حرکت درآمده و برای جوانان شغل ایجاد شود همچنین باید مصرف به اندازه داشته باشند و به اندازه نیاز خرید کنند.

وی با اشاره به تاکید دولت بر وجود همه اقلام مورد نیاز مردم در کشور، اظهار داشت: تا آنجایی که من اطلاع دارم اقلام مورد نیاز مردم به وفور در کشور وجود دارد اما اگر همه به فروشگاه‌ها هجوم ببرند و بیش از نیاز خریداری و در خانه انبار کنند این طبیعی است که احساس کنیم کمبود وجود دارد. مردم ما باید الگوی مصرف خودشان را روی کالای ایرانی تنظیم کنند و هم دیگر را حمایت کنند. رئیس سازمان پدافند غیرعامل تاکید کرد: در شرایط جنگ اقتصادی اختلافات سیاسی را باید کنار گذاشت و کاری نکرد که دولت تضعیف شود، همه باید از دولت حمایت کنند. وی خاطرنشان کرد: کسانی که با خرید سکه و ارز و احتکار به دنبال منفعت شخصی هستند سربازان دشمن در جنگ اقتصادی اند. همه ما باید حواسمان باشد که در این شرایط وارد استراتژی دشمن نشویم و به دولت و ملت خیانت نکنیم. نتیجه منفعت شخصی ما نباید فقر و نابودی دیگران باشد.

آنها در این جنگ موفق نبوده‌اند. بنابراین مردم مهمترین نقش را در جنگ اقتصادی دارند، آنها هدف جنگ اقتصادی، ابزار جنگ اقتصادی و پلی برای انتقال فشار به حکومت‌ها هستند.

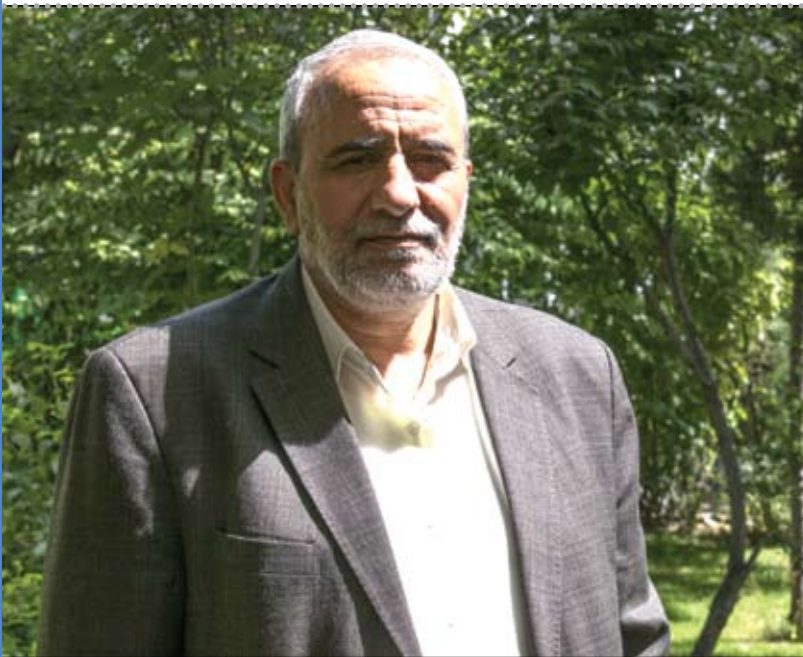
وی ادامه داد: چنانچه مردم به فروشگاه‌ها برای خرید کالا هجوم ببرند، بازی در استراتژی دشمن است. دشمنان با جنگ روانی و انتشار اخبار غلط تلاش می‌کنند تا به مردم القا کنند در کشور کمبودهایی وجود دارد. در جنگ اقتصادی استراتژی دشمن پنهان است مثلاً سران آمریکا در سخنرانی‌های خودشان می‌گویند دوست مردم ایران هستند اما تاثیر تحریم‌ها و فشارهای اقتصادی آنها بر مردم است یا اینکه نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی در یک اقدام مضحک می‌گوید من می‌خواهم به مردم ایران برای تامین آب کمک کنم اما در واقع بیشترین برنامه را برای آسیب رساندن به منابع آب ایران را همین رژیم داشته است.

سردار جلالی افرادی را که مردم را ترغیب به خرید سکه و ارز می‌کنند سربازان دشمن در جنگ اقتصادی دانست و افزود: عملیات روانی و شبکه‌های اجتماعی در اختیار دشمن، اصلی‌ترین نقش را در شرایط جنگ اقتصادی دارند، ما باید در جنگ اقتصادی استراتژی و نقشه داشته باشیم.

وی در ادامه به سخنان مقام معظم رهبری در دیدار با فرماندهان سپاه اشاره کرد و گفت: رهبری در این دیدار فرمودند من همراهی و پشتیبانی خدا را احساس می‌کنم و یقین دارم که خدا با ماست و ما را هدایت می‌کند.

رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور جنگ اقتصادی را دارای سه ضلع دشمن، حکومت و مردم دانست و گفت: در جنگ اقتصادی تکلیف دشمن مشخص است، در جبهه انقلاب اسلامی هم مقام معظم رهبری وارد عرصه شده و خود فرماندهی را برعهده گرفته و مدام در جلسات متعدد استراتژی‌ها و روش مقابله با دشمن را

دکتر کاوین در گفت و گو با «صیانت پایدار»: نیازمند یک اتاق فرمان رصد تهدیدات هستیم مردم با وجود بر خ دلخوری ها پاهای نظام و انقلاب ایستاده اند

و همچنان برنامه ریزی روانی گسترده دشمن عملا این همبستگی را آماج خود قرار داده است. خاستگاه انقلاب اسلامی آرمان‌هایی همچون عدالت‌طلبی، مبارزه با تبعیض و فساد، اسلام‌خواهی و ... بوده است و اگر ما در دهه چهارم نتوانیم کارنامه خوبی در این زمینه‌ها داشته باشیم عملا به خواسته‌های انقلاب اسلامی پشت کرده‌ایم. من معتقدم ما در بسیاری از موارد به شاخص‌های مطلوبی دست پیدا کردیم اما باید نواقص را نیز در نظر گرفت و برای رفع آنها راهکار ارائه کرد چرا که دشمن با توان رسانه‌ای خودش از کوه کوه می‌سازد. وی با تأکید بر اینکه شاید مردم دلخوری از برخی مسئولان داشته باشند اما پای اصل نظام و انقلابشان ایستادگی می‌کنند، ادامه داد: البته دشمن با جوسازی رسانه‌ای تلاش دارد تا بین ملت و دولت شکاف ایجاد کند اما ما معتقدیم اگر مسئولان به وظایفشان به درستی عمل کنند در حوزه اقتصادی نیز دلخوری‌ها از بین می‌رود.

معاون برنامه‌ریزی و امور مجلس سازمان پدافند غیرعامل کشور با اشاره به اینکه ایران اسلامی دارای ظرفیت‌های غنی و عظیمی است، یادآور شد: واقعا مدیریت معیشت مردم در کشوری مثل ایران کار سختی نیست و اگر مسئولان کمر همت ببندند امکان ایجاد حداقل مطلوب معیشت برای مردم وجود دارد. از سوی دیگر مردم نیز باید اسراف و خرید بیش از نیاز خود را کنار بگذارند و به دولت در شرایط فعلی کمک کنند. کائینی در بخش دیگری از این مصاحبه به وضعیت عملکردی سازمان پدافند غیرعامل کشور پرداخت و با اشاره به اینکه این سازمان در حوزه پیش‌بینی و هشداردهی توانسته است عملکرد مطلوبی کسب کند، افزود: ارتباط مناسبی با دستگاه‌های دولتی به ویژه در بخش‌های زیرساخت‌های حیاتی وجود دارد و به صورت مستمر گزارش‌های پدافندی برای این حوزه‌ها ارسال می‌شود و هشدارها و نکات ایمنی لازم ارائه می‌گردد. برای مثال در حوزه تامین کالاهای اساسی، بیماری‌های واگیردار، تغییرات اقلیمی هشدارهای مهمی به دستگاه‌ها ابلاغ شده است. وی یکی از کارهای مهم در حوزه سازمان را مربوط به طراحی و تدوین برنامه‌های مشخص و راهبردی پدافندی برای دستگاه‌های اجرایی در سطح استان‌ها و شهرستان‌ها عنوان کرد و گفت: این برنامه‌ها به تک‌تک دستگاه‌ها اجرایی در سراسر کشور ابلاغ شد و ابعاد مالی آن نیز مورد بررسی قرار گرفت و عملا شرح وظایف دستگاه‌ها در زمینه پدافند مشخص شد. معاون برنامه‌ریزی و امور مجلس سازمان پدافند غیرعامل کشور ایجاد تمهیدات لازم برای برگزاری رزمایش‌های پدافندی در حوزه‌های سایبری، زیستی، پرتوی و شیمیایی را نیز از دیگر کارکردهای سازمان عنوان کرد و گفت: این رزمایش‌ها در ابعاد و مکان‌های مختلف درحال برگزاری است و از این طریق ما تلاش داریم تا وضعیت عملکردی دستگاه‌ها در شرایط بحرانی را بسنجیم. وی یکی دیگر از ابعاد کارکردی را مساله تفاهم با شهرداری‌ها در زمینه پدافند غیرعامل عنوان کرد و با بیان اینکه حدود ۵۰ شهردار شهرهای بزرگ کشور با سازمان در حال همکاری هستند، افزود: تلاش داریم چه در سطح مدیریت شهری و چه در حوزه‌های تجهیزاتی، شهرداری‌ها را بیش از گذشته با الگوی پدافند غیرعامل همراه کنیم.

کائینی از اولویت‌های مهم پیش روی سازمان پدافند غیرعامل را فرهنگ‌سازی و نهادینه‌سازی مفاهیم پایه عنوان کرد و افزود: سطح آشنایی عموم مردم باید پدافند غیرعامل باید ارتقا پیدا کند و ما امیدواریم چه در سطح آموزش عالی و چه در سطح مدارس مفاهیم پدافند غیرعامل، ضرورت‌ها و کارکردهای آنها بیش از پیش مورد توجه قرار بگیرد. معاون برنامه‌ریزی و امور مجلس سازمان پدافند غیرعامل کشور یکی از نیازهای پیش روی پدافند غیرعامل را افزایش هماهنگی‌ها و هم‌افزایی‌ها بین دستگاه‌هایی عنوان کرد که ناظر به رصد تهدیدات فعالیت می‌کنند، گفت: ما نیازمند یک اتاق فرمان رصد تهدیدات در تمام حوزه‌ها هستیم که سازمان پدافند غیرعامل می‌تواند راهبردی آن را برعهده داشته باشد اما با توجه به تخصصی بودن حوزه‌ها و گستره آن این نیاز احساس می‌شود که سایر دستگاه‌ها نیز باید در این مجموعه شرکت داشته باشند و اطلاعات و تحلیل‌های خود درخصوص تهدیدات بالقوه یا بالفعل را به اشتراک بگذارند.

اگر در چند دهه گذشته مفهوم پدافند غیرعامل و دفاع مردمی در برابر حملات سخت و نظامی دشمنان مطرح می‌شد امروز با توجه به تغییرات گسترده در حوزه تهدیدات، عملا معنا و مفهوم پدافند غیرعامل نیز وسیع‌تر و گسترده‌تر شده است. دکتر محمدرضا کائینی معاون برنامه‌ریزی و امور مجلس سازمان پدافند غیرعامل کشور در گفت‌وگو با خبرنگار ماهنامه «صیانت پایدار» با تأکید بر اینکه مفهوم پدافند غیرعامل طی سال‌های اخیر هم در کشور ما و هم در سطح جهانی دچار تغییر و تحول شده است تأکید کرد: امروز با توجه به رشد و توسعه حوزه‌های جدید که اغلب دانش‌پایه هستند همچون حوزه‌های سایبری، زیستی، پرتوی و ... مفهوم پدافند نیز دچار عمق و گستره بیشتری شده است. برای مثال در حوزه سایبری ما شاهد هستیم که دشمن با نفوذ، هک و حتی تشکیل ارتش‌های سایبری عملا به دنبال آغاز یک جنگ در این عرصه است.

وی یکی از مهمترین حوزه‌های جدید در زمینه پدافند غیرعامل را موضوع تهدید اقتصادی عنوان کرد و با بیان اینکه طی سال‌های گذشته این سازمان بارها بر موضوع وقوع یک جنگ اقتصادی تمام عیار تأکید داشته و هشدار داده است، افزود: البته در شرایط فعلی و با وقوع جنگ اقتصادی، این موضوع در ادبیات تمام مسئولان نمود پیدا کرده است اما اگر ما از سال‌ها قبل همانطور که مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) تأکید داشتند زیرساخت‌های اقتصادی خود را قوی می‌کردیم امروز دچار وضعیت فعلی نمی‌شدیم. کائینی با اشاره به اینکه در شرایط فعلی حداقل ما می‌بایست در خصوص ادبیات مربوط به جنگ اقتصادی و اقتصاد مقاومتی به یک اجماع نظری برسیم، افزود: متأسفانه هنوز هم کسانی هستند که تلاش دارند تا مفهوم اقتصاد مقاومتی را به تاب‌آوری کاهش دهند و با جنگ اقتصادی را نوعی رقابت اقتصادی معنا کنند در حالی که این موضوعات کاملا متفاوت است و ما تا زمانی که درک درستی از این تهدیدات نداشته باشیم نمی‌توانیم در برابر آنها موضع‌گیری درستی نیز بکنیم.

معاون برنامه‌ریزی و امور مجلس سازمان پدافند غیرعامل کشور با اشاره به اینکه تمرکز دشمن بر جنگ اقتصادی ناشی از توان کشور در حوزه‌هایی همچون دفاعی، امنیتی و سیاسی است، گفت: علی‌رغم تمام تلاش‌های دشمن وضعیت امروز ایران با کشورهای منطقه همچون عراق، سوریه و ... قابل مقایسه نیست و در کشور ثبات و امنیت حاکم است از همین رو آمریکایی‌ها به دنبال آغاز یک جنگ نوین و ترکیبی علیه کشور ما هستند که زیرساخت اقتصادی و روانی دارد.

وی با اشاره به اینکه امیدواری دشمن به تهدید اقتصادی ناشی از ضعف‌ها، کاستی‌ها و نقص مدیریتی ماست، افزود: طی چهار دهه گذشته ما نتوانستیم به درستی مفهوم اقتصاد اسلامی را پیاده‌سازی کنیم و نگاه‌های لیبرالی سبب شده تا اقتصاد ایران علی‌رغم تمام ظرفیت‌های کلان خود دچار نقص باشد. کائینی با بیان اینکه هدف دشمن از تهدید اقتصادی، وارد کردن فشار به معیشت مردم و ایجاد ناراضی‌های عمومی و در نهایت اعتراضات مردمی است، افزود: امروز دشمن تنها امیدش به همین موضوع اقتصادی است و اگر کشور بتواند از این موضوع نیز عبور کند عملا دشمنی آمریکایی‌ها تا حدود زیادی مهار شده است.

معاون برنامه‌ریزی و امور مجلس سازمان پدافند غیرعامل کشور با تأکید بر اینکه مشکلات اقتصادی کشور دارای راه‌حل مدیریتی است و ما چیزی به نام بن‌بست نداریم، گفت: اگر بتوانیم سیاست‌های ابلاغی اقتصاد مقاومتی و خط مشی رهبری را پیاده‌سازی کنیم بسیاری از مشکلات رفع می‌شود و عملا تحریم‌های دشمن بی‌نتیجه خواهد ماند. امروز یکی از مشکلات اساسی ما وابستگی اقتصادی به دلار است و اکنون باید متخصصان امر راهکارهای کاهش این وابستگی و در نهایت قطع آن را بررسی و برای اجرا آماده‌سازی کنند.

کائینی یکی دیگر از ابعاد جنگ ترکیبی آمریکا علیه کشورمان را مساله مدیریت افکار عمومی دانست و گفت: وقتی به تاریخ انقلاب و جمهوری اسلامی نگاه می‌کنیم به خوبی درک می‌کنیم که رمز موفقیت ما همبستگی اجتماعی و انسجام داخلی بوده است اما امروز برخی نواقص مدیریتی

«دوروی» FATF

به نام شفافیت به کام استعمار!

محمد رضا متانت

گروه ویژه اقدام مالی (FATF) در نشست گروه G7 در جولای ۱۹۸۹ در پاریس پایه‌گذاری شد و در سال ۱۹۹۰ توصیه‌نامه ۴۰ بندی خود را منتشر کرد که این توصیه‌نامه در ۱۹۹۶ و ۲۰۰۳ مورد بررسی و بازنگری قرار گرفت. این اتحادیه یک سازمان همکاری میان دولتهاست که به منظور مبارزه با پول شویی شکل گرفته است. هدف اصلی این اتحادیه، مبارزه با مظاهر مختلف فعالیت‌های غیرقانونی می‌باشد که بخش اقتصادی کشورها را تحت تأثیر خود قرار داده‌اند. در حال حاضر FATF شامل ۲۹ کشور و دو سازمان بین‌المللی است و اعضای این اتحادیه شامل کشورهایی می‌باشند که از مراکز مهم مالی جهان محسوب می‌شوند. FATF دارای یک دستورالعمل ۴۰ ماده‌ای است که کلیه جنبه‌های مبارزه با پول شویی را در بر می‌گیرد. از ابتدای شروع به فعالیت اتحادیه FATF مشخص بود که کشورهای عضو این اتحادیه دارای سیستم‌های مالی و قانونی متفاوت با یکدیگر می‌باشند و نمی‌توانند معیارهای یکسانی داشته باشند و برای مبارزه با پول شویی از رفتار یکسانی بی‌روی کنند. بنابراین، دستورالعمل اجرایی اتحادیه FATF به صورتی نوشته شده است که هم قابل اجرا توسط کلیه اعضا باشد و هم مبادلات پولی قانونی کشورهای عضو را محدود و مانع توسعه اقتصادی کشورها نشود. کشورهای عضو FATF عبارتند از: آرژانتین، استرالیا، اتریش، بلژیک، برزیل، کانادا، دانمارک، فنلاند، فرانسه، آلمان، یونان، هنگ‌کنگ، سوئیس، ایسلند، ایرلند، ایتالیا، ژاپن، لوکزامبورگ، مکزیک، هلند، سوئد، نروژ، پرتغال، سنگاپور، اسپانیا، نیوزلند، ترکیه، انگلستان، آمریکا و دو سازمان بین‌المللی یعنی اتحادیه اروپا و شورای همکاری خلیج فارس.

FATF در واقع استانداردهای بین‌المللی مبارزه با پول شویی و تأمین مالی تروریسم را تعیین کرده و آنها را مورد ارزیابی و پایش قرار می‌دهد. همچنین گونه‌شناسی پول شویی و شیوه‌ها و تکنیک‌های جدید پول شویی و تأمین مالی تروریسم را بررسی کرده و به آنها پاسخ می‌دهد. این سازمان در سال ۲۰۰۱ به عمل در مبارزه با تأمین مالی تروریسم گسترش یافت. دلیل مصطلح شدن واژه پول شویی به فرایندی برمی‌گردد که در آن وجوه کثیف و نامشروع با عبور از مجاری و صافی‌های پولی و مالی مختلف، پاک و تطهیر می‌شود. در این حالت، وجوه با منشأ غیرقانونی وارد فرایندهای پیچیده و متعددی می‌شود، به طوری که با عبور از هر مرحله، ردیابی ریشه‌های اصلی آن به مراتب دشوارتر می‌شود. این اصطلاح نخستین بار در جریان رسوایی واترگیت در سال ۱۹۷۳ میلادی رواج یافت و در سال ۱۹۸۱ در یکی از دادگاه‌های آمریکا به حوزه‌های حقوقی و متون قانونی وارد شده و از آن پس در سطح گسترده‌ای به کار رفت. منظور از تطهیر مال (پول شویی) مخفی کردن منبع اصلی اموال ناشی از جرم و تبدیل آن به اموال پاک است، به طوری که یافتن منبع اصلی مال غیرممکن می‌گردد. پول شویی، یکی از جرائم سازمان یافته فرامالی است که بسیاری از کشورها به خصوص کشورهای در حال توسعه به شکلی گسترده با آن دست به گریبان هستند. پدیده پول شویی، یکی از جرائم مالی مخرب است که آثار زیان بار آن توان می‌تواند همه عرصه‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی جامعه تأثیرات مخربی ایجاد نماید به همین دلیل عزم جامعه بین‌المللی بر مبارزه با آن متمرکز شده است و تدابیر مختلفی را برای نیل به این امر به کار برده‌اند پول شویی همچنان تهدیدی علیه کشورها و سیستم‌های مالی به شمار می‌رود چرا که از طریق تأمین مالی تروریسم یکی از عوامل اساسی تداوم حیات گروه‌های تبهکار و جنایتکاران است.

گرچه در ظاهر پول شویی و تأمین مالی تروریسم که معمولاً توسط قاچاقچیان انجام می‌شود فعالیت‌های جداگانه و متمایزی هستند اما نگرانی مشابهی را در کشورها ایجاد می‌کنند و معمولاً از تکنیک‌های مشابهی استفاده می‌کنند. تهدید این فعالیت‌ها بسیار جدی بوده و کیان سیستم‌های مالی را با مشکل‌های بزرگ مواجه می‌کنند. سرمایه‌گذاری خارجی را تحلیل می‌برند و جریان سرمایه بین‌المللی را منحرف می‌کنند.

به طور کلی پول شویی امرار معاش مالی گروه‌های تبهکار است و این گروه‌ها را قادر می‌سازد که فعالیت‌های زیانبار و خسارت آفرین خود را پیاده کنند. برآورد می‌شود بیان فعالیت‌های پول شویی در سراسر جهان سالانه بین ۵۹۰ میلیارد دلار تا ۱،۵

تریلیون دلار باشد. سیستم تجارت بین‌المللی از طریق مزایای ناشی از معاملات واردات و صادرات مستعد ابتلا به پول شویی است و در واقع پول شویی تجارت - مبنا شکل می‌گیرد. به عنوان مثال می‌توان در این زمینه به فعالیت بازار سیاه تبادل پزو اشاره کرد که سالانه باعث قاچاق ۵ میلیارد دلار از آمریکا به کلمبیا می‌شود. امروزه دولت‌ها به ابزارهای خود برای مبارزه با جرائم مختلف از جمله جرائم سازمان یافته فراملیتی تروریسم و تکثیر تسلیحات متکی هستند. تقریباً همه کشورها ملزم به رعایت استانداردهای خود هستند. بیشتر دولت‌ها به FATF پیوسته‌اند. بیشتر سازمان‌های بین‌المللی تأثیرگذار ملزم به رعایت قوانین FATF هستند. رهبران گروه‌های ۲۰ سال ۲۰۰۹ اف ای تی اف را به عنوان یک موسسه و نهاد اساسی در زمینه معماری قوانین نظارتی جدید در سیستم مالی جهانی تعیین کردند. FATF هم اینک به عنوان یک مدل از حکمروایی جهانی به نظر می‌رسد. چه عاملی این تکامل سریع از یک نهاد حاشیه‌ای به یک تشکیلات و بدنه کلیدی از حکمروایی جهانی در زمینه مباحث مالی غیرقانونی را تبیین می‌کند؟ اکثر تحلیلگران این تأثیر را ناشی از تلفیق مکانیسم‌های مادی و اجتماعی و یا اجباری و اقناعی می‌دانند. اغلب درک صحیح و رضایت بخشی از روند پویایی FATF و مبارزه با پول شویی وجود ندارد. ساده ترین توضیح در باره آن اینست که این قانون نشان دهنده توزیع قدرت در بین کشورهاست. برخی صاحب نظران استدلال می‌کنند که اتحادیه اروپا و آمریکا در عالم واقع قادرند FATF را به هر سمتی که خود بخواهند به انحراف بکشانند، آنرا به سخره بگیرند، آن را اجرا کنند یا از اجرای آن سر باز بزنند و در واقع این نیز ابزاری دیگری برای تأیید و تصدیق سلطه این کشورها بر اقتصاد جهانی است. برخی دیگر معتقدند که ایالات متحده یک هژمون مقرراتی دارد اما نمی‌خواهد هزینه‌های اجرایی برای اعمال یک استاندارد الزام آور را متحمل شود بنابراین FATF می‌تواند برای او یک همدست برای فشار بر دولت‌ها محسوب شود و گروهی دیگر استدلال می‌کنند که FATF تنها استانداردهای مد نظر آمریکا را تبلیغ می‌کند.

همگام با سایر کشورها، ایران نیز مبارزه با پول شویی را در دستور کار خود قرار داده است و یکی از مهم ترین اقدامات انجام شده در این راستا تصویب قانون مبارزه با پول شویی در تاریخ ۸۶/۱۱/۲ است. با این حال، با توجه به تحولات شگرف نظام پولی و بانکی جهانی در اثر ظهور بانکداری الکترونیکی و همچنین ناشناخته ماندن پیامدها و آثار جدی و زیان آور جرم پول شویی، به نظر می‌رسد که اجرای کامل و مطلوب مقررات و قوانین مبارزه با پول شویی مستلزم اخذ تدابیر کارآمد و برنامه ریزی دقیق به ویژه در خصوص اعمال تغییرات لازم ساختاری و نرم افزاری، تقویت بنیه علمی و عملی کارکنان بانک، فرهنگ سازی عمومی و تعامل و تعاون سایر نهادها و ... می‌باشد.

در پایان باید یادآوری کرد که این روزها بحث FATF تصویب لوائح آن و ضرورت پیوستن ایران به کنوانسیون پالمو در محافل سیاستگذاری کلان کشور گرم است نکته ای که دارای اهمیت است اینست که برای بررسی و تحلیل و تصویب چنین لوائحی، نهادهایی مانند مجلس و دیگر مبادی سیاستگذاری بایستی کشور و سواست و دقت کافی را داشته باشند. این اهمیت از آنجا ناشی می‌شود که اولاً این لوائح مربوط به مباحث حساس پولی و مالی است و دیگر اینکه همانطور که اشاره شد لوائح و طرح‌هایی مانند FATF بیش و پیش از هر چیزی منافع قدرت‌های بزرگ و از جمله ایالات متحده را لحاظ می‌کنند و بیشتر جنبه تجویزی و دستوری دارند و کمتر شرایط واقعی اقتصادی و سیاسی کشورهای امضاکننده را مورد توجه قرار می‌دهند و ماهیت آنها بگونه‌ای است که معمولاً همه برای ابرقدرت‌ها و هیچ برای دیگر کشورها را در بطن خود دارند. علاوه بر موارد فوق نکته قابل ذکر و نگران کننده دیگر مطرح شدن نام عربستان و رژیم اشغالگر قدس به عنوان ناظر و بازرس FATF است. به عبارتی کشورهایی که خود بهشت تروریست‌ها و حاصل خیزترین نقاط جهان برای تأمین مالی و پرورش تروریسم هستند قرار است بر اسناد مالی دیگر کشورها نظارت کنند. از این رو انطباق دقیق این لوائح با اسناد فرادستی و سیاست‌های کلان نظام یک ضرورت است و نباید تحت تأثیر فضای سیاسی ایجاد شده عجلانه به تصویب آنها دست زد.

سازمان پانچہ قریہ مارکیٹ
پدافند اقتصادى

Financial Action Task Force

کتابچہ

ماہنامہ خبر سے تعلق — سازمان پانچہ قریہ مارکیٹ عامل کشور

فاطمه مهرداد بیان

حسین راغفر، عضو هیات علمی دانشگاه الزهراء(س) و اقتصاددان در گفتگو با خبرنگار ماهنامه «صیانت پایدار» ضمن تشریح اوضاع اقتصادی ایران می‌گوید: مولفه‌های گوناگونی وجود دارد که اثبات می‌کند شرایط اقتصادی ایران در وضعیت ویژه‌ای قرار داشته و طی سه دهه گذشته کمتر چنین شرایطی را از سر گذارنده است، شرایطی که اینجانب به آن اطلاق «کودتای اقتصادی» کردم که البته به مذاق برخی خوش نیامد.

وی می‌افزاید: وضعیت اقتصادی ایران جدا از آنکه اثر گرفته از برجام باشد تحت دو عامل بیرونی و درونی اکنون در مرحله بسیار حساسی قرار گرفته که می‌تواند جلودار یه کودتای سیاسی نیز باشد، کودتایی که از سال گذشته در اقتصاد کشور نرم نرمک آغاز شد و اکنون میدان‌داری کرده و به نظر نمی‌رسد عوارض آن در گرانی‌های سکه و دلار خاتمه پیدا کند.

این اقتصاددان معتقد است: ایجاد نارضایتی عمومی مهمترین هدف این کودتای اقتصادی است که با قاطعیت می‌توان گفت در این ابعاد، در ۴۰ ساله گذشته سابقه نداشته و خوشبین‌ترین افراد درون نظام اقتصادی هم معتقدند وضعیت بازار اقتصادی اخیر ایران شرایط خاصی است که توسط عوامل خارجی و داخلی در حال هدایت است.

کودتای اقتصادی چگونه اهداف سیاسی را دنبال می‌کند؟

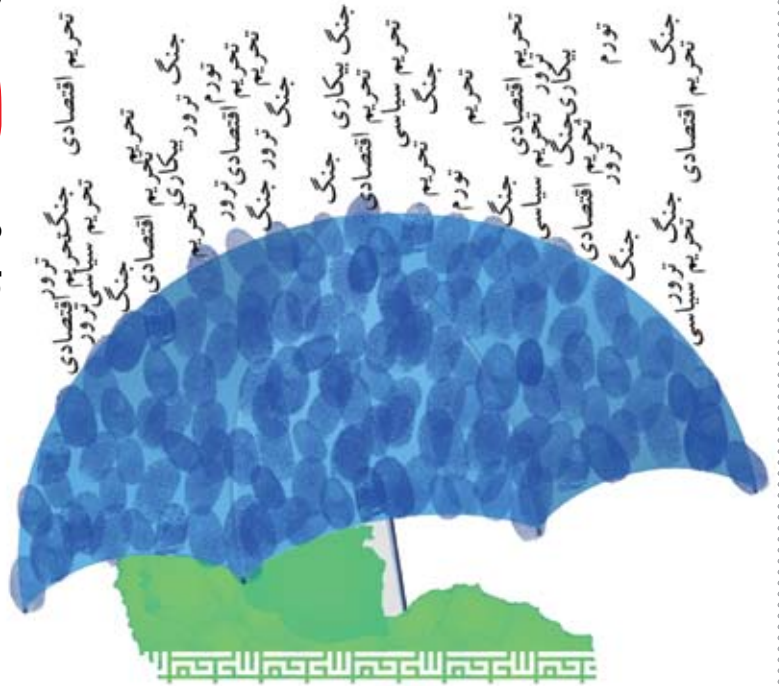
به گفته راغفر، افزایش غیرمترقبه قیمت‌ها و پالس‌هایی که از آن سوی مرز پیرامون نارضایتی و اعتراض عمومی مردم به گوش می‌رسد همراه با برخی سیاست‌گذاری‌های داخلی نشان از یک توطئه تمام عیار دارد که شامل دو نکته اساسی است. اول اینکه سیاست‌های اقتصادی آمریکا می‌تواند اصلی‌ترین مولفه‌های تعیین‌کننده کارکرد و عملکرد اقتصاد ایران باشد. دوم اینکه، شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد تلاش گسترده‌ای برای ایجاد نارضایتی در کشور صورت می‌گیرد. این مسائل را در اظهارات نتانیاهو به صراحت شنیدیم که

حسین راغفر استاد اقتصاد دانشگاه الزهراء(س) در گفتگو با «صیانت پایدار»:

درگیر «کودتای اقتصادی» هستیم

دولت اتاق فرمان جنگ اقتصادی تشکیل دهد

■ ایجاد نارضایتی عمومی مهمترین هدف کودتای اقتصادی است که با قاطعیت می‌توان گفت در این ابعاد، در ۴۰ ساله گذشته سابقه نداشته است

■ نوسان قیمت دلار بدون هیچ تغییری در عرضه و تقاضا و شایعاتی که به تدریج رنگ واقعیت می‌گیرد در واقع نشان‌دهنده بازی روانی پیاده شده توسط CIA است

واردات خودروهای لوکس نمی‌شد، همان اقدامی که باید از سرآیز بردن یارانه‌های عظیم به صنعت فولاد و پتروشیمی و سیمان جلوگیری می‌کرد.

عضو هیات علمی دانشگاه با تاکید بر اجرای سیاست‌های جنگی تاکید می‌کند: اگر این عزم سیاسی به وجود آید و آقایان بپذیرند آمریکا در جنگ با ایران است و به دنبال ماهی گرفتن از آب گل آلود و انداختن همه مشکلات به گردن تحریم‌ها نباشند و البته تصمیم بگیرند صادقانه با مردم برخورد کنند آن وقت می‌توانیم به راه‌حل برسیم.

این اقتصاددان با اشاره به لزوم تغییر برخی سیاست‌ها نیز می‌گوید اکنون باید نگاه اقتصاد غارتی تغییر کند؛ نگاهی که مسبب ایجاد موسسه‌های اعتباری شد، عده‌ای به نام تجار، به نام پارلمان بخش خصوصی در مجرای رانت بازی دمیدند و تولیدگر صنعتی و کشاورز واقعی را به انزوا کشاندند باید زمین را ترک کرده و زمینه برای گفتگو جریان‌های سیاسی مختلف و اتاق فکر زمان جنگ محیا شود، خلاصه آنکه اگر باور کنیم ایران در جنگ به سر می‌برد رفتار اقتصادی مردم و مسئولان تغییر خواهد کرد.

مردم ایران را به قیام علیه حاکمیت دعوت کرد.

این اقتصاددان با اشاره به تله‌های اقتصادی نیز می‌گوید: از سوی دیگر شاهد هستیم موضع‌گیری‌های دونالد ترامپ آشکارا روند مستقیم در بازار ایران را تحت تاثیر قرار می‌دهد، به این معنا که وقتی رییس جمهور آمریکا سخن از مذاکره بدون پیش‌شرط می‌کند بلافاصله روند نزولی دلار آغاز می‌شود و با تعیین تکلیف رهبری و ممنوع خواندن مذاکره در هر سطحی با آمریکا، روند صعود قیمت دلار دوباره به جان بازار ایران افتاده و دلار ۱۰ هزار تومانی به ۱۵ هزار تومان نزدیک می‌شود و برخی تریبون‌های داخلی که سال گذشته بر طبل گرانی دلار و پیشگویی‌ها درباره افزایش نرخ ارز کوبیده بودند محقق می‌شود، در واقع این پیش‌گویی‌ها خود تحقق‌بخش، بازی با افکار عمومی و تاثیرگذار بر انتظارات عمومی هستند. لذا به نظر می‌رسد این یک تله و اتفاقا بخشی از فرایند کودتاست.

راغفر با اشاره به نقش CIA در جنگ اقتصادی کنونی در ایران می‌گوید: نوسان قیمت دلار بدون هیچ تغییری در عرضه و تقاضا و شایعاتی که به تدریج رنگ واقعیت می‌گیرد در واقع نشان‌دهنده بازی روانی پیاده شده توسط CIA است که برای منزلزل نشان دادن اقتصاد ایران و تعیین‌کننده بودن موضع آمریکا در نظام عرضه و تقاضای ایران صورت می‌گیرد.

راه‌حل‌های عبور از چالش اقتصادی کنونی

عضو هیات علمی دانشگاه الزهراء (س) همچنین با اشاره به راه‌حل‌های برون رفت از وضعیت کنونی تصریح می‌کند: اعلام شرایط جنگی مهمترین اقدامی است که باید صورت گیرد به این معنا که سیاست‌های خاص که در دوران جنگ لحاظ می‌شود در دستور کار قرار گیرد تا برخی از مسئولان هم دست از موضع‌گیری‌های منفعلانه خود بردارند.

وی معتقد است آن بخش از افرادی که از شرایط کنونی منتفع می‌شوند شامل افرادی هستند که وابسته به حزب یا رانت‌های دولتی و غیردولتی بوده و لذا باید شناسایی شده و دستشان از بیت‌المال قطع شود. به‌طور مثال همان مافیای فولاد که توانست سود چند میلیارد دلاری ببرد اما با قلدری محض اعلام می‌کند حاضر نیست ارز به‌دست آمده را تحویل بانک مرکزی دهد؛ از سوی دیگر رانت بازاری که از بازار ثانویه ارز سودهای کلان می‌برند و معلوم نیست به چه دلیل از سوی مجلس نیز حمایت می‌شوند.

راغفر با اشاره به گرانی کالاهای اساسی نیز می‌گوید: اگر شرایط جنگی اعلام شود دولت موظف است طبق قاعده این شرایط برای ساماندهی منابع ارزی اقدام کند، چنانکه اگر دولت تامین همه کالاهای اساسی را بپذیرد و به مردم در عمل نشان دهد که ذخیره کافی وجود دارد، تقاضای کالاهای اساسی کنترل می‌شود.

به گفته این اقتصاددان کنترل منابع ارزی مهمترین اقدامی است که باید توسط دولت در دستور کار قرار گیرد همان اقدامی که اگر به‌موقع انجام می‌شد منابع هنگفت ارزی خرج

«صیانت پایدار» گزارش می‌دهد

بررسی حقوقی الحاق ایران به FATF و چالش‌های فراروی امنیت ملی

لیلا نعمتی

دانشجوی دکتری حقوق جزا- وکیل دادگستری

گروه ویژه اقدام مالی موسوم به FATF یک نهاد سیاست‌گذاری بین‌دولتی است که در سال ۱۹۸۹ توسط گروه هفت (G-7) در پاریس تأسیس شد. اهداف این سازمان شبه حقوقی در تعیین استانداردها و ترویج اقدامات قانونی، نظارتی و عملیاتی برای مبارزه با پولشویی، تأمین مالی تروریسم و سایر تهدیدهای مرتبط با سیستم مالی بین‌المللی ترسیم شده است. نخستین مجموعه از توصیه‌های گروه اقدام مالی در سال ۱۹۹۰ در راستای مقابله با پولشویی صادر و در سال ۲۰۰۱ توصیه‌های هشتم به منظور مبارزه با تأمین مالی تروریسم ارائه گردید. در تعامل با این راهبردها و توصیه‌ها، کشورهایی که از رهگذر تدوین و اصلاح قوانین داخلی با مراتب فوق همسویی نداشته باشند؛ ضمن انتشار بیانیه توسط گروه اقدام مالی در فهرست سیاه قرار می‌گیرند. ایران از جمله کشورهایی است که به عنوان منطقه‌ای با ریسک بالا شناخته شده و در فهرست سیاه FATF معرفی شده است. در این راستا مسئله خروج ایران از فهرست سیاه مستلزم همسویی کامل با استانداردهای تعریف شده توسط این سازمان است. چنین امری نیازمند بررسی حقوقی و تحلیل بازتاب‌های اقتصادی - سیاسی مطالبات FATF است که در این نوشته به برخی مباحث اصلی اشاره می‌شود.

تحلیل همسویی با توصیه‌های FATF از منظر ابعاد حقوقی و سیاسی

گروه کاری اقدام مالی در تاریخ ۲۳ فوریه ۲۰۱۸ ضمن انتشار

بیانیه عمومی با اذعان به اینکه استانداردهای جهانی برای مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم را ارائه می‌دهد، اقدامات اتخاذی ایران در جهت تطبیق با فرایندهای فوق را ناکافی دانسته و همگرایی کامل با تدابیر پیشنهادی FATF را خواستار شد. با وجود آنکه اهداف گروه اقدام مالی در راستای شفاف‌سازی مراودات مالی و بانکی، پیشگیری از تطهیر پول و کنترل منابع مالی تروریسم قابل اطمینان نظر است؛ ولی الزامات مطالبه شده از سوی این نهاد که در قالب تعهدات سلبی و الزام‌های ایجابی ارائه گشته، از لحاظ ماهیتی و محتوایی دارای برخی نارسائی‌ها و مخاطراتی است که در ذیل بررسی می‌شود.

۱- گسترش انقیاد سیاسی - حقوقی و تداوم مداخله: بارزترین پیامد منفی الحاق ایران به استانداردهای ارائه شده توسط FATF ایجاد بستری در جهت نظارت مستمر و تحمیل فشارهای سیاسی و مالی به کشور است. با وجود آنکه راهبردهای گروه مالی در قالب ۹ بند تدوین یافته است، ولی الزام‌ها و مطالبات این نهاد به گونه‌ای موسع و گسترده است که در هر زمانی به بهانه ناقص بودن راهبردهای اتخاذی ایران، امکان بازگشت به اقدامات تنبیهی و مقابله‌ای (counter-measures) از سوی این نهاد و اعمال فشار بر کشور وجود دارد. مفاد بیانیه عمومی ۲۰۱۸ به نحو آمرانه‌ای تنسیق یافته که بهبود جایگاه ایران در گروه اقدام مالی و برون رفت کامل از لیست سیاه FATF مستلزم تطبیق کامل با دستورالعمل‌ها و استانداردهای نهاد مزبور است. پرواضح است که این امر ضمن گسترش انقیاد سیاسی - حقوقی، با مبنای ایدئولوژیک و قانون اساسی کشور نیز دارای تباين است. طبق اصل دوم قانون اساسی «نی هر گونه ستمگری و ستمکشی و سلطه -گری و سلطه پذیری و استقلال سیاسی و اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی و همبستگی ملی» از آرمان‌ها و مبنای نظام محسوب می‌گردد و این در حالی است که الحاق شتاب زده به توصیه‌های FATF می‌تواند چنین آرمانی را با چالش مواجه ساخته و استقلال کشور در زمینه‌های سیاسی، اقتصادی و حقوقی را به مخاطره اندازد. بنابراین می‌بایست پیش از هر نوع تصمیم‌گیری در پذیرش مطالبات گروه اقدام مالی به بررسی دقیق مطالبات و پیامدهای حقوقی، سیاسی و اقتصادی آن توجه شود. بند اول مطالبه‌های FATF شامل یک تعهد ایجابی در الزام به جرم‌انگاری تأمین مالی تروریسم

مالی بدان اشاره شده است. این در حالی است که الحاق به معاهدات فوق، بازتاب های اقتصادی - سیاسی و الزامات مضاعفی در پی خواهد داشت. به عنوان نمونه کنوانسیون CFT به شدت آزادی های مدنی در حوزه ی مالی و اقتصادی را محدود نموده و تمهیدات مطروحه در ماده ۱۸ کنوانسیون از جمله تشدید اقدامات نظارتی بر صدور مجوزها، مداخله در مبادلات به بهانه مشکوک بودن و الزام دولت ها به معاضدت در زمینه ردیابی و کنترل حمل و نقل مرزی دارایی و اوراق بهادار می تواند موجب اختلال در شرایط اقتصادی و مبادلات مالی شود. این مسئله می-تواند در مراودات و سرمایه گذاری های بین المللی نیز مانع آزادی حرکت سرمایه و موجب اتخاذ برخوردهای مغرضانه شده و خسارت های هنگفتی را بر کشور وارد نماید. در بند ۶ ماده ۷ کنوانسیون CFT اذعان شده «کنوانسیون هیچگونه صلاحیت قضائی را که توسط یک کشور عضو و مطابق با قانون داخلی اش اعمال می-گردد مستثنی نمی دارد.» این بند انقیاد و تطبیق کامل با استانداردهای مطروحه را افزایش می دهد. همچنین سیاق ماده ۶ کنوانسیون که کشورها را ملزم به تدوین قوانین بدون ملاحظاتی سیاسی، فلسفی، عقیدتی، نژادی، قومی و مذهبی نموده است، در عمل با مبانی فلسفی و ایدئولوژیک و نیز قانون اساسی کشور دارای تقابل است. در پایان باید گفت حوزه ها و زمینه های مرتبط با شفافیت تبادلات مالی و استانداردهای مصرح FATF بسیار گسترده و مطلق می باشد. لذا برای اتخاذ تصمیم در همسویی با راهبردهای مزبور می بایست تمامی ابعاد حقوقی، سیاسی و اقتصادی در نظر گرفته شده و به منظور تضمین امنیت ملی به دقت مورد بررسی قرار گیرد.

و یک تعهد سلبی در حذف معافیت گروه های تحریم شده که در تلاش برای پایان دادن به اشغالگری خارجی، نژادپرستی و استعمار هستند؛ می باشد. تعهد مزبور که به صراحت ایران را به پایبندی به تعریف موسع تروریسم و عدم توجه به جنبش های آزادی خواهانه ملزم می کند، اصطکاک و چالش عمده ای با مبانی ارزشی نظام جمهوری اسلامی داشته و می تواند پیامدهای حقوقی معتناهایی را در پی داشته باشد. طبق اصل ۱۵۴ قانون اساسی، «جمهوری اسلامی ایران در عین خودداری کامل از هر گونه دخالت در امور داخلی ملت های دیگر، از مبارزه حق طلبانه مستضعفین در برابر مستکبرین در هر نقطه از جهان حمایت می کند». بنابراین عدم توجه به جنبش های آزادی بخش با مبانی انقلاب اسلامی و اصل ۱۵۴ قانون اساسی که حمایت از مبارزات مردمی را سرلوحه ی خود قرار داده در تقابل آشکار است. این مسئله می-تواند حتی منجر به تحریم های فصل هفتم شورای امنیت علیه کشور گردد.

۲- تضعیف امنیت اقتصادی و زمینه سازی برای مسدود کردن اموال ملی: بیانیه عمومی ۲۰۱۸ در بند ۲ شناسایی و مسدود نمودن اموال و دارایی های تروریست ها مطابق با قطعنامه های شورای امنیت را مطالبه نموده است. این تعهد با وجود آنکه می تواند فرصت سازنده ای را برای کشور در راستای شناسایی و مسدود نمودن دارایی های تروریست ها و حامیان آن ها فراهم سازد، ولی در درازمدت می تواند به پدیده خودتحریمی نیز منجر گردد. چرا که با توجه به تعهد مطروحه در بند ۱ که استثنای حمایت از نهضت های مردمی و جنبش های آزادی خواهانه را نپذیرفته و کشور را ملزم به شناسایی، ردیابی، مسدود کردن و تصرف وجوه و اموال در جهت مقابله با تروریسم طبق تعریف های مندرج در قطعنامه های شورای امنیت نموده است؛ می تواند چالش های عدیده ای را در مسدود کردن دارایی های نهادهای انقلابی ایجاد نماید. پرواض است که این امر ضمن آنکه موجب عدول جایگاه کشور به موقعیت پیشین شده، تضعیف امنیت اقتصادی و اعمال فشارهای مالی بر کشور را نیز به دنبال خواهد داشت.

۳- مزایای سازوکارهای محدودکننده و اختلال در تبادلات مالی: یکی دیگر از تبعات منفی دستورالعمل های FATF ایجاد و گسترش اختلال در جریان آزاد مراودات مالی - بانکی و تحمیل سازوکارهای سخت گیرانه و محدودیت آمیز به عرصه اقتصادی کشور است. تعهدات مقرر در بند ۴ بیانیه FATF مبنی بر «الزام به گزارش فعالیت های مشکوک مربوط به تراکنش های مالی و اطمینان از استقلال کامل واحد اطلاعات مالی» می تواند از منظر امنیت اقتصادی نتایج نامطلوبی را در پی داشته باشد. تحقق الزامات فوق مستلزم مداخله دولت در کلیه مراحل امور مالی و بانکی اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از شناسایی مشتریان، ورود در مبادلات به بهانه مشکوک بودن، تشدید نظارت های بانکی، ارائه گزارش در معاملات به صرف وجود ظن و گمان و اقداماتی از این قبیل است که می تواند موجب اختلال در شرایط اقتصادی و مبادلات مالی که اتخاذ اصل برائت و صحت از مبانی سهولت و شکوفایی عرصه ی اقتصادی است؛ شود. همچنین اطمینان از استقلال کامل واحد اطلاعات مالی (Financial Intelligence Unit)، تعهدات ایجابی گسترده ای را می تواند به دنبال داشته باشد. در واقع مفهوم مخالف این توصیه حاکی از آن است که گروه مالی اصل را بر عدم استقلال واحد اطلاعات مالی کشور دانسته و اثبات عملکرد مستقل واحد مزبور را بر عهده دولت نهاده است؛ امری که ابزار راستی-آزمایی آن توسط گروه اقدام مالی مشخص نشده و در واقع اثبات آن مستلزم تبعیت از سازوکارهای گسترده و مبهمی است که ممکن است در ارزیابی کارشناسان نهاد مزبور مقرون به واقع تلقی نگردد. علاوه بر این الزام مقرر در بند ۳ مبنی بر «ارائه تضمین و حصول اطمینان از رعایت نظام مراقبت مشتریان» و تعهد بند ۵ که «اثبات نحوه شناسایی و تحریم خدمات دهندگان غیر مجاز انتقال پول و اوراق بهادار» را درخواست نموده، عبارات بسیار کلی و مبهمی هستند که اثبات این اهداف را به صورت یکجانبه و آمرانه بر کشور تحمیل نموده است. چنین رویه ای از منظر اصول تقریر مفاهیم یک سند که می بایست فحوای دقیق و شفاف داشته باشد، نیز دارای نارسایی های نگارشی و محتوایی است.

۴- الزام به انطباق کامل با کنوانسیون CFT و معاهده پالرمو و پذیرش نارسایی های این دو سند: الحاق به کنوانسیون مبارزه با تأمین مالی تروریسم (CFT) و کنوانسیون مبارزه با جرایم سازمان یافته فراملی - پالرمو (AML) تکلیف دیگری است که در بند ۶ بیانیه گروه

بیانیه عمومی ۲۰۱۸ FATF که در بند ۲ شناسایی و مسدود نمودن اموال و دارایی های تروریست ها مطابق با قطعنامه های شورای امنیت را مطالبه نموده است در درازمدت می تواند به پدیده خودتحریمی منجر گردد چراکه با توجه به تعهد مطروحه در بند ۱ استثنای حمایت از نهضت های مردمی و جنبش های آزادی خواهانه را نپذیرفته و کشور را ملزم به شناسایی، ردیابی، مسدود کردن و تصرف وجوه و اموال در جهت مقابله با تروریسم طبق تعریف های مندرج در قطعنامه های شورای امنیت نموده است

«صیانت پایدار» گزارش می‌دهد

هشدار بروز اپیدمی بحران بانکی پس از کاهش ارزش پول ملی

محمد علی زاده

جدی‌ترین تاثیر آن افزایش بیکاری بود. در کشورهای در حال توسعه نیز این تاثیر بیشتر و مخرب‌تر بود. تاثیر بزرگ دیگر آن افزایش فقر بود به طوری که فقر در شهرهای مهم آمریکا از ۱۶ درصد قبل از بحران به ۲۰ درصد در سال ۲۰۱۱ رسید و ۶٫۵ میلیون مورد مصادره اموال و سلب مالکیت طی سه سال ۲۰۰۷ تا ۲۰۰۹ دیده شد که قبلا این اتفاق طی ۲۷ سال حادث شده بود.

بحران‌های سیستماتیک بانکی و بهم‌ریختگی بانک‌ها نه تنها بر سیستم مالی کشورها بلکه بر کل نظام اقتصادی آنها تاثیرات ناگواری دارد. این بحران‌ها خاص دوره‌ای مخصوص و یا کشوری ویژه نیستند بلکه تقریباً کشوری را نمی‌توان یافت که برای یک‌بار هم که شده این بحران‌های سیستماتیک بانکی را تجربه نکرده باشد. بحران‌های بانکی اگر چه به لحاظ علل عوامل و تاثیرات اقتصادی متفاوت هستند اما دارای اشتراکاتی نیز هستند. این بحران‌ها اغلب پس از دوره‌های بلند مدت رشد اعتبارات و افزایش نقدینگی به وقوع می‌پیوندند. در مورد بحران سال ۲۰۰۷ می‌توان گفت که این بحران از مدت‌ها قبل آغاز شده بود اما در سال ۲۰۰۷ خود را به‌روز داد. در این سال حجم انبوهی از طبقه متوسط آمریکا که برای تأمین مالی خرید خانه‌های خود به وام‌های رهنی متوسل شده بودند، قادر به بازپرداخت وام‌های رهنی خود نبودند. برخی از متخصصان، این مرحله نخست بحران را «ترکیدن حباب مسکن» نامیدند در واقع در دو دهه قبل از بروز بحران (از اواسط دهه ۱۹۸۰) بسیاری از خانوارها و شهروندان متوسط، اغلب در آمریکا (و کمتر در اروپا) وام‌های رهنی تصاعدی زیادی دریافت کرده بودند به دلیل اینکه در بازار مسکن به شدت قیمت‌ها افزایش یافته بود. یکی از دلایلی که به این وضعیت کمک کرد این بود که بانک‌ها برای اعطای اعتبارات آسان به همه انواع مشتریانی که در بازار املاک و سایر کسب‌وکارهای مرتبط با املاک فعال بودند، به کار گرفته شدند. هر چه پول‌های

صنعت بانکداری یکی از مهمترین بخش‌های هر اقتصادی به شمار می‌رود زیرا بانک‌ها به‌عنوان واسطه منابع پولی در کنار بورس و بیمه از ارکان اصلی سیستم بازارهای مالی هر کشوری به شمار می‌روند. بانک‌ها از طریق اعطای تسهیلات و پذیرش سپرده‌ها و ... می‌توانند نقش مهمی در اقتصاد کشورها ایفا کنند. در سال‌های اخیر، هم‌زمان با تخصیص حجم عظیم منابع مالی از طریق بانک‌های مختلف دنیا، شاهد بحران‌ها، زیان‌ها و حتی ورشکستگی‌های متعدد بانک‌ها بوده‌ایم. از سال ۲۰۰۷ جهان دوره‌ای از استرس شدید مالی را تجربه کرد که حتی در دوران رکود بزرگ (۱۹۲۹-۱۹۳۹) دیده نشده بود. این بحران با فروپاشی بازار وام‌های مسکن در ایالات متحده آغاز شد و به تمام بازار املاک و مستغلات آمریکا سرایت کرد. سایر نقاط جهان را درنوردید و به فروپاشی تجارت جهانی انجامید. بسیاری از کشورها به طور قابل ملاحظه‌ای تحت تاثیر این شوک نامطلوب قرار گرفتند و بحران‌های سیستماتیک را در نظام بانکی خود تجربه کردند. تاثیر رکود بزرگ تنها بر اقتصاد آمریکا نبود بلکه طبق گزارشات متعدد ۸۰ درصد از اقتصادهای اروپا اذعان داشته‌اند که رکود بر فعالیت‌های مالی و اقتصادی آنها تاثیر مستقیم داشته است که

■ بحران‌های ارزی چنانچه مهار نشوند می‌توانند به بحران‌های بانکی منتج شوند و شالوده یک اقتصاد را از هم بپاشند

نگاهی به بحران‌های ارزی مانند بحران تکیلا در مکزیک، بحران روسیه در سال ۱۹۹۸، بحران پژوی آرژانتین در سال ۲۰۰۲ نشانگر این است که این بحران‌ها در ادامه به بحران‌های بانکی بدل شده‌اند

بیشتری از بانک‌ها از طریق اعطای وام‌های رهنی به بازار مسکن تزریق می‌شد، قیمت در بازار مسکن، بالاتر می‌رفت و این منجر به دوری شد که مدام قیمت مسکن بالاتر می‌رفت و نیاز به وام خرید مسکن نیز بیشتر می‌شد. در واقع یک بازی در جریان بود که استراتژی آن بر افزایش قهری سرمایه به شرط تداوم افزایش قیمت مسکن، استوار بود. تا پایان سال ۲۰۰۶ قیمت مسکن به قدری افزایش یافت که امکان بازپرداخت وام‌های اخذ شده برای خرید مسکن توسط مردم وجود نداشت. در واقع، قیمت مسکن و حتی اجاره آن، به حدی افزایش پیدا کرده بود که حقوق ماهانه و دریافتی‌های مردم به‌خصوص اقشار متوسط جامعه در «واقعیت اقتصاد»، برای تأمین اقساط بانکی جهت خرید مسکن‌های با قیمت بالا، خریداری شده و همچنین تأمین مخارج روزمره زندگی، کافی نبود که این واقعیت، اثرات یک اقتصاد فانتزی را نشان می‌داد؛ به جای اینکه منعکس‌کننده بهره‌وری واقعی در اقتصاد و توسعه واقعی یک کشور باشد. بنابراین هنگامی که این افزایش قیمت مسکن در سال ۲۰۰۶ از حد بحرانی خود گذشت، در مقطعی از زمان، تعداد رو به افزایشی از مشتریان بانکی، دیگر قادر به بازپرداخت بدهی‌های خود به بانک نبودند؛ زیرا اقساط بانکی آنها، به مراتب از حقوق آنها بالاتر رفته بود. به یکباره تعداد قابل توجهی از بدهکاران بانکی، از پرداخت اقساط خود ناتوان شدند و جریان بازگشت حجم زیادی از منابع به بانک، به یکباره قطع شد. این امر، منجر به کاهش شدید منابع بانکی دهه‌ها بانک و عدم توانایی آنها در بازپرداخت بدهی‌هایشان به سرمایه‌گذاران و سایر بانک‌ها و در نهایت، مواجهه آنها با مشکلات جدی مالی و ورشکستگی شد. بدتر از این واقعه این بود که بیشتر بانک‌هایی که در وهله اول هنوز قادر به ادامه فعالیت‌های بانکی خود بودند، دیگر منابع مالی کافی برای قرض دادن به بنگاه‌های کوچک و متوسط نداشتند که این امر نیز منجر به کاهش منابع مالی بنگاه‌های تولیدی و در نتیجه کاهش تولید و افزایش بیکاری آنها شد و حتی در بسیاری از موارد، آنها قادر به پرداخت دستمزدهای خود نیز نبودند و این نیز منجر به کاهش مخارج زندگی مردم و در نهایت کاهش مصرف کل در اقتصاد شد که در یک حرکت دُورمانند، ضربات بیشتری به بنگاه‌های تولیدی و بخش واقعی اقتصاد و نیز بانک‌ها زد. همه این عوامل، دست به دست هم داد تا بیش از پیش، فعالیت‌های مولد اقتصادی با روندی تصاعدی، کاهش پیدا کند و بسیاری از بنگاه‌ها دچار ورشکستگی شوند و در نهایت، زمینه تضعیف هر چه بیشتر اقتصادهای ملی و بین‌المللی، فراهم شود. بحران‌های مالی چه بحران ارزی و چه بحران تراز پرداخت با بحران‌های بانکی ارتباطی تنگاتنگ دارند. در فاصله سال‌های ۱۹۷۰ تا ۲۰۱۱، ۲۱۸ بحران ارزی در جهان رخ داده است. بحران ارزی وقتی رخ می‌دهد که نرخ ارز مورد هجوم سفته‌بازان قرار می‌گیرد. این امر موجب می‌شود تا کاهش ارزش پول ملی رخ دهد یا مقامات ناگزیر شوند برای دفاع از نرخ موجود بخش زیادی از منابع ارزی خود را مصرف کنند یا کنترل سرمایه اعمال نمایند. بر مبنای دیدگاه برخی کارشناسان هرگاه ارزش پول ملی ۳۰ درصد تضعیف شود و این تضعیف حداقل ۱۰ درصد از میزان تضعیف در سال قبل بیشتر باشد بحران ارزی رخ داده است. بررسی تجربه کشورهای مختلف نشان می‌دهد که بحران‌های ارزی می‌توانند مقدمه بحران‌های بانکی باشند یا متعاقب آن ظاهر شوند بنابراین هرگاه بحران ارزی را مشاهده کردیم می‌توانیم پیش‌بینی کنیم که بحران بانکی نیز در راه است. بحران‌های مالی می‌توانند پیامدهایی مانند افت تولید هزینه مالی، بحران افزایش بدهی عمومی و هزینه‌های اعتباری را به همراه داشته باشند. بحران‌های مالی موجب ورود اقتصاد به دوره رکود می‌شود و رکودی که در اثر این بحران‌ها ایجاد می‌شود معمولاً عمیق‌تر و طولانی‌تر از رکود متعارف در ادوار تجاری

است. همزمان با رکود اکثر متغیرهای دیگر نظیر سرمایه‌گذاری، مصرف، اشتغال، صادرات و واردات نیز کاهش پیدا می‌کند. بر مبنای آنچه گفته شد شرایط ارزی کشور ما امروزه شرایط مساعدی ندارد و بی‌آنکه بخواهیم آن را بحران بنامیم تلاش برای تغییر شرایط بسیار ضروری است. چرا که در بهترین حالت می‌توان این اوضاع را مرحله ماقبل بحران نامید. نگاهی به بحران‌های ارزی مانند بحران تکیلا در مکزیک، بحران روسیه در سال ۱۹۹۸، بحران پژوی آرژانتین در سال ۲۰۰۲ نشانگر این است که این بحران‌ها نیز در آغاز چنین وضعی داشته‌اند و با کاهش ارزش پول ملی و بی‌اعتمادی به دولت‌ها برای سرو سامان دادن به اوضاع ارزی به مرحله واقعی بحران رسیده‌اند. همانطور که گفته شد بحران‌های ارزی چنانچه مهار نشوند می‌توانند به بحران‌های بانکی منتج شوند و شالوده یک اقتصاد را از هم بپاشند. سقوط ارزش پول ملی موجب بی‌ثباتی در اقتصاد شده و اعتماد عمومی به اقتصاد و رشد اقتصادی لطمه می‌بیند بنابراین ارزش پول ملی باید ناموس اقتصاد یک مملکت باشد و برای حفظ و حراست از آن تدابیر ویژه راهبردی و کارآمد اندیشیده شود.

«صیانت پادار» گزارش می‌دهد

آمریکا و جنون تحریم اقتصادی!

در چند دهه گذشته دنیا به سمت جهانی شدن ادغام و اتصال حرکت کرده است در هم تنیدگی و وابستگی اقتصادی کشورها به هم منجر به ظهور سلاح جدیدی بخصوص در اواخر قرن بیستم و اوایل قرن بیست و یکم در صحنه جهانی شده است. این سلاح جدید امروزه با نام‌های کم و بیش مشابهی مانند انزوای اقتصادی، محاصره اقتصادی، تحریم اقتصادی یا بایکوت اقتصادی خوانده می‌شود. تحریم اقتصادی در واقع یک مجازات و تشبیه اقتصادی است که به دلایل مختلف علیه یک کشور یا گروهی از کشورها اعمال می‌شود که می‌تواند شامل وضع تعرفه‌ها، موانع تجاری، عوارض واردات، وضع مقررات و قوانین علیه واردات و صادرات یا دیگر خسارت‌ها به نظام مالی باشد. تحریم‌ها اقدامی برای خرد کردن اراده و خم کردن باورهای یک کشور هستند به عبارتی دیگر تحریم‌های اقتصادی شلاقی است که در دست کشورهای تحریم‌کننده برای اعمال و تحمیل دیدگاه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و حتی اخلاقی خود بر کشور تحریم شونده قرار دارد. سابقه تحریم اقتصادی به یونان باستان بر می‌گردد. در زمان جنگ‌های مذهبی اروپا نیز از تحریم‌های اقتصادی برای مجبور کردن گروه‌های مذهبی به پیروی از مسیحیت استفاده می‌شد. بعد از جنگ جهانی اول متفقین تحریم‌های اقتصادی را علیه کشورهایی که ممکن بود آغازکننده جنگ باشند اعمال کردند. اینگونه تحریم‌ها در سال ۱۹۳۵ علیه کشور ایتالیا برای تجاوز به خاک اتیوپی در زمینه تسلیحات نظامی اعمال شد و در سال ۱۹۳۱ نیز علیه ژاپن برای تجاوز به استان منچوری به کار گرفته شد. پس از جنگ جهانی دوم نیز ایالات متحده محدودیت‌های جامع اقتصادی و مالی را علیه کشورهای

کمونیزم و کشورهای وابسته به آنها طراحی کرد. اما به هر روی تعداد دامنه تحریم‌ها در این ادوار چندان زیاد نیست. آمار نشان می‌دهد بین سال‌های ۱۹۱۴ تا ۱۹۴۵ تنها ۱۲ مورد تحریم اقتصادی به کار گرفته شده است و در فاصله سال‌های ۱۹۴۵ تا ۱۹۷۰ تنها ۴۱ مورد بوده است این در حالیست که در دهه پایانی قرن بیستم فقط در دو سال بین سال‌های ۱۹۹۸ تا ۱۹۹۰، بیش از ۵۰ مورد تحریم وضع شده است و در قرن بیست و یکم نیز این تحریم‌ها با شتاب و دامنه بیشتر دنبال شده است. منظور از تحریم اقتصادی کاهش یا متوقف کردن یا تهدید به توقف روابط اقتصادی تجاری و مالی متعارف با کشور هدف از سوی کشور یا کشورهای تحریم‌کننده است. در واقع تحریم سلاحي اقتصادی در میدان مبارزه‌های غیرنظامی است که دیپلماسی را از گفتگو فراتر می‌برد و وارد حوزه عمل می‌کند. تحریم‌های اقتصادی شامل تحریم‌های تجاری و تحریم‌های مالی می‌شود. تحریم‌های تجاری بر صادرات و واردات کالاها یا کالای خاص کشور هدف اعمال می‌شود اما تحریم‌های مالی بیشتر بر گردش مالی کشور مذکور تمرکز می‌یابند. تحریم بانک‌ها یا بانک مرکزی از نوع تحریم‌های مالی است. با این حال اغلب تحریم‌ها ترکیبی از تحریم‌های تجاری و مالی است. کشورهای تحریم‌کننده معمولاً تمایل بیشتری به تحریم‌های مالی دارند چرا که راحت‌تر اعمال می‌شوند و نهادهای بین‌المللی تضمین‌کننده اجرای آن هستند و دیگر آنکه نتایج تحریم در بخش‌های مالی با سرعت بیشتری خود را نشان می‌دهد. همانطور که عنوان شد در دوره معاصر بر تحریم‌های اقتصادی به مثابه یک

بررسی اجمالی تاریخ تحریم‌های اقتصادی جهان نشان‌دهنده آن است که دولت آمریکا همواره بزرگترین سهم را در کاربرد سیاست تحریم اقتصادی داشته است و در مجموع دو سوم تحریم‌های اقتصادی جهان را اعمال کرده است. به عبارت دقیق‌تر از کل ۱۱۵ مورد تحریم اقتصادی در فاصله جنگ جهانی اول تا سال ۱۹۹۰، ۷۷ مورد آن یعنی ۶۷ درصد تحریم‌ها توسط ایالات متحده آمریکا اعمال شده است

در چند دهه گذشته دنیا به سمت جهانی شدن ادغام و اتصال حرکت کرده است در هم تنیدگی و وابستگی اقتصادی کشورها به هم منجر به ظهور سلاح جدیدی بخصوص در اواخر قرن بیستم و اوایل قرن بیست و یکم در صحنه جهانی شده است. این سلاح جدید امروزه با نام‌های کم و بیش مشابهی مانند انزوای اقتصادی، محاصره اقتصادی، تحریم اقتصادی یا بایکوت اقتصادی خوانده می‌شود. تحریم اقتصادی در واقع یک مجازات و تشبیه اقتصادی است که به دلایل مختلف علیه یک کشور یا گروهی از کشورها اعمال می‌شود که می‌تواند شامل وضع تعرفه‌ها، موانع تجاری، عوارض واردات، وضع مقررات و قوانین علیه واردات و صادرات یا دیگر خسارت‌ها به نظام مالی باشد. تحریم‌ها اقدامی برای خرد کردن اراده و خم کردن باورهای یک کشور هستند به عبارتی دیگر تحریم‌های اقتصادی شلاقی است که در دست کشورهای تحریم‌کننده برای اعمال و تحمیل دیدگاه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و حتی اخلاقی خود بر کشور تحریم شونده قرار دارد. سابقه تحریم اقتصادی به یونان باستان بر می‌گردد. در زمان جنگ‌های مذهبی اروپا نیز از تحریم‌های اقتصادی برای مجبور کردن گروه‌های مذهبی به پیروی از مسیحیت استفاده می‌شد. بعد از جنگ جهانی اول متفقین تحریم‌های اقتصادی را علیه کشورهایی که ممکن بود آغازکننده جنگ باشند اعمال کردند. اینگونه تحریم‌ها در سال ۱۹۳۵ علیه کشور ایتالیا برای تجاوز به خاک اتیوپی در زمینه تسلیحات نظامی اعمال شد و در سال ۱۹۳۱ نیز علیه ژاپن برای تجاوز به استان منچوری به کار گرفته شد. پس از جنگ جهانی دوم نیز ایالات متحده محدودیت‌های جامع اقتصادی و مالی را علیه کشورهای

کمونیزم و کشورهای وابسته به آنها طراحی کرد. اما به هر روی تعداد دامنه تحریم‌ها در این ادوار چندان زیاد نیست. آمار نشان می‌دهد بین سال‌های ۱۹۱۴ تا ۱۹۴۵ تنها ۱۲ مورد تحریم اقتصادی به کار گرفته شده است و در فاصله سال‌های ۱۹۴۵ تا ۱۹۷۰ تنها ۴۱ مورد بوده است این در حالیست که در دهه پایانی قرن بیستم فقط در دو سال بین سال‌های ۱۹۹۸ تا ۱۹۹۰، بیش از ۵۰ مورد تحریم وضع شده است و در قرن بیست و یکم نیز این تحریم‌ها با شتاب و دامنه بیشتر دنبال شده است. منظور از تحریم اقتصادی کاهش یا متوقف کردن یا تهدید به توقف روابط اقتصادی تجاری و مالی متعارف با کشور هدف از سوی کشور یا کشورهای تحریم‌کننده است. در واقع تحریم سلاحي اقتصادی در میدان مبارزه‌های غیرنظامی است که دیپلماسی را از گفتگو فراتر می‌برد و وارد حوزه عمل می‌کند. تحریم‌های اقتصادی شامل تحریم‌های تجاری و تحریم‌های مالی می‌شود. تحریم‌های تجاری بر صادرات و واردات کالاها یا کالای خاص کشور هدف اعمال می‌شود اما تحریم‌های مالی بیشتر بر گردش مالی کشور مذکور تمرکز می‌یابند. تحریم بانک‌ها یا بانک مرکزی از نوع تحریم‌های مالی است. با این حال اغلب تحریم‌ها ترکیبی از تحریم‌های تجاری و مالی است. کشورهای تحریم‌کننده معمولاً تمایل بیشتری به تحریم‌های مالی دارند چرا که راحت‌تر اعمال می‌شوند و نهادهای بین‌المللی تضمین‌کننده اجرای آن هستند و دیگر آنکه نتایج تحریم در بخش‌های مالی با سرعت بیشتری خود را نشان می‌دهد. همانطور که عنوان شد در دوره معاصر بر تحریم‌های اقتصادی به مثابه یک

سال اجرایی کرد.

مور تاریخیچه تحریم‌های ایالات متحده علیه ایران نشان می‌دهد که جنون و عطش تحریم علیه این آب و خاک در طول حیات جمهوری اسلامی همواره وجود داشته است. در مقیاس جهانی نیز این جنون قابل ذکر است. بررسی اجمالی تاریخ تحریم‌های اقتصادی جهان نشان‌دهنده آن است که دولت آمریکا همواره بزرگترین سهم را در کاربرد سیاست تحریم اقتصادی داشته است و در مجموع دو سوم تحریم‌های اقتصادی جهان را اعمال کرده است. به عبارت دقیق‌تر از کل ۱۱۵ مورد تحریم اقتصادی در فاصله جنگ جهانی اول تا سال ۱۹۹۰، ۷۷ مورد آن یعنی ۶۷ درصد تحریم‌ها توسط ایالات متحده آمریکا اعمال شده است.

در پایان باید گفت واژه تحریم بیش از همه برای دو کشور آشناست، ایران و ایالات متحده آمریکا، ایران به‌عنوان تحریم شونده و آمریکا به‌عنوان تحریم‌کننده. ایران اسلامی بخاطر اینکه چهار دهه است که هژمونی آمریکا را به عنوان پیشانی نظام سلطه به چالش کشیده است و آمریکا بخاطر اینکه از دیگر ابزارهای سلطه‌اش از جمله حمله نظامی که گاه و بیگاه علیه کشورهای دیگر

به کار می‌گیرد ناامید و دل‌سرد شده است. این ماجرا همچنان ادامه دارد اما آنچه که مهم است این است که جمهوری اسلامی باید با تکیه بر الگوی اقتصاد مقاومتی این حربه دشمن را بیش از پیش ناکارآمد و بی‌اثر سازد.

سیاست خارجی پراهمیت و اسلحه‌های جایگزینی جنگ‌های نظامی تاکید جدی‌تری شده است. اهمیت موضوع در کشور ما در سالیان پس از انقلاب روشن است. در طی این سال‌ها تحریم‌های اقتصادی علیه ایران روزبه‌روز شدت یافته است. شروع تحریم‌های اقتصادی علیه ایران با تسخیر لانه جاسوسی (سفارت آمریکا در تهران) در سال ۱۳۵۸ آغاز شد. پس از آنکه دانشجویان پیرو خط امام (ره) به دلیل دخالت‌های مکرر آمریکا در امور ایران انقلابی، لانه جاسوسی آمریکا را در ۱۳ آبان آن سال تسخیر نمودند، دولت آمریکا در ابتدا کلیه دارایی‌های ایران در آن کشور را بلوکه نمود و پس از آن کلیه مبادلات تجاری میان آمریکا و ایران را لغو نمود. جیمی کارتر دستورالعملی صادر نمود و اعلام کرد که وضعیت ایران غیرعادی و غیرمنتظره است و یک تهدید فوق‌العاده برای امنیت ملی، سیاست خارجی و اقتصاد ایالات متحده است. رونالد ریگان نیز به بهانه کشته شدن ۲۴۱ تفنگدار دریایی آمریکا در بیروت، ایران را به عنوان حامی تروریسم معرفی کرد و بدین منظور بلافاصله تحریم‌های مالی و تجاری را علیه ایران وضع کرد. در سال ۱۹۹۵ بیل کلینتون به بهانه افزایش نگرانی در مورد تکثیر سلاح‌های کشتار جمعی در ایران دو دستورالعمل اجرایی را صادر کرد که تجارت و سرمایه‌گذاری آمریکا در ایران را به کلی ممنوع می‌کرد. سال بعد او قانون تحریم ایران و لیبی را امضا کرد و به تصویب رساند قانون تحریم ایران به شکل تحریم ثانویه بود به این معنا که شرکت‌هایی که در آمریکایی یا آمریکایی هم نبودند اگر با بخش انرژی ایران معامله می‌کردند تحریم می‌شدند و دیگر نمی‌توانستند با آمریکا معامله کنند. شروع تحریم‌های بانکی با تحریم بانک سپه توسط وزارت خزانه‌داری آمریکا تحت عنوان قانون وطن پرستی آمریکا شروع شد که این قانون در سال ۲۰۰۱ تصویب می‌شود و اجازه می‌دهد وزارت خزانه‌داری آمریکا برای بانک‌هایی که به اصطلاح آنها در گسترش سلاح‌های کشتار جمعی موثر هستند محدودیت ایجاد کند. بانک سپه در بهمن ۱۳۸۵ تحریم می‌شود بعد از آن می‌بینیم آمریکا با همان نفوذ و فشاری که در شورای امنیت دارد با قطعنامه ۱۷۴۷ بانک سپه را در تحریم سازمان ملل قرار می‌دهد. اتحادیه اروپا هم چند ماه بعد از آن بانک سپه را در لیست تحریم‌های خود قرار می‌دهد.

در سال ۲۰۰۳ فرانسه آلمان و انگلستان مذاکره با ایران را آغاز کردند و تحت فشارهای آمریکا اعلام کردند که به نتایجی دست یافته‌اند که ایران در کارخانه آب سنگین اراک و سایت نظنز برای دستیابی به سلاح هسته‌ای در تلاش است. آنها با همراهی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی توانستند در سال ۲۰۰۶ پرونده ایران را به شورای امنیت سازمان ملل متحد ببرند و در سپتامبر همان سال شورای امنیت اولین قطعنامه خود را علیه جمهوری اسلامی ایران به تصویب رساند. از سال ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۰ شورای امنیت شش قطعنامه را علیه برنامه هسته‌ای و موشکی ایران به تصویب رساند.

در سال ۲۰۱۲ اوپاما دستور تحریم بانک مرکزی ایران را صادر می‌کند و متعاقب آن سوئیفت با اینکه یک نهاد بین‌المللی است و تحت قوانین دولت بلژیک تصویب شده است اما به خاطر فشارهایی که آمریکا از طریق بانک‌هایش به اتحادیه اروپا وارد کردند ارائه خدمات را به ایران قطع کرد. در نهایت و پس از کش و قوس‌های فراوان در جولای ۲۰۱۵ میان ایران و کشورهای موسوم به ۵ بعلاوه یک توافق به نام برنامه جامع اقدام مشترک یا برجام امضا شد که بر اساس آن کشورهای مقابل با انجام سازوکاری برای اثبات صلح‌آمیز بودن فعالیت هسته‌ای ایران به لغو تحریم‌های هسته‌ای علیه ایران موظف شدند اما پس از بارها تایید و راستی‌آزمایی توسط بازرسان آژانس انرژی اتمی ترامپ به بهانه اینکه این توافق بدترین توافق تاریخ است که ایالات متحده در آن شریک بوده است رسماً در ۱۸ اردیبهشت ۱۳۹۷ از برجام خارج شد و تحریم‌ها را مجدد از تیرماه همین

سیاست پدافند اقتصادی در شرایط تحریم و جنگ

یازده سپتامبر، وسوسه نفت

احمد رضا آل طاهر

هفده سال از حادثه یازده سپتامبر می‌گذرد. ۱۱ سپتامبر سال ۲۰۰۱ (۲۰ شهریور ۱۳۸۰) نقطه عطفی در سیاست خارجی آمریکا و تاریخ معاصر منطقه خاورمیانه بود. در این روز، اتفاقی افتاد که به ادعای کاخ سفید، بزرگ‌ترین حمله تروریستی در تاریخ آمریکا بود. هواپیماربا، ابتدا دو هواپیما را به فاصله چند دقیقه به برج‌های دوقلوی مرکز تجارت جهانی در منهتن نیویورک زدند. هواپیمای سوم به ساختمان پنتاگون برخورد کرد و هواپیمای چهارم در منطقه «شنکسویل» در ایالت پنسیلوانیا، سقوط کرد. هیچ‌کدام از مسافران چهار پرواز زنده نماندند. کشته‌شدگان با احتساب ۱۹ هواپیماربا، ۲۹۹۳ نفر بودند. این حملات ۴۰۰ میلیارد دلار خسارت به بار آورد. تأثیر حادثه ۱۱ سپتامبر بر تاریخ آمریکا آن قدر عمیق است که بسیاری از کارشناسان این حادثه را با حادثه حمله ژاپن به بندر «پرل هاربر» و باز شدن پای آمریکا به جنگ جهانی دوم مقایسه می‌کنند.

در این مدت پیرامون این موضوع بسیار نوشته شده است. برخی آن را دروغی بزرگ می‌دانند که اصلاً چنین حادثه‌ای اتفاق نیفتاده است و در آن روز چنین پروازهای وجود نداشته و یک حقه با تصاویر هولوغرافیک بوده است. بسیاری آن را رخدادی عامدانه و برنامه‌ریزی شده از سوی ایالات متحده قلمداد می‌کنند تا راه را بر تجاوزهای خود بگشاید. برخی رد پای اسرائیل را در این واقعه می‌بینند تا از این طریق آمریکا را فعالانه به خاورمیانه بکشاند و از این طریق امنیت خود را تامین کند. برخی دیگر این اتفاق را نه امری برنامه‌ریزی شده بلکه آن را طغیان علیه نظم چیره جهانی می‌دانند و این حادثه هولناک را حمله‌ای با هدف خراشیدن چهره امپریالیسم یانکی و زخمی کردن چهره سرمایه‌داری جهانی شده می‌دانند. این گروه استدلال می‌کنند که حمله یازده سپتامبر بر خیالات غربی در مورد نظم طبیعی متمدنانه هم در معنای گریزناپذیری و مشروعیت سرمایه‌داری و هم در معنای قلعه عدم خشونت خط بطلان کشید. این واقعه نمایشگر نوعی گسست بنیادین از این نظم طبیعی است. از نظر این گروه فریاد خصمانه علیه لحظه امپراطوری آمریکا قبل از یازده سپتامبر و در قالب حوادث دیگری از جمله

بمب‌گذاری در مرکز تجارت جهانی در سال ۱۹۹۳، انفجار سفارتخانه‌های آمریکا در تانزانیا و کنیا در سال ۱۹۹۸ حمله به برج کوبار در عربستان در سال ۱۹۹۶ و حمله به ناو نظامی آمریکا در سواحل یمن، شکل گرفته بود. هر کدام از گروه‌هایی که به آنها اشاره شد دلایل علمی و تجربی محکمی برای اثبات ادعای خود دارند که در اینجا و در این مبحث مورد نظر ما نیست آنچه که در اینجا مدنظر ماست اینست که چگونه آمریکا توانست از آب گل‌آلود یازده سپتامبر ماهی بگیرد و اهداف بلندمدت خود و از پیش برنامه‌ریزی شده را دنبال کند. مبارزه با تروریسم موضوعی جدید بود که آمریکا نه آن را به عنوان بحثی در سیاست خارجی بلکه چالشی در چارچوب امنیت ملی دنبال کرد. در واقع ۱۱ سپتامبر نقطه آغاز تمام تلاش‌های دولت آمریکا برای دست‌یابی به هژمونی و گسترش امپریالیسم به تمام جهان و به طور خاص، منطقه خاورمیانه بود. رخداد یازده سپتامبر که خشم و ترحم جهانیان را برانگیخته بود، رهبران آمریکا را بر آن داشت تا از تهدید عملی شده فرصت‌های جدیدی پدید آورده و طرح‌هایی را که از مدت‌ها پیش در راستای تحکیم هژمونی خود بر جهان، با طرح‌های نظم نوین جهانی، خاورمیانه بزرگ، دموکراتیزسیون و... فراهم نموده بودند، عملی سازند. مبارزه با تروریسم و تهاجم نظامی آمریکا به افغانستان را می‌توان به عنوان هدفی کوتاه‌مدت و دستاویزی برای هدف طولانی مدت این کشور برشمرد، اما آمریکا ورای مبارزه با تروریسم هدف بلندتری را دنبال می‌کرد که همانا تثبیت هژمونی بر نظام جهانی بود. بعد از این حادثه ایالات متحده با هدف مبارزه با تروریسم جهانی و گسترش سلاح‌های کشتار جمعی رویکرد جدیدی را در قبال نظام بین‌الملل و بالخصوص خاورمیانه در پیش گرفت و به همین دلیل در ۱۷ اکتبر ۲۰۰۱ با همکاری کشورهای عضو ناتو به افغانستان به بهانه مبارزه با تروریسم جهانی و سسپس در ۲۰ مارس ۲۰۰۳ به عراق که از نظر آمریکایی‌ها از کشورهای حامی تروریسم جهانی و همچنین در پی دست‌یابی به سلاح‌های کشتار جمعی بود، حمله کرد. هدف آمریکا از حمله به عراق و افغانستان به بهانه یازده سپتامبر و فروریختن برج‌های دوقلو نه برای انتقام از این کشورها و ترمیم چهره خدشه‌دار شده خود بلکه دارای اهداف ژئواکونومیکی بود. بیضی استراتژیک انرژی که توسط جفری کمپ مطرح شده بود به اندازه کافی وسوسه‌انگیز و تحریک‌کننده است. جفری کمپ متأثر از نظریه هارتلند مکیندر از بیضی انرژی جهانی یاد می‌کند.

■ شواهد بسیاری نشان می‌دهد که آمریکا برای تامین امنیت انرژی مورد نیاز خود که به تنهایی بیش از ۲۵ درصد مصرف نفت جهانی را عهده‌دار است دنبال توجیهی برای حضور در خاورمیانه بود و حادثه ۱۱ سپتامبر بهترین بهانه برای این مداخله را ایجاد کرد

آن حادثه به نظر می‌رسد بسیاری از خواب‌های آمریکا در این ماجرا تعبیر نشده است. هدف صوری مبارزه با تروریسم از طریق نفوذ و حضور ایالات متحده در منطقه خاورمیانه نه تنها حاصل نشده بلکه شاهد شکل‌گیری و ظهور قارچ‌گونه گروه‌ها و گروهک‌هایی هستیم که امنیت کل منطقه و جهان را به مخاطره افکنده است. خلع سلاح هسته‌ای منطقه خاورمیانه که یکی دیگر از بهانه‌های حمله به عراق بود نیز محقق نشد چرا که متحد استراتژیک آمریکا در منطقه یعنی رژیم اشغالگر قدس آشکارا به تولید و تکثیر این تسلیحات دست زده است از طرفی دیگر آمریکا هیچ‌گاه در کشورهای اشغال‌شده افغانستان و عراق مقبولیتی کسب نکرد و به عنوان ناجی پذیرفته نشد و در نهایت با به‌جا گذاشتن میراثی وحشتناک یعنی ویرانی و

این منطقه تخم مرغی شکل، از جنوب روسیه و قزاقستان تا عربستان سعودی و امارات متحده عربی را در برمی‌گیرد که تقریباً دو سوم ذخایر اثبات شده نفت و یک سوم ذخایر اثبات شده گاز جهان در این بیضی قرار دارند. چهار کشور اول تولیدکننده نفت دنیا و بزرگترین میدان‌های نفتی جهان در این منطقه قرار داشته و قلب این بیضی نیز سرزمین ایران است. شواهد بسیاری نشان می‌دهد که آمریکا برای تامین امنیت انرژی مورد نیاز خود که به تنهایی بیش از ۲۵ درصد مصرف نفت جهانی را عهده‌دار است دنبال توجیهی برای حضور در خاورمیانه بوده است.

این امر زمانی بیشتر ضرورت می‌یابد که رقبای شرق آسیا نیز در اقتصاد جهانی در زمینه مصرف انرژی هژمونی آمریکا را به چالش کشیده بودند. از آغاز دهه ۱۹۹۰، اقتصاد ایالات متحده در حالی وارد فاز جدیدی از رشد می‌شد که با رشد سریع قطب اقتصادی نوظهور آسیا مواجه بود. با ورود به این مرحله، نیازهای انرژی آسیا نیز با سرعت بیشتری افزایش یافت. فقط تقاضای نفت آسیای شرقی بین سال‌های ۱۹۹۶-۱۹۹۰، به طور متوسط سالانه ۵,۶ درصد رشد داشت.

طی این سال‌ها، مجموع تقاضای نفت ده کشور آسیای شرقی شامل چین، هنگ کنگ، اندونزی، ژاپن، مالزی، فیلیپین، سنگاپور، کره جنوبی، تایوان و تایلند به طور متوسط سالانه ۵,۵ درصد رشد داشت. در حالی که در همین دوره، متوسط رشد تقاضای جهان سالانه ۱,۵ درصد برآورد شده است. این همان موضوعی بود که ایالات متحده را نگران و بیقرار کرده بود و به فکر چاره انداخته بود. به هر تقدیر آمریکا که سایه قدرت‌هایی مانند چین و هند را به نفت خاورمیانه نزدیک می‌دید ترجیح داد که خود را به میدان غائله نزدیک‌تر کند. این موضوع هم روند هژمونی‌گرایی و دکترین مداخله‌گرایی آنها را که ریشه در تاریخ امپریالیستی این کشور دارد تثبیت می‌کرد و هم به منابع انرژی نزدیک و نزدیک‌تر می‌شد. اینک پس از گذشت هفده سال از

از هم‌گسیختگی مجبور به خروج پرهزینه از این کشورها شد. در واقع پیامد این تجاوزها بدبختی و رنج برای مردم این کشورها، ایجاد زمینه برای گروه‌های تروریستی و البته خروج نکبت‌بار ایالات متحده بود. ثمره یازده سپتامبر که آمریکا آن را موهبت برای خود قلمداد می‌کرد به هم ریختگی و ناآرامی برای بشریت بوده است.

گزارش «صیانت پایدار» از ضرورت حفظ و تقویت سرمایه اجتماعی

چه کسی سنگ تفرقه می اندازد؟!

موجب نظم اجتماعی می گردد. یکی دیگر از عوامل عامل ایجاد اتحاد و انسجام اجتماعی و به طور کلی همبستگی اجتماعی اعتماد اجتماعی است. اعتماد، این باور را در افراد ایجاد می کند که دیگران به منظور دستیابی به یک موقعیت گروهی از منافع شخصی دست می کشند. اعتماد در واقع موجب می شود که دیگران به تعهدات و مسئولیتهای شان عمل کنند و موقعیت دیگران را درک نمایند. اعتماد اجتماعی در حقیقت باور به این اصل است که دیگران، در بدترین شرایط، آگاهانه و عمدانه آسیبی به تو نمی رسانند و در بهترین شرایط، به نفع او عمل می کنند. با اعتماد، روابط اجتماعی محکم و صلح آمیز حفظ می شود، که اینها به نوبه خود، پایه و اساس رفتارهای جمعی و همکاری های سازنده هستند. اعتماد در ارتباطی ماتریسی با بسیاری از موضوعات همچون همیاری و کنش جمعی، مشارکت در گروه ها و سازمان ها، بهره‌وری، کارایی، قانونمندی و قانون‌پذیری و نظایر آن قرار گرفته و در ارتباطی دو یا چند جانبه فوکو یا عامل برتری کشورهای غربی را ناشی از وجود اعتماد اجتماعی در ساختارهای آنها می داند و بر این باور است که خوشبختی یک ملت و همین طور تواناییش برای رقابت منوط به سطح اعتماد آن جامعه است. از نظر وی اعتماد انتظاری است که در یک اجتماع منظم، صادق و دارای رفتار تعاونی خود را نشان می دهد. اعتماد سطوح مختلفی دارد و از روابط بین افراد در خانواده در گروه های اجتماعی را شامل می شود تا سطح کلان و اعتماد مردم به دولت و حاکمیت را در بر می گیرد.

به نظر می رسد چیزی که امروز دشمن به دقت آن را نشانه گرفته است تضعیف اعتماد مردم به همدیگر و همچنین سست نمودن اعتماد مردم به کارگزاران و دولت می باشد. حال که به این روشنی با چند و چون مسئله و اهداف خصمانه دشمنان آگاهیم باید به سراغ راه حل هارفت. باید یادآور شد که اعتماد اجتماعی

زهر خسروی جامعه اسلامی ایران امروزه در یک گردنه و بیخ بزرگ تاریخی قرار دارد. دشمنانی که کبان و تمامیت ارضی کشور جمهوری اسلامی را نشانه گرفته اند و اخیراً به این نشانه گیری امیدوار و حریص شده اند راه های مختلفی را امتحان می کنند اما اینک کانون حملات خود را بر روی عزم و اراده جمعی و تزلزل در وفاق اجتماعی و از بین بردن همبستگی اجتماعی کشور قرار داده اند بنابر این مقابله با این جنگ آشکار نیاز به راه حلی از همین جنس دارد و بی تردید تقویت انسجام و همبستگی اجتماعی کشور را از این گردنه خطرناک به سلامت عبور خواهد داد.

اما قبل از هر چیز باید بدانیم همبستگی اجتماعی چیست، چگونه شکل می گیرد، چگونه آسیب می بیند و چطور می توان آن را ترمیم کرد. همبستگی به معنای وحدت، وفاق و وفاداری است که ناشی از علایق احساسات همدلی و کنش های مشترک است. این واژه با عبارتهای دیگری نیز همچون انسجام اجتماعی، یکپارچگی اجتماعی، وحدت و نظم اجتماعی هم خانواده است. یکی از زمینه ها و مقدمات بروز همبستگی اجتماعی وفاق اجتماعی است. وفاق اجتماعی در واقع عبارت است از توافق جمعی بر سر مجموعه ای از اصول و قواعد اجتماعی که در یک میدان تعاملی اجتماعی که خود موجود عاطفی است به وجود می آید. انرژی عاطفی همزمان نتیجه و موجود علت و معلول، توافق اجتماعی است. بدین ترتیب معلوم می گردد که توافق اجتماعی بر سر اصول و هنجارهای اساسی باز تولید نوعی انرژی عاطفی می کند، این حسن نوعی تکلیف را بین افراد ایجاد و موجب نوعی احساس مسئولیت و تعهد اجتماعی می گردد. به طوری که زمینه برای همبستگی اجتماعی نامین خواهد شد. اگر وفاق اجتماعی گسترده و تعمیم یافته و هویت های جمعی بارز و نسبتاً یکپارچه به وجود بیاید، باعث خواهد شد تا هر کنشگری (فردی) احساس تکلیفش نسبت به همه اعضا و رعایت حقوق آنها بیشتر شود. خود این مسئله از بسیاری از جرائم و بزهکاری ها جلوگیری کرده و

■ دشمنان می‌کوشند از طریق تولید و بازتولید امواج یاس، ناامیدی، منفی‌نگری و بی‌اعتمادی، تعلق خاطر ما را نسبت به همدیگر، نسبت به مسئولان و نسبت به تمامیت ارضی کشور کم کنند و از این طریق بی‌تفاوتی اجتماعی را بارور کنند

چیز تاخته، آیا مهتران سراسر زمین نبودند و بر جهانیان پادشاهی نمی‌نمودند؟ پس بنگرید که پایان کارشان به کجا کشید، چون بینشان جدایی افتاد، الفت به پراکندگی انجامید و سختی‌ها در دل هاشان گوناگون گردید، از هم جدا شده و به حزب‌ها گراییدند و خدا لباس کرامت خود را از تن‌شان بیرون آورد و نعمت فراخ خویش را از دست‌شان به در کرد و داستان آنان میان شما ماند و آنان را برای پندگیرندگان عبرت گردانید. با عنایت به بحث مطرح شده باید گفت مادامی که سرمایه اجتماعی قابل توجهی در کشور وجود داشته باشد و اعتماد مردم به همدیگر و به مسئولان صدمه جدی ندیده باشد این مملکت از هر گزند و آسیبی مصون خواهد بود اما اگر دشمن با خدعه و نیرنگ اعتماد عمومی را لکه‌دار کند و همبستگی اجتماعی را به قهقهرآلودی برسد و گروهی نیز در داخل بر آتش بی‌اعتمادی بدمند و با کنش‌های اجتماعی و اقتصادی خارج از قاعده و خارج از اخلاق خود عرصه را تنگتر کنند آنگاه راه برای تسلط بی‌چون و چرای دشمن باز می‌شود.

به نظر می‌رسد علاوه بر وظایف مردم و مسئولان در قبال این مهم، رسانه‌ها و محافل اطلاع‌رسان و آگاهی‌بخشی نقش و جایگاه بسیار مهمی در این زمینه دارند. آنها باید در راستای انسجام اجتماعی حرکت کرده و در مقابل حمله‌ای که تلاش دارد وحدت و انسجام اجتماعی را در کشور به چالش بکشد مقاومت کنند. مردم نیز باید به خوبی آگاه باشند که موج بی‌اعتمادی که کاهش همبستگی و انسجام اجتماعی را در جامعه به دنبال دارد کاملاً هدفمند تولید شده و کلیت حیات نظام و مملکت ما را هدف قرار داده است. دشمنان می‌کوشند از طریق تولید و بازتولید امواج یاس، ناامیدی، منفی‌نگری و بی‌اعتمادی، تعلق خاطر ما را نسبت به همدیگر، نسبت به مسئولان و نسبت به تمامیت ارضی کشور کم کنند و از این طریق بی‌تفاوتی اجتماعی را بارور کنند. بنابراین باید تلاش کنیم از دامن زدن بر آن بپرهیزیم و در جهت تقویت آن تلاش کنیم.

به سختی کسب شده اما به آسانی از دست می‌رود. متأسفانه عوامل داخلی متعددی نیز بر بروز بی‌اعتمادی دامن می‌زنند که از جمله مهم‌ترین آنها فساد است. هیچ چیزی به مانند فساد در دستگاه‌های اداری و دولتی به یکباره اعتماد عمومی را به تاراج نمی‌برد. بنابراین شفافیت دولت و مبارزه با فساد یکی از ارکان تقویت اعتماد عمومی است. عامل دوم دیگری که می‌تواند اعتماد عمومی را تقویت کند رویکرد عدالت‌طلبانه کارگزاران و متولیان اجرایی و قانون‌گذاری کشور است. عدالت اجتماعی، بی‌انگرس احساس و ارزیابی مردم از برخورد دولت و دستگاه‌های دولتی با مردم و استفاده یکسان مردم از امکانات و خدمات اجتماعی است.

نابرابری در فرصت‌های اقتصادی و اجتماعی، موجب افزایش تعداد افراد محروم و به حاشیه رانده شده در جوامع می‌گردد و پیامد محتوم و اجتناب‌ناپذیر آن، محدود شدن شبکه روابط اجتماعی، افزایش بی‌اعتمادی اجتماعی، ایجاد انزوای اجتماعی و تضعیف پیوندهای اجتماعی و به عبارت دیگر، کاهش انسجام اجتماعی، یا ممانعت از شکل‌گیری آن است. در این زمینه دولت باید تلاش کند این نگرش را در مردم تقویت کند که تمام تلاش خود را در راستای ایجاد و بهبود عدالت اقتصادی و اجتماعی به کار گرفته و در آینده نیز به کار خواهد گرفت. ناگفته نپساید که انسجام، یگانگی و اتحاد مردم یک جامعه، اسباب حرکت آنها به سمت هدف‌های مطلوب است و رشد جامعه را در پی دارد، حال آن که تفرق و ناهماهنگی و اختلاف درونی جامعه پایه‌های قدرت و قوام جامعه را دچار تزلزل می‌کند و امتیازات موجود را نابود می‌سازد.

در این زمینه اشاره به کلام نورانی امیرالمومنین به غنای مطلب می‌افزاید. «پس بنگرید چه سان می‌نمودند آنگاه که گروه‌ها فراهم بودند و همگام یک راه را می‌پیمودند و راست و با هم سازوار و دست‌ها یکدیگر را مددکار بود. شمشیرها به یاری هم آخته و دیده‌ها به یک سو دوخته و اراده‌ها در پی یک

بررسی راهبردهای عملیات روانی دشمن
در گفت‌وگو با سید جواد ابطح

کدام راست؟ کدام دروغ؟!

مهناز رضایی

برچسب‌زنی تاکتیک جنگ رسانه‌ای
عضو خانه ملت همچنین با اشاره به ابعاد جنگ رسانه‌ای گفت: تکنیک‌های جنگ رسانه‌ای هم‌اکنون بصورت واضح قابل رویت برای افکار عمومی است، چنانکه با «برچسب‌زنی» نسبت به یک تفکر یا اقدام تلاش می‌شود اذهان عمومی نسبت به اساس و بنیاد یک چارچوب فکری بدبین شده و افراد و نهادهای معتقد به این مکتب را خائن نشان دهند، تصویری که از چند سال گذشته پیرامون حمایت ایران از فلسطین و حماس صورت گرفته مصداق همین تکنیک است.

ابطحی همچنین خاطرنشان کرد: شایعه‌سازی که شامل انتشار اخبار مایوس‌کننده، هراس‌آور و تهدیدکننده است در جریان خزنده از سوی چند منبع هدایت شده و پس از آنکه در فضای عدم شفافیت اخبار مطرح شد، توسط افکار عمومی دست‌به‌دست شده و پس از مدتی خاموشی دوباره با جریان‌سازی دیگری راه‌اندازی می‌شود، نمونه آن افطاری کمیته امداد امام خمینی (ره) در غزه بود که با هدف تخریب این نهاد مطرح شد.

اهریمن‌سازی نهادهای داخلی

ابطحی همچنین در ادامه با اشاره به دیگر ابعاد جنگ رسانه‌ای گفت: اهریمن‌سازی و انسانیت‌زدایی از دیگر ابزارهای جنگ رسانه‌ای است که این روزها دست‌به‌دست در فضای مجازی باعث می‌شود تا مردم نسبت به کشور خود ناامید شوند، چنانکه در جریان زلزله سرپل ذهاب دیدیم نهادهای شناخته‌شده با برچسب‌زنی دزد و سارق خوانده شدند و تصاویری از کمک‌های احتکار شده زلزله بم منتشر می‌شد

شفافیت

**در عملکرد بهترین ابزار
مقابله با جنگ رسانه‌ای است،
اگر مقابله با فساد اقتصادی به صورت
شفاف و واقعی توسط نهادهای مسئول
صورت گیرد و هر مقام و شخصیتی را
با هر مسئولیتی مورد نظارت قرار
دهند، انتشار اخبار مبتنی بر فساد
و اختلاس اثرپذیری
نخواهد داشت**

سید محمدجواد ابطحی نماینده مجلس شورای اسلامی در گفتگو با خبرنگار ماهنامه «صیانت پایدار» با اشاره به ابعاد جنگ رسانه‌ای علیه ارکان انقلاب اسلامی، گفت: اکنون ایران در چند جبهه در جنگ تمام عیار قرار دارد، نخستین آن که برای عموم باورپذیرتر است جنگ اقتصادی است، همان جنگی که با برجام استارت آن زده شد و سناریوهای مختلفی را شکل داد به نوعی که هنوز آمریکا وارد تحریم جدیدی نشده، فرکانس‌های تهدید به داخل ایران رسید و بازار دلار و ارز را به شدت متشنج کرد.

وی افزود: تلاش آمریکا برای محدود کردن ایران در حوزه صادرات نفت، گاز، برق و سایر کالاها تنها شکل بیرونی این جنگ تمام‌عیار است و از درون با پول‌های تزریق شده، احتکار، خروج مواد اولیه مورد نیاز، آهنگ گرانی هدایت شده با چاشنی ضعف مدیریت اقتصادی باعث می‌شود قیمت‌ها طی فقط چند ماه از فروردین تا شهریور چند برابر رشد کرده و افق ناامیدی و ناپایداری برای بازار اقتصادی ایران متصور شود.

این نماینده مجلس تاکید می‌کند: علاوه بر جبهه اقتصادی در حوزه فرهنگی و رسانه نیز جنگ تمام‌عیاری در حال اجراست که از ابعاد مختلف برای تاثیر بر اذهان عمومی کمک می‌گیرد، چنانکه اگر سال‌های پیش تنها چندین صد کانال ماهواره‌ای استفاده می‌شد اکنون فضای مجازی با همه ظرفیت و همه‌گیری و سرعتش در اختیار بیگانگان قرار دارد.

چستی جنگ رسانه‌ای

محمدحسن قدیری ایبانه

اگرچه به لحاظ کاربردی، ریشه‌های «جنگ رسانه‌ای» را می‌توان همزمان با پیدایش رسانه‌ها بخصوص شبکه‌های مجازی و ماهواره‌ای جستجو کرد، اما این اصطلاح از جمله کلیدواژه‌هایی است که زمان زیادی از مطرح شدن آن در سطح روابط بین‌الملل نمی‌گذرد. در منابع مرجع، جنگ رسانه‌ای عبارت است از «تضعیف کشور هدف و بهره‌گیری از توان و ظرفیت رسانه‌ها (اعم از مطبوعات، خبرگزاری‌ها، رادیو، تلویزیون، اینترنت، ماهواره‌ها و شبکه‌های اجتماعی) به منظور دفاع از منافع ملی کشور مهاجم». از این منظر، جنگ رسانه‌ای را باید یکی از برجسته‌ترین مصادیق «جنگ نرم» (Soft War) و جنگ‌های جدید بین‌المللی برشمرد.

بر این اساس، جنگ رسانه‌ای را می‌توان بخشی از «جنگ روانی» نیز دانست که حیطة کارکرد آن به وسعت عملکرد رسانه‌ها است. دلایل بسیاری وجود دارد که مؤید تأثیرات غیرقابل انکار رسانه‌ها در مدیریت و شکل‌دهی افکار عمومی است. جنگ‌هایی که در این میدان رخ می‌دهند، به وسیله تسلیحات جنگی و در معرکه کلید نمی‌خورند، بلکه از ناحیه تصوراتی رخ می‌دهند که رسانه‌های جمعی به مردم القاء می‌کنند، چراکه رسانه‌ها در شکل دادن به تصورات مردم و هدایت افکار عمومی نقش تعیین‌کننده‌ای دارند. به بیان دیگر، این افکار عمومی مهندسی‌شده توسط رسانه‌ها هستند که در جنگ پیروز می‌شوند و هنگامی که قواعد جنگ بر پایه شانتاژ و سمپاشی بنا شود، «حقیقت» اولین قربانی است.

با این مقدمه باید گفت که جنگ رسانه‌ای در همه جبهه‌هایی که تاکنون علیه جمهوری اسلامی گشوده شده، به‌کار گرفته شده ولی با توجه به جنگ اقتصادی که در حال حاضر علیه کشورمان ساری و جاری است، از اهمیت ویژه و به‌سزایی برخوردار است.

کشوری که از قابلیت بهره‌گیری از ابزار کنترل و مدیریت انگاره‌های ذهنی برخوردار باشد، می‌تواند پشت دشمن را به خاک بمالد و نیروهای خودی را در جبهه دفاع از اهداف خود سازماندهی کند. از این رو، قدرت‌های سلطه‌گر برای تحقق اهداف امپریالیستی خود، به کارکرد مؤثر رسانه‌ها در جنگ و طرح‌ریزی جنگ رسانه‌ای با جنگ نرم توجهی جدی دارند. رسانه‌ها می‌توانند حقایق را وارونه نمایش دهند، کتمان کنند، تحریف یا سانسور کنند و یا با انعکاس برخی اخبار واقعی و غیرواقعی به تهییج و تحریک افکار عمومی بپردازند. در این خصوص به دو نمونه اشاره می‌شود.

۱. صادرات نفت ایران در شرایط غیرتحریمی به ازای هر نفر در هر ماه، کمتر از یک بشکه است (۸۵ صدم). درآمد پیش‌بینی شده سال جاری برای درآمد نفت، گاز و میعانات گازی حدود ۹۶ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده که سهم هر ایرانی، حدود ۱۰۰ هزار تومان است. این در حالی است که تبلیغات رسانه‌ای دشمن اینچنین به مردم وانمود می‌کند که درآمدهای نفتی به ازای هر نفر در هر ماه، ده‌ها و یا صدها میلیون تومان است.

۲. چنین تصور غلطی در خصوص میزان اختلاس‌ها و در نتیجه نسبت دادن انفعال به دستگاه‌های ذی‌ربط نیز وجود دارد. مثلاً ۳ هزار میلیارد تومان اختلاس، یعنی کمتر از یک ماه یارانه سوخت، این در حالی است که عامل این اختلاس هم اعدام و بیش از این مبلغ مصادره و به بیت‌المال بازگشت اما رسانه‌های ضدانقلاب با سوار شدن بر موج شایعاتی که خود ایجاد کرده‌اند، مدعی شده‌اند که خوردند و بردند!

این بزرگنمایی که متأسفانه در بین برخی از افراد جامعه دیده می‌شود، موجب مطالباتی می‌شود که اصولاً قابل تحقق نیست و لذا زمینه سوءظن، بی‌اعتمادی و بدبینی را نسبت به مدیریت‌ها و حتی نسبت به کارآمدی نظام فراهم می‌آورد. از سوی دیگر، این القائات باطل در بستر جنگ نرم، آسیب‌های اجتماعی مثل تن‌پروری را شکل می‌دهد و مطالبه‌گری را دامن می‌زند. واقعیت این است که با اتکا به درآمدهای نفتی و منابع طبیعی نمی‌توان نیازهای کشور را مرتفع کرد، لذا همه اقشار موظفانند بر کار و تلاش خود تکیه کرده و از اسراف در مصرف خودداری کنند.

از سوی دیگر، وجود این تصورات غلط، زمینه‌ساز تأثیرگذاری جنگ رسانه‌ای دشمن است تا تصویر غلطی از آینده را در برابر مردم شکل دهند، حال آنکه واقعاً بن‌بستی در حل مشکلات جاری کشور وجود ندارد. اگر مسئولین اجرای اقتصاد مقاومتی را سرلوحه امور خود قرار دهند و با امید به آمریکا و غرب، فرصت‌سوزی نکنند، محورهایی که رهبر حکیم انقلاب به عنوان شعار سال در سال‌های اخیر اعلام کرده‌اند، وجهه همت خود قرار دهند، وضعیت به سرعت بهبود می‌یابد و گره‌ها یکی پس از دیگری باز می‌شوند.

درست است که با یک جنگ اقتصادی و رسانه‌ای مواجهیم اما روی دیگر ماجرا این است که دشمنان ما از فرط ضعف و ناتوانی به جنگ در این عرصه روی آورده‌اند. آمریکا امروز به یک کشور ابربردهکار تبدیل شده، با چالش‌های حاکمیتی و مشروعیت عمومی مواجه است و در چنبره مشکلات داخلی و خارجی گرفتار آمده است در حالی که کشورمان چالش‌ها و تهدیدات بسیار بزرگتری را با موفقیت از سر گذرانده است. اینها واقعیت‌هایی هستند که توپخانه رسانه‌ای دشمن آن را هدف قرار داده و می‌کوشد که آنها را وارونه جلوه دهد. از این‌رو، ارتقای آگاهی رسانه‌ای جامعه و آشنا ساختن مردم با روش‌های پیچیده نظام سلطه در این حوزه، می‌تواند سد بزرگی در برابر توطئه‌ها ایجاد کرده و ملت ایران را همچون دیگر عرصه‌ها، از این میدان پیروز خارج سازد.

تا نهادهای داخلی را دشمن مردم به تصویر بکشند و در همین فضا سلبریتی‌ها به میدان آمدند که بعدها معلوم شد با کمک‌های مردمی چه سودهای سرشاری روانه جیب‌های خود کرده‌اند.

این نماینده مجلس تصریح کرد: هرچند جنگ رسانه‌ای با کمک تربیون‌های مختلف پیگیری شده و در حجم انبوه اخبار منتشر می‌کند اما نباید فراموش کرد اثرگذاری این اخبار وقتی است که شفافیت رسانه‌ای وجود نداشته و در میان موجی از اخبار نادرست، پاره‌ای از خبرهای صحیح نیز هدایت رسانه‌ای شوند.

ترور شخصیت‌ها در جنگ رسانه‌ای

این فعال سیاسی همچنین با اشاره به سایر تکنیک‌های جنگ رسانه‌ای گفت: در یک جنگ رسانه‌ای تلاش می‌شود تا از چندین منبع به شخص یا اشخاص معینی حمله شود، این حملات به صورت غیرمستقیم بوده و معمولاً با انتشار اخبار کذب درباره فرد مورد نظر یا زیر سوال بردن میزان تعهد، تنقید و دانش وی صورت می‌گیرد.

ابطحی ادامه داد: ترور شخصیت افراد از شخصیت‌های سیاسی گرفته تا هنرمندان و ورزشکاران مدتهاست که در بستر فضای مجازی در حال اجراء است و شاید مهمترین دلیل آن را باید نبود قوانین محکم و جرایم فضای مجازی دانست.

عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس تاکید می‌کند: وقتی آمارهای غیر رسمی حضور ۵۲ درصد مردم ایران را حداقل در یک شبکه مجازی تایید کرده و بررسی‌ها حاکی است ایرانی‌ها روزانه ۵ تا ۹ ساعت روز خود را در شبکه‌های مجازی می‌گذرانند، مشخص می‌شود ضریب فعالیت در شبکه‌های مجازی برای تغییر روحیه و ذائقه مردم چقدر است.

مهمترین ابزار مقابله با جنگ رسانه‌ای

وی در پاسخ به این سوال که بهترین راه مقابله با جنگ رسانه‌ای چیست، تاکید می‌کند: شفافیت در عملکرد بهترین ابزار مقابله با جنگ رسانه‌ای است، اگر مقابله با فساد اقتصادی به صورت شفاف و واقعی توسط نهادهای مسئول صورت گیرد و هر مقام و شخصیتی را با هر مسئولیتی مورد نظارت قرار دهند، انتشار اخبار مبتنی بر فساد و اختلاس اثرپذیری نخواهد داشت.

ابطحی افزود: اگر اخبار صحیح از صداوسیما و تربیون‌های رسمی با کمترین سانسور و در سریعترین زمان منتشر شود، نیازی به پیگیری اخبار از شبکه‌های دیگر نیست و البته نبود قوانین مناسب برای مقابله با جرایم در فضای رسانه و نبود سواد رسانه‌ای نیز به آسیب‌پذیری ترکش‌های جنگ رسانه‌ای منجر شده است.

حجت الاسلام والمسلمین عبدالله حاجی صادقی نماینده ولی فقیه در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در گفتگو با خبرنگار ماهنامه «صیانت پایدار» با اشاره به وعده نصرت‌های الهی به مسلمین در شرایط بحران گفت: در بررسی وضعیت موجود باید واقع‌بینی داشت و دانست ایران توانسته است در مصاف با استکبار جهانی مقاومت کرده و ایستادگی پیشه کند؛ ایستادگی و استواری که استکبار جهانی را مستاصل کرد، نمونه عدم این ایستادگی را در عراق و سوریه دیدیم اما ایران توانست به معنای واقعی فتح کند و این موفقیت با استقلال ایران بدست آمده است.

وی افزود: زمانی باید منتظر نصرت الهی شد که تحمل این سختی‌ها رنگ الهی به خود بگیرد، وقتی استقامت و تحمل فشار رنگ الهی گرفت آن وقت استعداد و ظرفیت پیدا می‌شود تا نصرت الهی به‌واسطه آن تحمل‌ها جاری شود، چنانکه خداوند رحمان فرمود: «إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ»

حاجی صادقی خاطر نشان کرد: بنابراین وقتی مجاهدت و تحمل سختی‌ها از سوی ملتی رنگ خدایی به خود بگیرد آنوقت می‌توان منتظر نصرت و امدادهای خداوندی بود، از سوی دیگر نباید تدبیر و تدبیر مسئولین را نادیده گرفت، تدبیر و مدیریت درست می‌تواند جلوی بسیاری از مشکلات احتمالی را بگیرد.

وی همچنین تاکید کرد: بخش بزرگی از شرایطی که برای انسان به‌وجود می‌آید نتیجه انتخاب‌های آدمی است، وقتی انسان به سمت انتخاب‌هایی با رنگ و بوی دنیوی و کسانی که دنیا را ملاک قرار داده‌اند رفت، عوارض آن را نیز باید بپذیرد.

نماینده ولی فقیه در سپاه همچنین با اشاره به نقش انتخاب‌ها در وضعیت کنونی گفت: اگر بخاطر خدا انتخاب کردیم و رای دادیم و منافع ظاهری را فدای مصلحت‌های بزرگتر نکردیم و انسان‌های مومن و معتدل را انتخاب کردیم باید منتظر نصرت‌های الهی نیز باشیم؛ در شرایط کنونی کسی نباید نظام، انقلاب و رهبری را مورد سوال قرار دهد چرا

که وضعیت کنونی نتیجه و عوارض انتخاب‌های قبلی ماست.

حاجی صادقی همچنین با اشاره به جنگ رسانه‌ای حاکم بر کشور تصریح کرد: معتمد

پیش از شروع جنگ اقتصادی ایران در یک جنگ تمام

عیار رسانه‌ای قرار دارد، جنگی که دشمن با استفاده

از تریبون‌های متعدد در لباس شبکه‌های ماهواره‌ای و شبکه‌های

مجازی مدام بر طبل دشمنی علیه انقلاب، نظام و اسلام می‌کوبد و اگر از

آن غفلت شود حتما فضای یاس و ناامیدی در توده مردم ایجاد خواهد شد.

وی با اشاره به وضعیت اقتصادی کشور نیز گفت:

• **وقتی مجاهدت و تحمل سختی‌ها از سوی ملتی رنگ خدایی به خود بگیرد آنوقت باید منتظر نصرت و امدادهای خداوندی بود**

• **وضعیت کنونی نتیجه و عوارض انتخاب‌های قبلی ماست**

نماینده ولی فقیه در سپاه در گفتگو با صیانت پایدار مطرح کرد

جامعه اسلامی و ایمان به نصرت الهی در بحران‌ها

إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ

نیازی به دانستن علوم اقتصادی نیست، چراکه هر انسان اهل عقلی می‌فهمد بروز شرایط دشوار اقتصادی باید چند ماه بعد از اعمال تحریم‌های سختگیرانه علیه کشورمان اتفاق می‌افتد؛ حال آنکه اکنون بدون بروز هیچ تحریم سختگیرانه زنگ خطر اقتصاد ایران به صدا درآمده و بعضاً می‌بینیم در برابر این همه تبلیغات رسانه‌ای منفی نه تنها پاسخی داده نمی‌شود بلکه سکوت و انفعال در پیش گرفته می‌شود.

حاجی صادقی با اشاره به تبلیغات و لزوم بصیرت مردمی اظهار داشت: وقتی در شهری شایعه کمبود بنزین شده و مردم با هراس در مقابل جایگاه‌های بنزین صف

کشیده و علاوه بر باک‌ها، اصرار برای پر کردن ۲۰ لیتری‌های خود نیز دارند و یک‌ماه می‌گذرد و خبری از کمبود بنزین نیست باید دانست

که مدیریت فضای رسانه در اختیار دشمن قرار گرفته است.

وی ادامه داد: افزایش قیمت مواد غذایی و کالاهای اساسی در شرایطی که مسولین از ذخیره و وفور آن سخن می‌گویند

بدون شک با همین سناریوچینی صورت می‌گیرد.

نماینده ولی فقیه در سپاه همچنین خاطر نشان کرد: اعتقاد و باور داشتن اصول باید خود را در عملکرد مردمی نشان دهد،

اگر معتقدیم دشمن در پشت سناریوهای گرانی قرار دارد چرا با کوچکترین تحریکی باید بازار دلار و سکه و خودرو و سایر اقلام

مصرفی با انفجار تقاضا روبرو شود.

حاجی صادقی ادامه داد: مردم برای جلوگیری از کاهش ارزش دارایی‌هایشان به خرید دلار و سکه روی می‌آورند غافل از آنکه همین استقبال به کاهش

مجدد ارزش پول منجر می‌شود، بنابراین روشننگری مردم و توجه دادن آنان به تبلیغات منفی و مشخص کردن مصالح کشور و مردم باید از همه تریبون‌های در اختیار مسولین به کرات گفته شود.

رئیس کمیسیون اجتماع مجلس شورای اسلام
در گفت و گو با «صیانت پایدار»:

دشمن وفاق بین دولت و ملت را نشانه رفته است

رمز استمرار انقلاب اتکاء به توان مردم است

اجتماعی بسیار عظیمی داریم. جوانان در هر کشوری فرصتی استثنایی و فوق العاده محسوب می شوند ولی این جوانان باید در برهه زمانی کنونی، به اقناع کامل برسند و این وظیفه بر دوش ماست.»

رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس یادآور شد: «در دوران جنگ تحمیلی ۸ ساله، ما بیش از یک هزار میلیارد دلار هزینه کردیم؛ این هزینه فقط در بُعد مادی بود؛ بسیاری از انسان ها و مدیران ارزشمند را از دست دادیم که جایگزینی برایشان نداشته و نداریم ولی متأسفانه در انتقال ارزش های آنها موفق نبودیم و برخی جوانان ما را متهم می کنند که چرا به این اتفاق تن دادیم. این سوالات ناشی از کم کاری ماست نه جوانان.»

خدادای تصریح کرد: «حال که اتاق خزنه داری آمریکا، اتاق جنگ دشمن اعلام شده، باید به مردم آموزش های لازم داده شود تا به درستی بدانند به هنگام بروز بحران های دشمن ساخته، چه آرایشی باید بگیرند. اینها در سایه تعلیمات و آموزش های پدافند غیرعامل اتفاق می افتد. در واقع ما هنوز سرمایه های قابل اتکا داریم که دشمن به خوبی می شناسد و همان را هدف قرار داده است. در این شرایط، راهی جز متمسک شدن به پدافند غیرعامل مردم محور نداریم.»

**نگاهی به
کارنامه انقلاب اسلامی
طی چهار دهه، نشان می دهد
که هر فتنه ای اعم از این که
سال ۷۸ یا سال ۸۷ اتفاق
افتاده باشد، با تکیه بر بصیرت
مردمی، ابتر مانده است**

کبری آجربندیان

پدافند غیرعامل مردم محور، با تکیه بر بازوهای مردمی در راستای تقویت پایه های نظام و حفظ و استمرار آرامش و امنیت، اگر چه موضوعی جدید نیست اما پرداختن به این مهم در شرایط کنونی کشور، راهبردی جدید می نماید که غفلت از آن، جای توجیه ندارد.

سلمان خدادادی رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس دهم باور دارد در شرایطی که شیپور جنگ اقتصادی نواخته شده، حفظ آرامش و امنیت در سایه باورهای مردمی میسر خواهد بود و این همه، با تکیه بر صیانت از همان ایدئولوژی ممکن می شود که انقلاب اسلامی ایران را به پیروزی رساند. حفظ دستاوردهای ایدئولوژیک انقلاب، اما، بدون خلق فرصت های جدید مردم محور و استفاده از پدافند غیرعامل در مقابل توطئه های دشمنان، اگر محال نباشد، بسیار سخت می نماید.

نماینده مردم ملکان در گفتگو با خبرنگار ماهنامه «صیانت پایدار» دلایل توجه به پدافند غیرعامل مردم محور را بررسی کرد.

رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس ابتدا به سیل همجهه های مختلف اوایل انقلاب و سد دفاعی محکم مردم در مقابل این حوادث اشاره کرد و اظهار داشت: «آنچه نظام نوپای اسلامی ما را در مقابل انواع شیطنت های دشمنان داخلی و خارجی حفظ کرد و نیز جنگ ۸ ساله تحمیلی را با همه مشقت هایش، به پیش برد، باور مردم بود. این باور ریشه در اعتقادات نسل اول و دوم انقلاب داشت ولی به لحاظ علمی، نسل های جدید نیاز به مراقبت بیشتری دارند زیرا آنچه دیروز برای ما باور و اعتقاد بود، امروز برای فرزندانمان نیاز به تبیین و استدلال دارد. این موضوع صرفاً در مورد انقلاب اسلامی ایران صادق نیست، بلکه درباره تمامی انقلاب ها، صادق می کند.» وی در این باره به نقش پدافند غیرعامل در اقناع نسل جدید و ضرورت پرداختن به این حوزه مهم و تأثیرگذار اشاره کرد و افزود: «برای مقابله با توطئه های همه جانبه دشمنان؛ اعم از جنگ اقتصادی، جنگ رسانه ای و ... باید خود را مهیا و آماده کنیم. مجهز شدن در این راستا با مجهز شدن به شیوه نظامی متفاوت است. در خصوص جنگ نظامی، اسلحه خریداری می شود که صورت سخت افزاری دارد و قابل رویت است ولی در جنگ رسانه ای و اقتصادی، افکار به منزله سلاح دشمن است که کارآمدی یا ناکارآمدی خود را نشان می دهند.»

رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس دهم یادآور شد: «نگاهی به کارنامه انقلاب اسلامی طی چهار دهه، نشان می دهد که هر فتنه ای اعم از این که سال ۷۸ یا سال ۸۷ اتفاق افتاده باشد، با تکیه بر بصیرت مردمی، ابتر مانده است. حضور مردم در این عرصه ها، حضوری قهریه نبود اما اقتدار نظام را نشان داد.»

وی افزود: «در این سال ها باید در انتقال آرمان های انقلاب به نسل های بعدی تلاش بیشتری می کردیم، اما چنانکه شایسته نظام بود، عمل نکردیم و حتی در برخی مواقع غفلت داشتیم. واقعیت این است که حضور یک مستشار عالی رتبه دشمن نمی تواند خطر و تهدیدی برای کشور محسوب شود اما نشر و پراکندن یک شایعه از سوی همان فرد و همه گیر شدن آن، می تواند صدمات غیرقابل جبرانی به کشور وارد کند. ما از

این موضوع غفلت کرده ایم. امروز ذهن جوانان ما انباشته از سوالاتی است که باید به آنها پاسخ بدهیم. همانطور که پیشتر هم اشاره کردم، این موضوع مختص انقلاب ما نیست و برای همه انقلاب ها صادق است.»

خدادای با بیان اینکه «برای پیروزی در جنگ رسانه ای، باید از ابزارهای خاص استفاده کرد» خاطر نشان ساخت: «آیا می توانیم ادعا کنیم برنامه مدون و دقیقی برای پیروزی در جنگ رسانه ای داریم؟ آیا تاکنون در خصوص فضای مجازی، آسیب های فرهنگی و اجتماعی ناشی از آن، درست عمل کرده ایم؟

آیا می توانیم ادعا کنیم در این راستا برنامه ریزی داشته ایم؟ من منکر انجام برخی اقدامات هدفمند نیستیم اما واقعیت این است که هنوز توان دفاعی ما در مقابل جنگ رسانه ای غرب، کافی نیست؛ وقتی در دفاع، ضعف داریم چگونه می توانیم پیروز میدان باشیم؟ این در حالی است که ما سرمایه

یادداشت تخصصی

شهرها و مقابله با تهدیدات CBRNE

دموکراسی به دنبال دستیابی به سلاح‌های اتمی هستند و این می‌تواند تهدیدی فراگیر علیه جامعه بین‌المللی در آینده‌ای نزدیک باشد. پاسخ موثر به وقایع CBRNE نیاز به شناسایی دقیق مبداء و گستره این حوادث دارد. این امر نیازمند آشنایی با جنبه‌های مختلف سناریوهای متنوعی دارد که تنها ممکن است از طریق ملاحظات و سنجش‌های پیشرفته برنامه‌ریزی پیشرفته به همراه دسترسی به موقع به اطلاعات دقیق و موثق حاصل شود. امروزه پدیده تروریسم در جهانی شدن است. افرادی که از نقاط مختلف جهان با هدف شرکت در عملیات تروریستی و عضویت در گروه‌های تروریستی به کشورهای محل مناقشه سفر می‌کنند تجاربی را کسب می‌کنند که می‌توانند پس از بازگشت این تجارب که نحوه استفاده و به‌کارگیری سلاح‌های شیمیایی، میکروبی و رادیواکتیو است را به منطقه خود منتقل کنند. پاسخ به حملات شیمیایی، بیولوژیک رادیولوژیک هسته‌ای و انفجاری (CBRNE) نیازمند تجهیز نیروهای واکنش سریع به کاربردی ترین و موثرترین و بروزترین فناوری‌هاست. با این حال توسعه این تجهیزات و فناوری‌ها خود یک چالش است که یک طرف آن مباحث علمی است و طرف دیگر آن سیاست، قراردادهای بین‌المللی و مقررات حقوقی است.

امروزه گروه‌های تروریست تلاش می‌کنند که از تمامی این سلاح‌های نامبرده شده استفاده کنند. هر چند که بسیار بعید به نظر می‌رسد این گروه‌ها بتوانند به سلاح هسته‌ای در آینده‌ای نزدیک دسترسی پیدا کنند اما برخی معتقدند سلاح‌های هسته‌ای که در اندازه یک چمدان در شوروی سابق ساخته شده و سپس طبق گزارشات از انبارها و مراکز ذخیره این تسلیحات محو شده و گم شده‌اند می‌تواند در دسترس این گروه‌ها قرار بگیرد. به هر حال آنها اگر سلاح هسته‌ای هم نداشته

سامان ولی‌نوری - دکتری برنامه‌ریزی شهری در یک مفهوم گسترده حوادث شیمیایی، بیولوژیک، رادیولوژیک، هسته‌ای و انفجاری (CBRNE) نه تنها شامل مواد تولیدشده برای ساخت سلاح می‌شود بلکه حتی حوادث خطرناک و بیماری‌های واگیردار که از این مواد تولید می‌شوند را در بر می‌گیرد.

حوادث CBRNE ممکن است با تولید، حمل و نقل، استفاده، نگهداری و ذخیره‌سازی مواد خطرناک باشد. در سال‌های اخیر تهدید سلاح‌های شیمیایی، بیولوژیک، رادیولوژیک و هسته‌ای (CBRNE) افزایش یافته است. خطر حملات CBRNE به‌ویژه توسط گروه‌های تبهکار سازمان‌یافته و تروریست‌ها بیشتر و بیشتر شده است. محدوده حملات بالقوه CBRNE قابل پیش‌بینی نیست زیرا آنها به شیوه‌های غیرخطی و پیچیده تکامل یافته و متحول می‌شوند.

حملات تروریستی ممکن است از قبل هشدار داده شده یا غافلگیرکننده باشند. حمله ممکن است به‌عنوان یک حادثه معمولی قلمداد شود. این حملات ممکن است در یک یا چند نقطه از شهر رخ دهند و همچنین ممکن است همراه با آتش‌سوزی انفجار یا سایر اقدامات مخرب باشد. این حملات می‌توانند از چندین فاکتور اقتصادی، جریان کالا و سرمایه، شرایط آب و هوایی و اقلیمی و مانند اینها متأثر شوند. این عدم قطعیت و پیچیدگی می‌تواند تشخیص منشاء و ماهیت این تهدیدها را سخت‌تر کند. بنابراین تلاش برای پاسخ به آنها نیز با پیچیدگی و دشواری روبه‌رو است.

با این وجود آنچه مشخص است اینکه تروریست‌ها این سلاح‌ها را برای اهداف خرابکارانه به کار می‌گیرند. علاوه بر این شواهدی نیز در دست است که بسیاری از کشورها از قدرتمند گرفته تا ضعیف و از پادشاهی گرفته تا

■ شهرها مقر و هدف اصلی حملات CBRNE هستند چراکه هدف عاملان این حملات به طور کلی بالابردن میزان تلفات و کشتار جوامع است

■ اتحادیه اروپا در سال ۲۰۱۰ طرح ابتکاری ایجاد مراکز CBRNE را با هدف بهبود ظرفیت کشورهای عضو در زمینه کاهش خطرات ارائه و اجرا نمود و در سال ۲۰۱۶ برنامه اقدام مشترک را در این زمینه منتشر کرد

و هدف اصلی اینگونه حملات هستند. چراکه هدف این گروه‌ها به طور کلی بالابردن میزان تلفات و کشتار جوامع است اما مقابله با این حملات و حوادث نیازمند یک طرح دقیق و همه‌جانبه است که شامل ابعاد پیشگیری، کشف و ردیابی و آمادگی و پاسخ است.

در این زمینه اتحادیه اروپا در سال ۲۰۱۰ طرح ابتکاری ایجاد مراکز CBRNE را با هدف بهبود ظرفیت کشورهای عضو در زمینه کاهش خطرات ارائه و اجرا نمود و در سال ۲۰۱۶ برنامه اقدام مشترک را در این زمینه منتشر کرد و حتی صندوق توسعه آموزش‌های هسته‌ای را راه اندازی کرد. باید اضافه کرد دفاع در برابر این عملیات‌ها نیازمند همگرایی و هم‌افزایی طیف گسترده‌ای از بازیگران است. دستگاه‌ها و سازمان‌ها و وزارتخانه‌های مختلفی از وزارت دفاع گرفته تا وزرات بهداشت، اورژانس، پلیس، نیروهای نظامی و امنیتی، مراکز کنترل و فرماندهی ملی درگیر این موضوع هستند. این نهادها خط مقدم مقابله با تهدیدات CBRNE بوده و مسئولیت تشخیص و واکنش و پیشگیری از حملات را به عهده دارند. اورژانس و امداد رسانی در شهرها در حین حملات CBRNE بسیار مهم است. شواهد نشان می‌دهد که اعتماد، جسارت و سرعت عمل آنها باید بسیار بیشتر از خدمات امدادی و اورژانسی معمولی باشد. در این زمینه آموزش، آگاهی‌بخشی و ارتقاء مهارت بسیار بااهمیت است. پاسخ موثر به حملات تروریستی، شیمیایی، بیولوژیکی، رادیولوژیکی یا هسته‌ای و حوادث مربوط به آنها نیازمند کسب آمادگی و رغبت نیروی امدادی در مرحله پیش بیمارستانی است. با این حال شواهد نشان می‌دهد در بسیاری از کشورها این نیروها آمادگی لازم را در این زمینه کسب نکرده‌اند و تحقیقات نشان می‌دهد که این نیروها در زمینه حوادث طبیعی از جمله زلزله و سیل آمادگی و تمایل و آگاهی بیشتری از نحوه امداد رسانی دارند. نظر به آنچه گفته شد حملات شیمیایی، بیولوژیکی، رادیولوژیکی و هسته‌ای که قبلاً مربوط به دولت‌ها میشد و ساخت و اشاعه این سلاح‌ها در انحصار دولت‌های معدودی قرار داشت امروزه با کمک همان دولت‌ها این قضیه جنبه عام‌تری گرفته و گروه‌های تروریستی نیز روزبه‌روز دسترسی بیشتری به این تسلیحات پیدا می‌کنند. بنابراین در کشور ما نیز که همواره توسط دولت‌ها، گروه‌ها و گروهک‌های متعدد تهدید می‌شود داشتن یک برنامه جامع و دستور کار واقعی برای مقابله با این تهدیدات بسیار لازم و ضروری به نظر می‌رسد.

باشند می‌توانند با سلاح‌های انفجاری به تخریب نیروگاه‌های هسته‌ای بپردازند و از این طریق فاجعه به بار بیاورند. در این زمینه ولفگانگ رودریچ هاوزر مدیر بخش سلاح‌های کشتار جمعی ناتو در سال ۲۰۱۷ می‌گوید: «ما به زودی وارد عصر تروریسم CBRNE می‌شویم که پیش از این قابل تصور نبوده است. گزارش‌های نگران‌کننده تایید می‌کنند که داعش در عراق حداقل به طور موقت به مکان‌های ذخیره‌سازی تسلیحات شیمیایی دست یافته است. آنها ممکن است به زودی آن را در لیبی استفاده کنند و در جنگ کوبانی نیز آن را به کار برده‌اند. حتی گزارش‌های نگران‌کننده‌تری نیز وجود دارد که می‌گوید آنها به مواد رادیواکتیو و اتمی از مراکز تحقیقاتی و علمی عراق نیز دست یافته‌اند.»

شواهد نشان می‌دهد ساخت سلاح‌های بیولوژیکی و شیمیایی اگرچه ساده است اما چگونگی ذخیره، نگهداری و پراکندگی موثر آنها دشوار است و ممکن است خود تروریست‌ها اولین قربانیان آن باشند اما از بین سناریوهای مختلف CBRNE خطرناکترین آن استفاده از مواد رادیولوژیکی است که به اصطلاح بمب‌های کثیف خوانده می‌شوند. این مواد می‌توانند توسط گروه‌های تروریستی به سرعت برده شده یا به آنها فروخته شوند و یا حتی از داخل ضایعات و پسماندهای مراکز سازنده این مواد استحصال شوند. مواد رادیواکتیو به راحتی می‌توانند در محیط پراکنده شوند و افراد را در معرض تابش اشعه‌های آلفا بتا یا گاما قرار دهند. این مواد به آسانی می‌توانند به وسایل و ابزارهای انفجاری متصل شوند. به هر حال هم‌اکنون سالانه بیش از ۱۵۰ مورد قاچاق مواد رادیواکتیو توسط آژانس بین‌المللی انرژی اتمی گزارش می‌شود که پروژه stone اینترپل برای مقابله با همین موضوع در سال ۲۰۱۶ تعریف شده است. امروزه تروریست‌ها و گروه‌های مجرم سازمان‌یافته به روش‌های مختلفی به سلاح‌های CBRNE دسترسی پیدا می‌کنند. عصر دیجیتال و فناوری اطلاعات و ارتباطات هم در این زمینه به کمک آنها آمده است. آنها در سایت‌های سیاه با روش معاملات رمزنگاری شده و استفاده از ارزهای مجازی معاملات خود را انجام می‌دهند. کما اینکه خرید سم کشنده ابرین در سال ۲۰۱۴ در یک سایت آمریکایی و از طریق تبادل بیت‌کوین گزارش شده است به نحوی که رئیس جمهور وقت ایالات متحده هشدار داد که گروه‌های تروریستی در سایت‌های سیاه آمریکا به خرید ایزوتوپ‌های رادیواکتیو اقدام کرده‌اند. جدای از چند و چون این حملات و چگونگی به‌دست آوردن این مواد به نظر می‌رسد شهرها مقر

نگاه علمی

پراکندگی در شهرها چرا و چگونه؟!

آنقدر که برای رسیدن به ثروت، تکنولوژی، استحصال محصولات جدید و بیشتر توجه می‌کند، به ایمنی و امنیت و پایداری این پیشرفت‌ها و درآمدها کمتر توجه کند. تا کار به جایی می‌رسد که تمامی دستاوردهای جوامع شهری در یک چشم برهم زدن چه از لحاظ جانی و چه از لحاظ مادی از بین بروند و تهدیدات بالقوه‌ای که در اثر نادیده گرفتن تأثیر همین پیشرفت تکنولوژی، به تهدیدات بالفعل طبیعی و غیرطبیعی تبدیل شده‌اند. از این روست که تلفات جوامع شهری عموماً بسیار بیشتر از حد انتظار و تصور می‌باشد. یکی از این پیشرفت‌ها و ولع‌های به وجود آمده در طول مسیر تکامل جوامع بشری، مقوله تراکم شهری است. در باور اشتباه مدیران شهری تراکم‌پذیری ملاکی برای کسب امتیازات بیشتر در میان شهرهای یک استان و یا کشور قرار گرفته و چون عموماً این مقوله درآمدزا و سهل‌الوصول بوده، بسیار سریع و حتی دور از تصور پیشرفت کرده است تا جایی که در بسیاری از شهرها، حتی انجام امور روزمره در بسیاری از مناطق شهری امکان‌پذیر نمی‌باشد، چه برسد به انجام اقدامات ضروری و مدیریت بحران.

این واقعیت که در بسیاری از شهرها به خصوص کلانشهرها در زمان صلح و به دور از هرگونه تهدید طبیعی و غیرطبیعی، در اثر عدم توانایی مراکز امداد و نجات در امدادسانی به یک مصدوم معمولی بسیاری از انسان‌ها جان خود را از دست می‌دهند، بسیار دردناک است. حال اگر این شهر تحت بمباران هواپیماهای متخاصم دشمن قرار گیرد، به جای یک مصدوم در یک منطقه پرتراکم، با سیل عظیمی از مصدومان و مجروحان و جان‌باختگان مواجه شویم، مدیران شهری هر قدر متبحر و کاربلد بوده و امکانات امدادسانی و نجات مصدومین هر قدر فراوان و پیشرفته باشد، امدادسانی و تداوم فعالیت‌های ضروری و تسهیل مدیریت بحران عملاً امکان‌پذیر نمی‌باشد و آن نقص برطرف نمی‌گردد مگر اینکه مدیران شهری قبل از وقوع بحران، با شناخت تهدیدات و تکنولوژی مورد استفاده دشمن، ضمن شناخت کامل تهدید در صدد چاره‌جویی برآیند و با بکارگیری اصول پدافند غیرعامل بتوانند در کاهش آسیب‌پذیری شهرها نقش بسیار مهمی ایفا نمایند.

قطع به یقین می‌توان ادعان نمود که پراکندگی در شهرسازی خصوصاً کلان‌شهرها یکی از اصولی است که در تمامی تهدیدات چه طبیعی و چه غیرطبیعی و حتی در تهدیدات نوین و پیشرفته امروز می‌تواند در مدیریت بحران کارساز باشد. در بسیاری از شهرها اماکن و ادارات حاکمیتی و خدماتی و شهری معمولاً در مرکزیت شهر و در جوار یکدیگر احداث شده‌اند و به علت مرغوبیت اراضی و قدمت استقرار، مدیران دستگاه‌های اجرایی حاضر به تغییر مکان

شهرها محل تجمع نیروی انسانی، تجهیزات، تاسیسات و اماکن مهم، حساس و حیاتی می‌باشند و از دیرباز شهرها در اطراف منابع مالی چون معادن، کارخانجات، منابع انرژی، مراکز سیاسی و اقتصادی دایر شده‌اند. در نتیجه هر شهری که از لحاظ سیاسی، اقتصادی و زیرساخت‌های مورد نیاز زندگی بشر دارای شرایط بهتری بوده، با اهمیت‌تر شده است. با افزایش جمعیت و تغییر کاربری شهرها و همچنین پیشرفت تکنولوژی به تدریج شهرها به مناطقی متمرکز و پرتراکم و آسیب‌پذیر تبدیل شده‌اند. این پیشرفت تکنولوژی و ولع جوامع انسانی برای پیشرفت سریع و مداوم، خود به عنوان یک عامل اصلی باعث گردید تا انسان

■ امکان اداری تصمیم‌ساز در شرایط بحران، تاسیسات شهری ضروری، مراکز امداد رسانی، انبارهای تامین آذوقه مردم و مراکز تامین امنیت شهرها و به خصوص کلان‌شهرها باید به گونه‌ای پراکنده گردند که علاوه بر اینکه در سراسر یک کلان شهر ارائه خدمات ضروری و مدیریت بحران میسر باشد، هر بخش، محله و یا شهرستان بتوانند به تنهایی و در شرایط قطع ارتباط با مراکز مدیریتی و فرماندهی در جهت تسهیل مدیریت بحران گام بردارند

وسازهای پرهزینه می‌تواند صورت پذیرد. یعنی به جای ساختن یک ستاد جدید فرماندهی انتظامی با یک جابه‌جایی ساده و یک تعامل سازنده می‌توان با کم‌ترین هزینه نتیجه مطلوب را به دست آورد.

این مطلب خلاصه‌ای از یک مقاله علمی با عنوان «بررسی لزوم اجرای اصل پراکندگی در احداث اماکن و تاسیسات و ارائه خدمات شهری» است که در اولین کنفرانس اقتصاد شهری ارائه شده است.

پراکندگی نمی‌باشند و این جابه‌جایی را هزینه‌بر نیز می‌دانند. این در حالی است که در حقیقت با این گونه استقرار نه هزینه کاهش نمی‌یابد، بلکه کاهش هزینه حملات دشمن را در پی دارد. یعنی دشمن به جای استفاده از ۱۰ بمب، می‌تواند با یک بمب بسیار ارزان کل ادارات و اماکن مهم، حساس و حیاتی یک شهر را مورد هدف قرار دهد. این یعنی در اولین اقدام در جنگ شهری شکست خورده و شهری که فاقد اماکن مدیریتی و تصمیم‌گیری باشد، مطمئناً بهترین طعمه برای متصرفین و باج‌خواهان می‌باشد. بنابراین بهتر است از استقرار اماکن و تاسیسات شهری در جوار یکدیگر و به صورت یک مجموعه کاملاً متحد خودداری کرد. امکان اداری تصمیم‌ساز در شرایط بحران، تاسیسات شهری ضروری، مراکز امداد رسانی، انبارهای تامین آذوقه مردم و مراکز تامین امنیت شهرها و به خصوص کلان‌شهرها باید به گونه‌ای پراکنده گردند که علاوه بر اینکه در سراسر یک کلان شهر ارائه خدمات ضروری و مدیریت بحران میسر باشد، هر بخش، محله و یا شهرستان بتوانند به تنهایی و در شرایط قطع ارتباط با مراکز مدیریتی و فرماندهی در جهت تسهیل مدیریت بحران گام بردارند. در کلان‌شهرهایی که مراکز اداری در جوار یکدیگر و با تراکم بالا مستقر شده‌اند حتماً باید مراکز فرماندهی، مدیریت بحران و همچنین امکانات و تاسیسات مورد نیاز شهر که در اختیار این ادارات قرار دارد در کل سطح شهر پراکنده گردند. به طور مثال وقتی که ستاد فرماندهی ارشد انتظامی یا نظامی یک استان در کنار ساختمان استانداری و ساختمان فرماندهی مدیریت بحران استان مستقر شده باشد، اداره کل تامین اجتماعی و یا شرکت شهرک‌های صنعتی و یا اداره کل آموزش و پرورش در منقطه‌ای دیگر مستقر شده باشد، بهتر است مدیران شهری در سطح کلان تصمیم‌گیری یک شهر، با در نظر گرفتن شرایط بحران واقعی و تمرین این شرایط تصمیم بر جابه‌جایی محل ادارات کل با ستاد فرماندهی انتظامی یا نظامی نمایند. زیرا دشمن بدون شک در شناسایی مراکز ثقل یک شهر، ابتدا مراکز تصمیم‌گیری و فرماندهی را مورد اصابت قرار می‌دهد.

پس نباید مجموعه استانداری و ستاد فرماندهی انتظامی و نظامی استان یک هدف تجمعی باشند بلکه باید به دو هدف و یا چند هدف کوچک‌تر با سطح دسترسی کمتر تبدیل شده تا هزینه حمله برای دشمن بیشتر از حد معمول شود و چه بسا در این میان او از هدف قرار دادن یک مجموعه خودداری نماید و این یعنی کاهش آسیب‌پذیری، تسهیل مدیریت بحران و تداوم فعالیت‌های ضروری و در کل یعنی پدافند غیر عامل شهری.

نکته قابل توجه این است که این گونه تصمیمات و تدابیر که مطمئناً با درایت و علم مدیران شهری کارآمدتر و کاربردی‌تر می‌گردد در بسیاری از موارد با هزینه‌های بسیار کم و به دور از ساخت

گفتگوی صیانت پایدار با خنکوی آتش نشانی تهران

پایتخت چقدر برای مقابله با تهدیدات CBRN آمادگی دارد؟

گفت‌وگو از اعظم جلالی

سیدجلال ملکی سخنگوی سازمان آتش‌نشانی شهرداری تهران در گفت‌وگو با خبرنگار ماهنامه «صیانت پایدار» پیرامون عملکرد نیروهای امداد در شرایط بحران و میزان آمادگی در برابر تهدیدات CBRN گفت: یکی از راه‌هایی که می‌شود ریسک خطر را کم و جلوی بحران را گرفت خروج نقاط خطرناک از شهرها به حاشیه شهرهاست.

وی با اشاره به تمهیدات سازمان آتش‌نشانی در مقابله با عوامل انسان ساخت افزود: این باور غلطی است که به هنگام بروز بحران تنها آتش‌نشانی است که باید حضور حداکثری پیدا کند، خود لفظ بحران متشکل از نیروهای امدادی، غیر امدادی و غیره است که معمولاً شهردار هر شهری مسئولیت بحران آن شهر را بر عهده می‌گیرد و آتش‌نشانی تهران در حد امکانات و تجهیزات لازم را در کنار سایر ارکان ستاد بحران بکار خواهد گرفت.

ملکی با اشاره به اینکه بحران را باید فراتر از یک اتفاق ساده دید و یک کارگروه متشکل از چندین سازمان به هنگام بروز بحران تشکیل داد، تأکید کرد: آتش‌نشانی گروهی متخصص به نام HAZMAT که مخفف (Hazardous Material) یا حوادث خطرناک است را تشکیل داده که این افراد آموزش لازم را برای ایجاد تیم‌های مقابله و مدیریت مواد خطرناک به

عنوان بخشی اجتناب‌ناپذیر و بسیار حیاتی از برنامه یکپارچه و جامع حفاظت از کارکنان، عموم مردم و محیط زیست در مقابل حوادث مواد شیمیایی ناشی از تصادفات در حمل و نقل مواد خطرناک، نشت و پاشش، حوادث ناشی از فعالیت واحدهای صنعتی، دفع پسماندهای مواد خطرناک صنعتی و حوادث تروریستی، دیده‌اند.

سخنگوی آتش‌نشانی پایتخت تصریح کرد: نهایت بحرانی که در تهران به وجود آمده نشت گاز کلر یا واژگونی تانکر بنزین و یا در شب چهارشنبه‌سوری آتش‌سوزی انبار اکیلیل سرنج بوده، البته حوادث بیمارستانی که ممکن است در ارتباط با برخی حوادث میکروبی و شیمیایی ایجاد شده باشد گزارش شده است اما حوادث خیلی گسترده مثل آسیب در زیرساخت‌های اتمی، پالایشگاهی و... وجود نداشته است.

وی با تأکید بر اینکه اگر پالایشگاه و سازمان انرژی اتمی دچار بحران شود نه تنها آتش‌نشانی به تنهایی قادر به رفع امور نخواهد بود بلکه تمامی ارگان‌ها باید با تشکیل ستاد بحران سعی در رفع بحران موجود نمایند، اظهار داشت: در این مواقع معمولاً چنین مراکزی برای خود گروه‌های تخصصی داشته و قطعاً ابتدا از آن گروه‌ها برای رفع آسیب به وجود آمده استفاده خواهند کرد.

سخنگوی سازمان آتش‌نشانی اذعان کرد: در ابتدا انتظار می‌رود که نیروهای HSE و نیروهای امداد خود مراکز که تجهیزات در اختیار داشته و هم دوره تخصصی این حوادث را دیده‌اند، اقدامات اولیه را انجام دهند و سپس نیروهای امداد و آتش‌نشانی برای کمک به محل اعزام شوند.

ملکی با تأکید بر اینکه سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی تمامی حوادث را پوشش می‌دهد، گفت: در مواردی همچون آتش‌سوزی، تصادف و سیل، حوادث داخل خانه‌ها و ... آتش‌نشانی حضور داشته و فرماندهی عملیات را نیز بر عهده دارد اما اگر حادثه‌ای

■ آتش‌نشانی گروهی متخصص به نام HAZMAT یا حوادث خطرناک را تشکیل داده که این افراد آموزش لازم را برای ایجاد تیم‌های مقابله و مدیریت مواد خطرناک، دیده‌اند

■ اگر پالایشگاه‌ها و یا زیرساخت‌های هسته‌ای دچار بحران شوند آتش‌نشانی به تنهایی قادر به رفع امور نخواهد بود

■ اماکن و نقاطی که می‌توانند خطرناک باشند و جان شهروندان را به خطر اندازند باید شناسایی و از شهرها خارج شده و به حاشیه شهرها انتقال یابند

نداده، افزود: این مساله نشان‌دهنده وجود متخصصانی است که شبانه‌روز اقدام به تامین ایمنی این مراکز می‌کنند. وی با اشاره به خطرات زیست محیطی مثل پخش آلاینده در فضا افزود: اگر بتوانند درصد آلودگی را پایین آورده و ایمنی را افزایش دهند و از کارشناسان و متخصصان حوزه ایمنی و HSE استفاده کنند و تمامی جابجایی‌ها تحت نظر این متخصصان صورت بگیرد ریسک خطر کاهش یافته و انسان احساس امنیت بیشتری خواهد کرد.

در نیروگاه اتمی رخ دهد طبیعی است که نیروهای امداد و HSE آنها که تجهیزات و تخصص این کار را دارند اقدام به رفع مشکل کنند.

وی با اشاره به اینکه زیرساخت‌های شهری باید آماده بروز بحران باشند، تاکید کرد: اماکن و نقاطی که می‌توانند خطرناک باشند و جان شهروندان را به خطر اندازند باید شناسایی و از شهرها خارج شده و به حاشیه شهرها انتقال یابند به طور مثال تصفیه‌خانه و یا تلمبه‌خانه گاز باید به خارج از شهر انتقال پیدا کند و در جوار اماکن مسکونی نباشد. سخنگوی سازمان آتش‌نشانی با اشاره به اینکه در چند روز اخیر با حریق تانکر بنزین مواجه بودیم، گفت: ۲۰ هزار لیتر بنزین در حالی چند روز گذشته در هنگام خروج از محله شهران دچار حریق شد که وحشت در بین ساکنین موج می‌زد و ساکنین این محله خواستار خروج جایگاه بارگیری بنزین از این محله بودند، کمالینکه پیش از ورود ساکنین این مکان محل بارگیری بنزین بوده و بعدها به سکونتگاه تبدیل شده است. ملکی با اشاره به کار تحسین برانگیز شرکت ساماندهی مشاغل تهران که اقدام به جمع‌آوری تمامی انبارها و اماکن مواد شیمیایی از خیابان ناصر خسرو به خارج از شهر کرده است، گفت: این اقدام هرچند با واکنش و مقاومت اهالی و ساکنین مواجه شده ولی پس از مدتی ناگزیر به اجرای قانون شده و از شهر خارج شدند.

وی با تاکید بر اینکه اگر زلزله‌ای رخ دهد و اماکن پرخطری که در مجاورت شهرها قرار دارند دچار حادثه می‌شوند گفت: به طور مثال در سال‌های اخیر مدیریت حوادث ناشی از انفجار گاز در شهران ۱۲ روز به طول انجامید. اگر این اتفاق تبدیل به حادثه پالایشگاه نفت، تلمبه‌خانه گاز، مرکز نفت، مرکز هسته‌ای و یا یک مرکز آزمایشگاهی و یا یک انبار بزرگ مواد شیمیایی شود ابعاد بحران قابل محاسبه نخواهد بود.

این مسئول در پاسخ به این سوال که آیا مترو هم می‌تواند در زمان بحران یکی از اماکن پرخطر محسوب شود؟ تاکید کرد: مدیریت بحران و تجارب سایر کشورها نشان می‌دهد اگر مقاومت‌سازی مترو با استانداردهای لازم صورت گرفته باشد در مواقع بحران می‌توان از آن به عنوان پناهگاه امن استفاده کرد.

ملکی در پاسخ به این سوال که با فرض اینکه امکان خروج اماکن پرخطر در زمان بحران وجود نداشته باشد تمهیدات آتش‌نشانی در این مواقع چه خواهد بود، اذعان داشت: با توجه به اینکه حضور این اماکن برای شهر الزامی است و شهر به آزمایشگاه و مواد شیمیایی و ... نیازمند است و به راحتی نمی‌توان پالایشگاه تهران را جابجا کرد اما می‌توان با حداقل هزینه نسبت به ایمن‌سازی این مراکز اقدام نمود. سخنگوی آتش‌نشانی با اشاره به اینکه حوادث سهمگینی تاکنون در این مراکز رخ

بررسی صیانت پایدار از ظرفیت‌ها و ارزش‌های مجازی

تجارب اکوادور، ونزوئلا و روسیه در ایجاد ارزش دیجیتال ملی

ارزهای مجازی با وجود تفاوت‌های مفهومی با رمزارزها به صورت رسمی از سال ۲۰۱۵ برای مبادلات تجاری توسط کشورها به کار گرفته شدند و اتحادیه اروپا استفاده از ارزهای دیجیتال را در تجارت‌های اقتصادی قانونی اعلام کرد و برخی کشورها نظیر ونزوئلا و روسیه با شدت روسیه با گرفتن تحریم‌ها از ارزهای مجازی برای تبادلات اقتصادی خود استفاده کردند. ارزهایی که هم اکنون ارزش آن حدود ۲۵۶ میلیارد یورو برآورد می‌شود.

ارزهای مجازی معمولاً توسط یک دولت پشتیبانی نمی‌شوند و به عنوان پول قانونی تلقی نمی‌شوند، اما دولت اکوادور در سال ۲۰۱۵ اولین ارز مجازی تحت کنترل دولت را منتشر کرد و کشورهای دیگر همچون روسیه هم برنامه خود برای انتشار رمزارز دولتی را اعلام کرده است.

اتحادیه اروپا یکی از شرکای تجاری ایران است و ایران به دنبال جایگزینی دلار با یورو است. در اتحادیه اروپا استفاده از ارزهای مجازی برای انتقال بین‌المللی وجه به رسمیت شناخته شده است. نهادهای اجرایی ایالات متحده آمریکا در زمینه ارزهای مجازی فراتر از مرزهای این کشور قدرت تأثیرگذاری ندارند.

در سال ۲۰۱۶ اندازه بازار کل ارزهای مجازی حدوداً ۵.۵ میلیارد یورو بود و بیت‌کوین ۹۰ درصد کل ارزش ارزهای مجازی را شامل می‌شد. در حال حاضر اندازه کل این ارزها بیش از ۲۵۶ میلیارد یورو تخمین زده می‌شود و سهم بیت‌کوین به ۴۷ درصد ارزش کل بازار کاهش یافته است.

بررسی‌ها نشان می‌دهد در سه ماهه اول سال ۲۰۱۵ تا سه ماهه نخست سال ۲۰۱۸ تعداد کاربران کیف پول‌های زنجیره بلوکی نزدیک به ۶۵۴ درصد رشد داشته است و از حدود ۳ میلیون کاربر به ۲۴ میلیون کاربر رسیده است.

اکوادور

کشور اکوادور در سال ۲۰۰۰ به دنبال بحران‌های مالی استفاده از پول ملی خود را متوقف و دلار آمریکا را به عنوان ارز رسمی خود برگزید. در سال ۲۰۱۴ این کشور برنامه راه‌اندازی پول دیجیتال ملی را اعلام کرد. هدف این کشور از راه‌اندازی ارز ملی جایگزینی دلار آمریکا نبود، بلکه کمک به خرد پرداخت‌ها و کاهش هزینه ناشی از استهلاک دلارهای کاغذی هدف این کشور بود.

بانک مرکزی اکوادور اعلام کرده بود که ارزهای مجازی مانند بیت‌کوین روش پرداخت مجاز به شمار نمی‌آید و هشدارهای زیادی در این زمینه صادر می‌کرد، اما در نهایت اکوادور اولین کشوری است که شایع شد پروژه ارز مجازی رمزی ملی را راه‌اندازی کرد.

اما پس از مدتی در ۳۱ دسامبر ۲۰۱۷ مجلس ملی این کشور رأی به پایان دخالت بانک مرکزی در نشر پول الکترونیکی داد و در ۱۲ فوریه ۲۰۱۸ بانک مرکزی این کشور مانع از این شد که شهروندان کشور نرم‌افزار کیف پول موبایلی مربوط به ارز الکترونیکی این کشور را دانلود کنند. صنعت بانک داخلی این کشور و خبرهای داخلی این کشور عدم اعتماد به بانک مرکزی این کشور را دلیل این موضوع ذکر می‌کنند.

بانک مرکزی اتحادیه اروپا یکی از اولین نهادهای این مجموعه بود که ارزهای مجازی مانند بیت‌کوین را به عنوان ابزار پرداخت طبقه‌بندی کرد. در سال ۲۰۱۵ دیوان دادگستری اروپا با استدلال اینکه ابزارهای پرداخت مشمول مالیات بر ارزش افزوده نمی‌شوند معافیت از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده را بر ارزهای مجازی قابل تبدیل به پول رسمی اعمال کرد البته مالیات بر درآمد و سایر مالیات‌ها نیز بر اینگونه ارزها قابل اعمال است که در این زمینه هر کدام از کشورهای اروپایی قوانین خاص خود را دارند.

ونزوئلا

ونزوئلا در پاسخ به تحریم‌های مالی طرح ارز مجازی خاص کشور خود را با نام پترو اعلام کرد. ابتدا قرار بود این رمزارز بر بستر قراردادهای هوشمند اتریوم راه‌اندازی شود. اما نهایتاً از بستر ارز مجازی نم استفاده کرد. استفاده از بستر یک رمزارز دیگر برای توسعه رمزارز ملی این کشور این مزیت را دارد که جامعه متن‌باز برای توسعه رمزارز ملی این کشور از قبل موجود خواهد بود. دولت این کشور از

مشارکت بخش خصوصی برای توسعه ارز مجازی ملی خود استفاده کرده است و از کل پتروهایی که ابتدا منتشر شده‌اند حدود ۱۵ درصد برای توسعه پروژه پترو، ۱۵ درصد برای توسعه زیست‌بوم و ۱۵ درصد برای سایر پروژه‌های مربوط به دفتر کل توزیع شده در سایر بخش‌های این کشور صرف می‌شود و ۵۵ درصد به خود دولت به دلیل حمایت از پروژه تعلق می‌گیرد. مسئولیت اجرای پروژه برعهده وزارت تحصیلات دانشگاهی، علوم و نهاد تخصصی دیده‌بان زنجیره بلوکی و فناوری این کشور است. دولت پالایشگاه‌ها و صنایع نفتی این کشور را مکلف کرده است که کالاهای خود را فقط به ازای پترو به فروش برسانند. این کشور اعلام کرده که هر واحد پترو با یک بشکه نفت این کشور برابری می‌کند. با نصب نرم‌افزار می‌توان پترو ارسال یا دریافت کرد. انتقادهایی که به این ارز می‌شود این است که کد نرم‌افزاری آن هنوز منتشر نشده است و نحوه کار آن مشخص نیست.

روسیه

کشور روسیه یکی از اولین کشورهایی بود که عرضه رمزوبل آن مورد توجه جهانی قرار گرفت. ابتدا اینطور شایع شد که ریاست جمهوری روسیه دستور داده است که استفاده از رمزارزها برای ایجاد یک پول ملی بررسی شود.

هر رمزوبل معادل یک روبل روسیه است. با این تفاوت که هنگامی که فردی نرم‌افزار بانک مرکزی یا وزارت ارتباطات این کشور را نصب کند، می‌تواند آزادانه به هر شخص دیگری که در هر نقطه از جهان قرار دارد و نرم‌افزار رسمی را نصب کرده است، رمزوبل ارسال کند. البته اگر کسی نتواند ثابت کند که رمزوبل خود را چگونه کسب کرده است، ۱۳ درصد مالیات یا کارمزد برای تبدیل رمزوبل به روبل درخواست می‌شود.

مزایای استفاده از ارز دیجیتال

برخی از منابع این پژوهش ارزهای مجازی را مصداقی از سرمایه‌داری با همه مزایا و معایب این رویکرد می‌دانند. رقابت مهارنشده ارزهای مجازی فراتر از رقابت فنی است. این ارزهای نوین زمینه آزمون نظریات اقتصادی و مدل‌های پولی را فراهم کرده‌اند که می‌تواند موضوع مطالعات علمی آینده باشد.

حجم تراکنش‌های ده ارز مجازی برتر بیش از ۱۰ میلیارد یورو است. یعنی اگر حجم تراکنش روزانه فروش نفت یک کشور با میزان ۲ میلیون بشکه و نرخ هر بشکه ۶۰ یورو باشد این میزان تراکنش کمتر از ۲ درصد اندازه معاملات روزانه ارزهای مجازی است. ارزهای مجازی ملی لزوماً رمز ارز نیستند، اما از رمزارزها نیز برای طراحی ارزهای ملی استفاده شده است. هر چند استفاده از پروتکل‌های متن‌باز و شفاف می‌تواند در جلب اعتماد و مشارکت مردم در چنین پروژه‌هایی مؤثر باشد.

طبق نظر کمیسیون امور پولی و بانکی پارلمان اتحادیه اروپا ارزهای مجازی و فناوری دفتر کل توزیع شده قابلیت بهبود رفاه شهروندان و توسعه اقتصادی را داشته و می‌تواند هزینه‌های تراکنشی و عملیاتی پرداخت‌ها به ویژه در انتقال منابع مالی بین مرزی را کاهش دهد و تاب‌آوری و سرعت نظام‌های پرداخت مالی و شفافیت عمومی را افزایش دهد. از سوی دیگر مشکلاتی همچون نوسانات مالی نرخ ارزهای مجازی جذابیت‌های سفته‌بازانه و عدم تدوین ساختارهای حکمرانی مناسب برای اداره بسیاری از ارزهای مجازی اولیه، کاهش قدرت سیاست‌های پولی ملی در بلندمدت بخشی از مخاطرات این ارزهاست. در اتحادیه اروپا معافیت مالیات بر ارزش افزوده برای انتقال وجه از طریق ارزهای مجازی اعمال شده است و معامله ارزهای مجازی با یورو منعی ندارد. در بعضی موارد ارزهای مجازی ویژگی کالایی پرمخاطره دارند. در این حالت مرجع مقررات‌گذاری و اداره امور مربوط به این ارزها می‌تواند نهاد ناظر بر بورس و بورس کالایی آن کشورها باشد. برای مثال در یکی از ایالات آمریکا کمیسیون معاملات قراردادهای آتی کالا و کمیسیون بورس و اوراق بهادار این کشور، ارزهای مجازی مانند بیت‌کوین را به عنوان کالا و ابزارهای مالی طبقه‌بندی کرده است و از این نظر و مالیات یک ابزار مالی‌های مربوط به معاملات دارایی از سوی نهادهای مالیاتی بر آن اعمال می‌شود.

ویژگی دیگر ارزهای مجازی خاصیت انتقال وجه از طریق این ابزارهاست. در این زمینه مقررات ضد پولشویی هر کشور بر آن قابل اعمال است. در اینجا مراکز مبادله

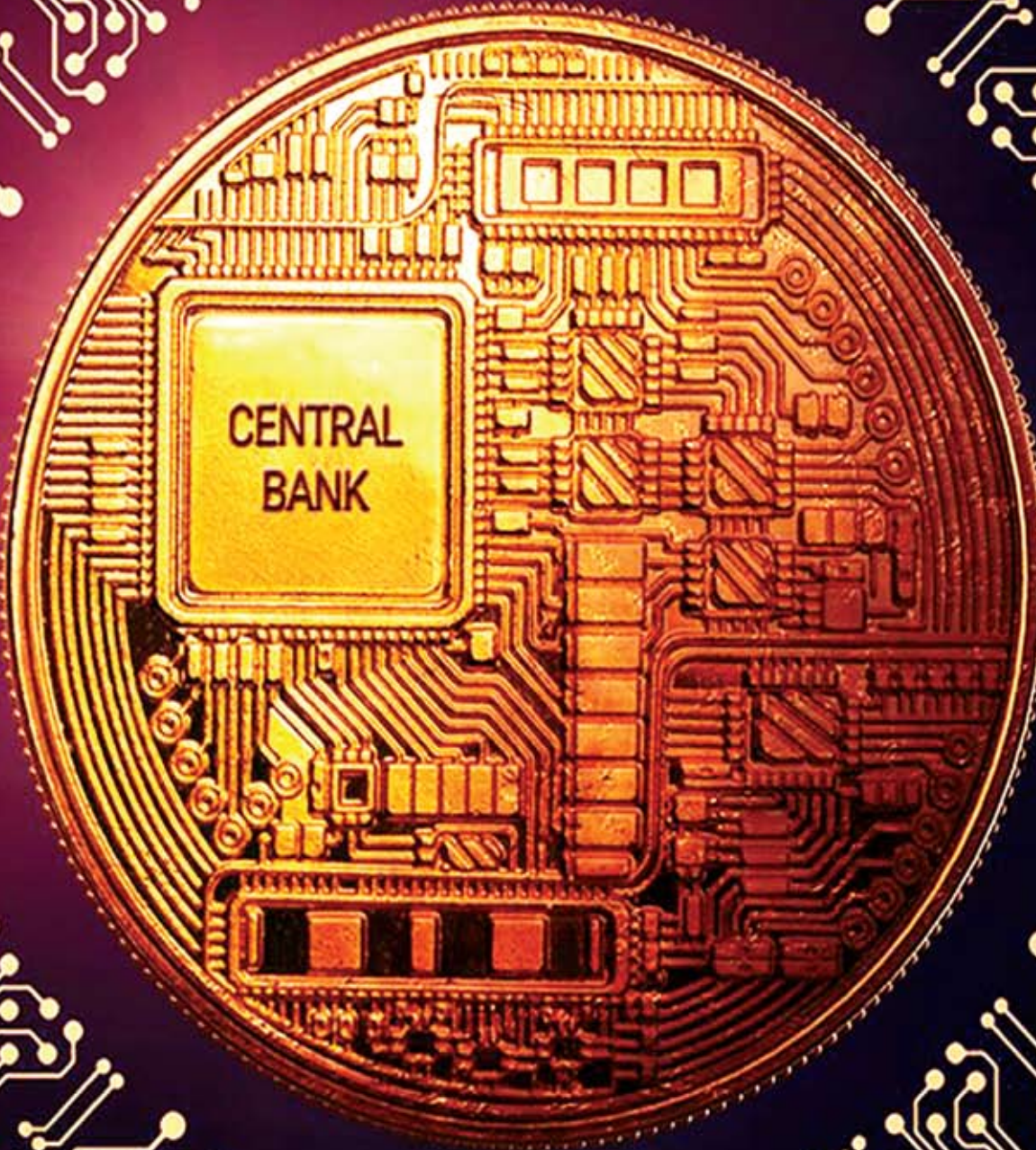
اعلام شد. حوزه نظارت بانک مرکزی نیز با توجه پیشگیری از وقوع جرائم از طریق ارزهای مجازی، موضوع ممنوعیت به کارگیری ارزهای مجازی را به بانکها ابلاغ کرد. روابط عمومی بانک مرکزی به عنوان اعلام کننده مصوبه شورای عالی مبارزه با پولشویی اعلام کرد که تمام شعب و واحدهای تابعه بانکها و مؤسسات اعتباری و صرافیها باید از انجام هرگونه خرید و فروش ارزهای مذکور و یا انجام هرگونه اقدامی که به تسهیل و یا ترویج ارزهای یاد شده بی انجامد، به طور جد اجتناب کنند. متولی مبارزه با پولشویی در ایران شورای عالی مبارزه با پولشویی، مبارزه با سفته بازی از طریق شورای عالی بورس و اوراق بهادار و مبارزه با فرار مالیاتی از طریق سازمان امور مالیاتی امکانپذیر است. اقدام مناسب در شرایط فعلی می تواند بازار ارز مجازی را وارد ریل سیاست های کشور کند، البته اقدامات سیاستی نباید موجب اعتباربخشی به ارزهای مجازی شود یا این تلقی به وجود آید که دولت از این ابزارهای مالی حمایت می کند و باید مخاطرات این ابزارها برای مردم تشریح شود.

ارزهای مجازی باید مورد مقررات گذاری قرار بگیرد و دریافت مالیات از این حوزه حتما باید با تأکید بر تأمین نیاز اطلاعاتی مراجع ذیربط صورت گیرد.

جایگاه کنونی ارزهای مجازی در قوانین ایران

ارزهای مجازی دارای وجوه مختلفی هستند، یعنی همزمان هم کارکردهای انتقال وجه و هم کارکردهای یک کالای سرمایه ای را دارند. ممکن است افرادی از قابلیت های فنی ارزهای مجازی برای پولشویی، سفته بازی یا فرار مالیاتی استفاده کنند.

به نظر می رسد با توجه به تجربیات جهانی دبیرخانه شورای عالی مبارزه با پولشویی تکلیف قانونی الزام برای کنترل مراکز مبادله پول مجازی با پول رایج کشور را برعهده دارد. ممکن است این شورا برخی اختیارات برای حکمرانی بهتر نیاز داشته باشد که احتمالا در سطح هیئت وزیران قابل رفع است. اما در جلسه شورای عالی مبارزه با پولشویی در تاریخ ۹ دی ماه ۱۳۹۶، به کارگیری ابزار بیت کوین و سایر ارزهای مجازی در تمامی مراکز پولی و مالی کشور ممنوع

نگاه راهبردی

مشکل تلگرام کجاست؟!!

سردار دکتر غلامرضا جلالی رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور در یادداشتی در کانال سروش خود آورده است:

اساسا مشکل ما با تلگرام اسم این نرم‌افزار نبود که اکنون با اضافه شدن «طلا» یا «هات» به ابتدای نام آن، این موضوع حل شود. مشکل ما با تلگرام این است که ساختار این پیام‌رسان، استراتژی آن، رویکرد آن و اقدامات آن علیه امنیت ملی بوده و هست. تجربه حوادث دی‌ماه ۱۳۹۶ خیلی از این حرف‌ها را اثبات کرد. مشکل اصلی ما با تلگرام

اینکه چهار نفر، چهار حرف خلاف بزند یا چند عکس نامربوط در آن منتشر شود نیست. مسئله این است که برنامه تلگرام در کوتاه‌مدت از طریق سازماندهی شغل خدماتی، دریافت و پرداخت مالی، شبکه تبادلات اطلاعات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی از یک طرف و قابلیت اثرگذاری بر جامعه چهار میلیون مخاطبی (که با حداکثر بی‌خیالی در اختیار تلگرام و رفقای آن گذاشته شده است) از طرف دیگر، کم‌کم می‌رود تا با قابلیت احتمالی بلاک‌چین یک دولت خودمختار، درون دولت ما تشکیل دهد!

در واقع به نوعی نفی حاکمیت ملی به وسیله این نرم‌افزار اتفاق می‌افتد و این برنامه می‌تواند برای تداوم کارکرد خود از ما باج بگیرد. بحث‌های روز در آمریکا و اتحادیه اروپا در مورد حاکمیت ملی سایبری و حفاظت از داده‌های مردم و الزام شرکت‌های بزرگ دنیا به رعایت قوانین سخت‌گیرانه متناسب با منافع ملی کشورهاست.

به نوعی خواسته فعلی ما چیزی بیشتر از قوانین و سازوکارهای آمریکا و اتحادیه اروپا در این حوزه نیست!

از طرف دیگر یک بازار مخاطب حدود چهار میلیون در اختیار تلگرام و رفقای آن قرار گرفته است و اطلاعات این مخاطبان چهار میلیون در قالب اطلاعات حجیم یا بیگ‌دیتای ملی در اختیار دشمن قرار دارد. بنابراین مشکل تلگرام

دکتر محمد سپهری

معاون آموزش دانشگاه خاتم الانبیاء (ص)

فضای سایبر امروز یک زیرساخت با قابلیت‌های فراوان است که کارکردهای مختلفی در تمام زیربخش‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی دارد و مهمترین کارکرد آن را شاید بتوان تولید محتوا در حوزه‌های مختلف علمی دانست.

فضای سایبر با همه قابلیت‌هایی که دارد به علت نداشتن قوانین نظارتی در حوزه بین‌المللی می‌تواند زمینه تهدید برای ملت‌ها و فرهنگ‌ها را نیز به وجود آورد، این فضا با استفاده از تاکتیک‌های رسانه‌ای و تبلیغات به آسانی می‌تواند زمینه بروز کودتا و یا تغییر ذائقه فرهنگی و سیاسی مخاطبین را فراهم کند.

نبود قوانین بین‌المللی باعث شده تا کنترل فضای سایبر بسیار مشکل و حتی غیرممکن شود، لذا این فضای بی‌حفاظ به آسانی مورد استفاده گروه‌های مختلف با اهداف متفاوت قرار می‌گیرد، که می‌توان از گروه‌های تکفیری و داعش تا تروریست‌ها و قاچاقچیان و تبهکاران نام برد که در فضای تاریک و سایبر فعالیت کرده و همگان با علم به فعالیت آنها اقدامی برای کنترل آنها نمی‌توانند انجام دهند.

تهدیدهای سایبری می‌تواند از نفوذ به مرکز اطلاعات و سرقت آمار و اطلاعات طبقه‌بندی شده سازمان‌ها و گروه‌های مختلف تا فرهنگ‌سازی برای سایر ملت‌ها را مضمول شود اما تفاوت سرقت اطلاعات در فضای سایبر با سرقت فیزیکی آن است که هیچ اثری از سرقت اطلاعات به جا نمی‌ماند چرا که هر کس تنها یک کپی از اطلاعات را سرقت کرده و ممکن است اشخاص حقیقی و حقوقی از اساس از سرقت صورت گرفته مطلع نشوند.

همچنین فرهنگ‌سازی برای سایر ملت‌ها که رهبری در سال‌های گذشته نیز از آن تعبیر جنگ فرهنگی کردند، تغییر ذائقه و فرهنگ ملت‌ها با استفاده از تولید محتوا در قالب‌های متعدد و متواتر است که پس از مدتی اثر خود را بجا گذاشته و مخاطبین را دچار شک و سردرگمی می‌کند چنانکه شبهاتی درباره حجاب و نوع پوشش و چگونگی معاشرت زنان و مردان و

برخی بنیادهای انقلاب هم اکنون در جامعه رواج یافته است. به نوعی همین فضای سایبر با استفاده از تکنیک‌های رسانه‌ای اکنون در کنار سایر شبکه‌های ماهواره‌ای به تعبیر رهبری معظم انقلاب «جنگ تمام عیار رسانه‌ای» علیه کشورمان را عهده‌دار شده است.

عدم اطلاع از تهدیدات احتمالی در فضای سایبر و همچنین آشنا نبودن عموم مردم به زبان انگلیسی و قابلیت‌های سایبری باعث شده تا ارائه آمار و اطلاعات به آسانی صورت گیرد که در این راستا باید اقدامات فرهنگی منسجمی در دستور کار قرار گیرد.

اقدامات فرهنگی نظیر اطلاع‌رسانی‌های هدفدار در قالب برگزاری میزگردهای تلویزیونی و ارتقاء دانش عمومی درباره ماهیت سایبر و تهدیدات آن توسط شخصیت‌های دانشگاهی مشهور و حتی استفاده از خود سایبر برای افزایش دانش کاربران می‌تواند کارآمد باشد.

اما مهمترین اقدام برای جهت‌ی به اذهان عموم مردم طرح تهدیدهای فضای سایبر از طریق ساخت سریال و فیلم‌های سینمایی جذاب است که بیشترین اثرگذاری را دارد؛ اگر در قالب سریال والدین بدانند رها کردن کودکان و نوجوانان در فضای سایبر چگونه می‌واند آنها را با گروه‌های مختلف بزهکار و مجرم آشنا کند تا این اندازه کاربران اینترنتی با فضای آلوده سایبر روبرو نخواهند شد.

ارتقاء دانش عامه مردم درباره سایبر یک اصل است. وقتی مردم بدانند بسیاری از کشورها اجازه حضور کودکان و نوجوانان را برای ورود به برخی شبکه‌های اجتماعی نداده و برخی شخصیت‌های سیاسی و اجتماعی معروف به وضوح از ممنوعیت حضور کودکان خود در برخی از شبکه‌های اجتماعی یاد می‌کنند باید مورد توجه عموم قرار گیرد.

نقش فضای سایبری در جنگ رسانه‌ای دشمن

عضو ناظر مجلس در شورا عالی فضا مجازی در گفت و گو با «صیانت پایدار» مطرح کرد

بازی تلگرام در پازل جنگ رسانه‌ای دشمن

فرمایشات مقام معظم رهبری گواه این ادعاست که جنگ رسانه‌ای در کنار جنگ اقتصادی، نقشه راه دشمن برای ضربه زدن به هویت و کیان جمهوری اسلامی است. تولید محتوای متناسب با شرایط روز کشور و بهره‌گیری درست از ابزارهای رسانه‌ای در این جنگ - که به هنگام بروز و ظهور، مخاطبان محدود و محدودی را هدف قرار نمی‌دهد، بلکه تمام جامعه را نشانه می‌گیرد- برنده نهایی را مشخص می‌کند.

رمضانعلی سبحانی‌فر، رییس کارگروه ارتباطات و فناوری اطلاعات مجلس شورای اسلامی معتقد است ضمن استفاده از همه ابزارها برای غلبه بر دشمن، باید هوشمندانه و بدون غفلت عمل کرد تا در هر شرایطی، مصالح و منافع ملی مصون بماند.

نماینده مردم سبزوار در مجلس دهم با اشاره به فرمایشات و هشدارهای مقام معظم رهبری درباره جنگ رسانه‌ای، اظهار داشت: «در جنگ رسانه‌ای آن چه مهم است، تولید محتواست که بستگی به قدرت و توان فکری بازوان اجرایی هر طرف، می‌تواند پیروز یک میدان را مشخص کند.»

وی در پاسخ به این سوال که در حال حاضر آیا تلگرام می‌تواند یکی از ابزارهای دشمن علیه کشورمان باشد یا خیر؟ چنین گفت: «تلگرام، یک اپلیکیشن ارتباطی در فضای مجازی است و مثل هر ابزار دیگری در صورت غفلت، موجب خسران و ضرر می‌شود. ما دیدیم که سال گذشته، عده‌ای از شرایط و ظرفیت تلگرام سوءاستفاده کردند و شرایط خشونت و اغتشاش را به وجود آوردند که بر همین مبنا شورای عالی امنیت ملی تصمیم به فیلتر تلگرام گرفت. اما تلگرام، تنها یکی از ابزارهایی است که می‌تواند در جنگ رسانه‌ای مورد استفاده قرار بگیرد.»

سبحانی‌فر ادامه داد: بدون تردید، در صورت عدم آگاهی و تولید محتوای متناسب با شرایط داخلی کشور و بدون توجه به اتاق‌های فکری که به طور دائم در صدد ضربه زدن به کیان این نظام و انقلاب هستند، راه به جایی نمی‌بریم و نمی‌توانیم انتظار برد داشته باشیم.

رییس کمیته ارتباطات و فناوری اطلاعات مجلس دهم خاطر نشان ساخت: تلگرام یک ابزار است و هر زمان می‌تواند تغییر کند و جایگزین دیگری پیدا کند. جنگ رسانه‌ای موضوعی فراتر و عمیق‌تر است. در این عرصه تنها نمی‌توان به یک اپلیکیشن خاص بسنده کرد و موضوع را در این حد و اندازه، کوچک دید. به هر حال در زمان مقتضی وقتی پای مصالح ملی به میان آمد، شورای عالی امنیت ملی ورود کرد. این نشان می‌دهد دستگاه‌های متولی متوجه حفظ مصالح ملی هستند ولی ما در جنگ رسانه‌ای نیاز به

■ سال گذشته، عده‌ای از شرایط و ظرفیت تلگرام سوءاستفاده کردند و شرایط خشونت و اغتشاش را به وجود آوردند

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس مطرح کرد

جنگ سایبری واقعیت دنیای فناوری محور

مجلس آماده همکاران با قرارگاه پدافند سایبری در تدوین قوانین

حسن بیگی عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی با تاکید بر اینکه جنگ سایبری واقعیت دنیای فناوری محور است، گفت: مجلس آماده همکاری با قرارگاه پدافند سایبری در تدوین قوانین مورد نیاز است. ابوالفضل حسن بیگی عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس گفت: یکی از ابزارهایی که استکبار جهانی به آن مجهز شده و از آن به نحو مطلوب به نفع خود استفاده می کند حضور در فضای مجازی و سیستم الکترونیک است. لذا ما شاهد هستیم، آمریکا و رژیم صهیونیستی همواره از این طریق در کشورهای گوناگون حضور پیدا می کنند و اختلالاتی را به وجود می آورند. وی افزود: کشورهای غربی از طریق فضای سایبری در افکار عمومی، اقتصاد، امنیت ملی، اقدامات بانکی، سیستم فرهنگی و تبلیغاتی همواره اقداماتی را انجام می دهند. نماینده مردم دامغان در مجلس شورای اسلامی ادامه داد: طبیعتاً موضوع سایبری یکی از نکاتی است که توجه همگان را به خود معطوف کرده است زیرا با استفاده از این تکنولوژی حتی در مسائل شخصی و حساب بانکی مردم حضور پیدا می کنند و در کمال بی رحمی در محیط زندگی مردم نفوذ کرده و اختلالات و اختلالاتی را ایجاد می کنند.

حسن بیگی تصریح کرد: در بحث نظامی، با ورود به سیستم های نظامی و امنیتی از این ابزار در جنگ و عملیات روانی به نفع خود بهره می برند، پس کشورهایی که قادرند با حملات سایبری برخورد کنند و از زمین، کبان، حرمت، ملت و کشورشان دفاع کنند آسیب کمتری را متحمل می شوند اما کشورهایی که توانایی برخورد با تهاجم را ندارند ضرر می کنند و آسیب های فراوانی به زندگی مردم، افکار عمومی و شرایط جامعه می خورد. عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس خاطرنشان کرد: همانگونه که مقام معظم رهبری دستور فرمودند ما باید به همه ی ابزارها مسلط شویم و کشورمان را از هجوم دشمن نجات دهیم. در این رابطه سازمانی تشکیل شد که پیش بینی ها و پیشگیری های مناسبی را انجام داد، سازمان پدافند غیرعامل از توانایی بالایی برخوردار است و در رصد تهدیدات بالقوه و بالفعل موفق عمل کرده است و این تهدیدشناسی در بعد سایبری قابل توجه و تحسین است.

حسن بیگی با تاکید بر اینکه صیانت از داده های حیاتی کشور همچون بانک های اطلاعاتی اقتصادی بدون پدافند سایبری معنی ندارد، گفت: پدافند سایبری باید روزبه روز تقویت شود و مسئولان این امر باید تلاش کنند تا خود را به آخرین دانش روز مسلح کند.

عضو کمیسیون امنیت ملی با تاکید بر اینکه در حوزه قانون گذاری مجلس آمادگی برآورده کردن نیازهای پدافند سایبری در کمترین زمان ممکن را داراست، تاکید کرد: البته قوانین خوبی در این زمینه وجود دارد که می تواند به نیازهای سازمان پدافند غیرعامل پاسخ دهد. بیگی ادامه داد: مهم ترین موضوعی که اکنون در مجلس به دنبال آن هستیم این است که همه الزامات سازمان پدافند غیر عامل از سوی دستگاه های اجرایی رعایت شده و ابعاد مالی آن تخصیص پیدا کند.

وی در پایان با تاکید بر اینکه دشمن جنگ سایبری را یکی از حوزه های اصلی اقدام علیه جمهوری اسلامی قلمداد کرده است، افزود: باید برنامه ریزی دقیق و مدونی برای مقابله با این دشمنی آشکار آمریکایی ها در دستور کار داشته باشیم که مسئولیت اصلی آن با سازمان پدافند غیرعامل و قرارگاه پدافند سایبری کشور است.

آگاهی رسانی به عموم مردم داریم. این اطلاع رسانی باید در ابعاد مختلف و از طریق گوناگون انجام گیرد و در این راستا نیز باید از همه ظرفیت ها استفاده کرد.

سبحانی فر درباره توفیق دولت در حمایت از پیام رسان های داخلی نیز چنین گفت: بسترهای حمایتی مناسبی برای پیام رسان های داخلی فراهم شده و دولت تمام همت خود برای این حمایت را به کار گرفته است.

وی با بیان این که «هم اکنون عضویت ۲۵ میلیون کاربر در پیام رسان های بومی ثبت شده» تصریح کرد: علاوه بر حضور ۲۵ میلیونی، گزارش ها نشان می دهد که حدود ۱۰ میلیون کاربر فعال در این پیام رسان ها وجود دارند و در آینده این رقم حتماً رو به افزایش هم خواهد گذاشت.

رئیس کمیته ارتباطات و فناوری اطلاعات مجلس دهم یادآور شد: البته یک نکته را نباید از نظر دور داشت؛ در مورد پیام رسان های داخلی تنها حمایت دولت کافی نیست، یعنی نمی توان از دولت انتظار داشت به جای پیام رسان های داخلی فعالیت کند. بدون شک پیام رسان های داخلی برای آنکه بتوانند فناوری اپلیکیشن های خارجی را در اختیار داشته باشند و سرویس های کارآمد و جذاب آن ها را ارائه کنند، نیازمند حمایت دولت هستند اما باید در نظر داشته باشیم که این حمایت ها باید با توان فنی و اجرایی آن ها تناسب داشته باشد.

وی در ادامه خاطر نشان ساخت: به اعتقاد من، دولت باید ارزیابی دقیق و فنی نسبت به حجم پول پرداختی به این شرکت ها و موفقیت ها و ناکامی های آن ها داشته باشد. این مدتی که گذشت، فرصت خوبی برای محک زدن کارآمدی پیام رسان های داخلی بود. من قبلاً هم گفتم حمایت های مالی و غیرمالی از آپهایی که توان فناوری و اجرایی مؤثر ندارند موجب هدر رفتن منابع و تشدید بی اعتمادی جامعه نسبت به کل این مجموعه می شود. البته گزارش نهایی را باید مراجع قانونی ارائه دهند. مسوولان فیلترینگ کشور ارزیابی دقیق و واقعی از حجم و تعداد مخاطبان تلگرام و سایر آپهای فیلتر شده خارجی قبل و بعد از فیلتر آنها داشته باشند تا متوجه اثربخش بودن یا تحریک کننده بودن قضیه فیلترینگ بشوند. بررسی اقبال مردم به اپلیکیشن های فیلتر شده در پی ارتقاء خدمات و سرویس های ارائه شده این شرکت ها بسیار مهم است.

فیلتر تلگرام تلایبی و هاتگرام، سوالی دیگر بود که سبحانی فر در این باره بدان پاسخ داد.

وی گفت: آن چه بدبهی می نماید، پایش و ارزیابی سیاست ها و روش های به کار گرفته شده در دوره های زمانی مشخص است. این موضوع در همه جهان روالی تعریف شده است. در کشور ما نیز بر چنین سیاقی عمل می شود. یعنی باید پس از اجرایی شدن یک یا چند سیاست در یک دوره مشخص، عملکردها و دستاوردهای حاصل از آنها مورد پایش و ارزیابی قرار گیرد. این امر در مورد فیلترینگ تلگرام نیز قابل بررسی است.

سبحانی فر افزود: باید مسئولین با بررسی های کارشناسانه مشخص کنند به چند درصد از اهداف تعیین شده در فیلترینگ دست یافته اند؟ اگر این اقدام، موفقیت آمیز بوده، تسری دادن آن منطقی است و در غیر این صورت باید راه های دیگری را امتحان کرد. واقعیت این است که در یک جنگ رسانه ای تمام عیار، باید عیار دشمن را به خوبی بشناسیم و هیچ زاویه ای را مورد غفلت قرار ندهیم.

■ هم اکنون عضویت ۲۵ میلیون کاربر در پیام رسان های بومی ثبت شده است که ۱۰ میلیون آن کاربر فعال است

قرارگاه پدافند شیمیایی در یک نگاه

علی رغم وجود قوانین بین الملل در خصوص ممنوعیت استفاده از اینگونه سلاح‌های کشتار جمعی، واقعیتی انکارناپذیر است. نوع دیگری از تهدیدات شیمیایی، استفاده دشمن از مواد شیمیایی تاثیرگذار بر سلامت انسان در قالب مواد خوراکی، بهداشتی و آرایشی است. از نظر ما، به احتمال زیاد بخشی از قاچاق این دسته از محصولات به کشور می‌تواند هدایت شده از سوی دشمنان باشد که می‌تواند موجب بروز بیماری‌های خطرناک مانند سرطان‌های ناشناخته و یا ناباروری گردند. مشکلاتی از این دسته، شاید در حال حاضر مساله‌ساز نباشند اما به تدریج و در آینده می‌توانند موجب آسیب جدی شوند و هزینه‌های سنگین اقتصادی بر کشور و مردم در پی داشته باشند.

این مصادیق نشان می‌دهد که ما باید در این حوزه‌ها برنامه‌ریزی داشته باشیم و یکی از مهمترین برنامه‌ریزی‌های قرارگاه شیمیایی در جهت تسهیل مدیریت بحران، آگاه‌سازی مسئولان و مردم نسبت به حوزه‌های تهدیدات شیمیایی است.

از اقدامات اساسی در این زمینه، راه‌اندازی نشریه و سایت با محوریت آموزشی، اطلاع‌رسانی و فرهنگی در حوزه پدافند شیمیایی است که می‌تواند به عنوان یک مرجع اطلاعاتی مورد استفاده مردم قرار گیرد. آموزش عمومی پدافند غیرعامل به دانش‌آموزان در سطح مدارس نیز در دستور کار قرار دارد. از دیگر برنامه‌های قرارگاه پدافند شیمیایی، راه‌اندازی تلفن گویا و در واقع یک تلفن اطلاع‌رسانی آموزشی است که در مرحله امکان‌سنجی و ارزیابی قرار دارد. همچنین آموزش و آگاه‌سازی مدیران در سطح کلان و مدیران میانی نیز به عنوان یکی از مهمترین برنامه‌های قرارگاه شیمیایی است.

ساخت انیمیشن با موضوعات مختلف پدافند شیمیایی نیز یکی دیگر از برنامه‌های قرارگاه پدافند شیمیایی است که می‌تواند در سطح ملی مخاطب بسیاری داشته باشد که اقدامات خوبی هم از جمله

دکتر احمد اکرمی
معاون آموزش و پژوهش قرارگاه پدافند شیمیایی
هدف از تشکیل قرارگاه پدافند شیمیایی کاهش آسیب‌پذیری‌ها، افزایش بازدارندگی و تسهیل مدیریت بحران در مواجهه با تهدیدات و حوادث شیمیایی است. لذا بر این اساس قرارگاه پدافند شیمیایی کلیه فعالیت‌های خود را در راستای دستیابی به اهداف فوق در محورهای رصد و پایش تهدیدات شیمیایی، آموزش، تحقیق، پژوهش، فرهنگ‌سازی، درمان، فرماندهی و مدیریت حوادث برنامه‌ریزی می‌نماید. بر این مبنا تولید محتوای آموزشی و فرهنگی، برنامه‌ریزی جهت برگزاری دوره‌های طولی و عرضی برای مخاطبین و تشکیل کارگروه تخصصی پدافند شیمیایی در اولویت برنامه‌های آموزشی این قرارگاه قرار دارد، همچنین در موضوع درمان مصدومین شیمیایی، دانشگاه و بیمارستان بقیه... (عج) به عنوان قطب درمان مصدومین شیمیایی تعیین گردیده که با راه‌اندازی اورژانس شیمیایی مرکز تحقیقات آسیب‌های شیمیایی در سال گذشته عملاً بخشی از نیاز کشور را در این حوزه پاسخ داده است. در خصوص رصد و پایش، این قرارگاه اقدام به راه‌اندازی بانک اطلاعات مواد شیمیایی نموده است و حوادث شیمیایی را در داخل و خارج کشور مورد رصد و تحلیل قرار می‌دهد.

وقوع حوادث متعدد در زیرساخت‌های شیمیایی، به خوبی نشان می‌دهد که این حوزه مستعد هرگونه حادثه است. بنابراین بایستی تهدیدات ناشی از مواد شیمیایی پرخطر، به ویژه مواد شیمیایی سمی و کشنده را در این‌گونه حوادث جدی گرفته و به منظور حذف و یا کاهش آن، اقدامات لازم جهت مصون‌سازی زیرساخت‌های شیمیایی صورت پذیرد. در بحث تهدیدات جنگ شیمیایی نیز، بمباران شیمیایی مردم سردشت و حتی استفاده عربستان از سلاح‌های شیمیایی در یمن و امثالهم، متأسفانه نشان می‌دهد که تهدید شیمیایی دشمن

اورژانسی شیمیایی ←

صحیح و همکاری دستگاه‌های مسئول و مخاطب با این دیدگاه که اجرای برنامه‌های پدافند غیرعامل، سرمایه گذاری است و نه هدر رفت هزینه، در آینده نزدیک به سطح مطلوب و مورد نظر رهبری انقلاب در جهت حفظ سرمایه‌های کشور در برابر تهدیدات شیمیایی برسیم. مسلماً مهم‌ترین سرمایه‌های یک کشور، مردم آن کشورند. براین اساس، چشم‌انداز قرارگاه پدافند شیمیایی نیز ارتقای مصونیت مردم در برابر تهدیدات شیمیایی است. با این حال اولویت سیاست‌های قرارگاه پدافند شیمیایی استفاده از ظرفیت علمی اساتید، نخبگان، محققان و دانش آموختگان حوزه شیمی به منظور پیشبرد علمی برنامه‌ها در جهت دستیابی به اهداف قرارگاه می‌باشد. همانطور که اشاره شد دعوت از اساتید و متخصصین حوزه شیمی و راه‌اندازی کارگروه علمی پدافند شیمیایی، همچنین استفاده از ظرفیت نخبگان علاقمند به این حوزه در قالب اجرای پروژه‌های کسر خدمت یا جایگزین خدمت در جهت اجرای برنامه‌های دارای اولویت در حال انجام است.

توجه به آموزش، فرهنگ‌سازی و آینده پژوهی در این حوزه رویکرد دیگر این قرارگاه است. به عبارتی یکی از اقدامات مهم در جهت کاهش تهدید، آسیب‌پذیری و تسهیل مدیریت بحران در هر جامعه، آموزش و فرهنگ‌سازی است که اگر درست و منطبق بر الزامات بومی آن باشد، در مصون‌سازی آن جامعه در برابر تهدیدات بسیار مؤثر خواهد بود.

تولید فیلمنامه با موضوعات آگاه‌سازی مردم از تهدیدات شیمیایی صنعت تاکنون انجام شده است، که انشاء... با همکاری مسئولین این حوزه ساخته و بخش خواهد شد.

همچنین با تلاش‌های معاونت آموزش و پژوهش سازمان پدافند غیرعامل دورشته در مقطع تحصیلات تکمیلی تحت عنوان «مدیریت و فرماندهی پدافند غیرعامل شیمیایی» و «پدافند غیرعامل در نظام سلامت با گرایش شیمیایی» راه‌اندازی شده است.

یکی دیگر از مهم‌ترین اقدامات قرارگاه پدافند شیمیایی در طی سال، انجام چندین رزمایش پدافند شیمیایی در دستگاه‌ها و زیرساخت‌های صنایع شیمیایی و پتروشیمیایی کشور در جهت ارتقاء، توانمندسازی و هم‌افزایی دستگاه‌ها و تیم‌های عملیاتی در مواقع بحران و حوادث شیمیایی است.

با توجه به عمر کوتاه قرارگاه پدافند شیمیایی و همچنین گستردگی حوزه تهدیدات شیمیایی، ما در ابتدای راه هستیم، در عین حال اولویت برنامه‌های قرارگاه در گام نخست توجه به برنامه‌های اساسی و پایه است. در همین راستا اقداماتی در زمینه دانش پدافند شیمیایی، تربیت مربی، تولید بانک اطلاعات، ارتقای آگاهی بآدمیان مخاطب، معرفی قرارگاه و حوزه‌های مأموریتی آن و ارتقای توان عملیاتی قرارگاه انجام گرفته که به پیشرفت‌های قابل قبولی نیز دست یافته‌ایم.

اما با توجه به انتظارات رهبر معظم انقلاب از سازمان پدافند غیرعامل جهت مصون‌سازی کشور در برابر تهدیدات، امیدواریم با برنامه‌ریزی

در گفت‌وگو با دکتر روحانے جانشین قرارگاه پدافند شیمیایی کشور با «صیانت پایدار» مطرح شد

کارکردهای پدافند شیمیایی در زمان صلح

سازمان پدافند غیرعامل کشور به منظور مصون‌سازی، ایجاد آمادگی در برابر تهدیدات، کاهش آسیب‌پذیری‌ها و مقابله با حوادث شیمیایی و کنترل پیامدهای آن بر مردم و دارایی‌های کشور است. تهدیدات شیمیایی یکی از ملموس‌ترین تهدیداتی است که مردم ایران بارها به دلیل استفاده دشمن از تسلیحات شیمیایی در زمان جنگ آن را تجربه و از این جهت آسیب و صدمات جبران‌ناپذیری متحمل شده‌اند. از دلایل کاربرد سلاح‌های شیمیایی در جنگ، تأثیر سریع آن، بر سلامت جسمی و روانی سربازان است. عدم واکنش مناسب و به موقع، موجب مرگ، آسیب دائمی یا ناتوانی موقت خواهد شد. اما از منظر پدافند شیمیایی، حوزه تهدیدات شیمیایی فراتر از حوزه تسلیحات شیمیایی است. قرارگاهی با عنوان پدافند شیمیایی در جهت مدیریت بر کل فرآیند پیامدهای تهدیدات شیمیایی بر کشور در سازمان پدافند غیرعامل تشکیل شده است و موضوع تهدید شیمیایی با سه منشا؛ حوادث شیمیایی، نشت صنعتی (که یک منشا آن هم می‌تواند حوادث تروریستی شیمیایی باشد) و حوادث جنگی شیمیایی را رصد می‌کند، در شرایط فعلی احتمال وقوع حوادث شیمیایی افزایش یافته و عدم آمادگی بخش‌های مختلف نسبت به این موضوع می‌تواند برای کشور آسیب ایجاد کرده و مباحث جدی را در پیش داشته باشد. بنابراین از منظر پدافند شیمیایی، هر ماده شیمیایی پرخطر، بستگی به شرایط و وضعیتی که در آن قرار دارد، با آن اثر می‌پذیرد، احتمال ایجاد خطر و آسیب نماید. امروزه بسیاری از سازمان‌های بین‌المللی وجود گازهای شیمیایی صنعتی نظیر آمونیاک را عامل تهدید انسان می‌دانند و از آنها به عنوان ابزار تهدیدات کموتورویستی (تروریست شیمیایی) نام برده‌اند. به لحاظ خرید آسان و بدون نظارت مواد شیمیایی و تبدیل آن به مواد شیمیایی پرخطر، امکان استفاده گروه‌های معاند و احتمال وقوع حملات کموتورویستی افزایش می‌یابد. بنابراین مواد شیمیایی صنعتی هم عامل ایجاد حوادث صنعتی و هم تروریستی هستند که اسامی این مواد توسط قرارگاه تهیه و در اختیار دستگاه‌ها و سازمان‌های مرتبط با موضوع قرار داده شده است تا نسبت به خرید و فروش آنها کنترل و نظارت دقیق‌تری صورت گیرد.

قرارگاه پدافند شیمیایی کشور، یکی از قرارگاه‌های مهم و راهبردی سازمان پدافند غیرعامل کشور است که مسئولیت رصد و مهار بحران‌ها در حوزه تهدیدات شیمیایی را بر عهده دارد. هرچند اغلب؛ در افکار عمومی تهدیدات شیمیایی به حملات شیمیایی تقلیل داده می‌شود اما واقعیت این است که با توجه به گسترش استفاده از مواد شیمیایی در صنایع، پدافند شیمیایی هم‌اکنون حتی از دوران دفاع مقدس نیز جدی‌تر و بااهمیت‌تر شده است. روزانه صدها محموله شیمیایی در سطح کلان‌شهرها تردد می‌کنند که بروز حوادث برای آنها می‌تواند منجر به ایجاد یک تهدید شیمیایی شود. برای بررسی هرچه بیشتر ابعاد این موضوع گفت‌وگویی را با دکتر مهدی روحانی جانشین قرارگاه پدافند شیمیایی کشور انجام دادیم که ماحصل آن از مدنظر تان می‌گذرد.

به عنوان سوال نخست! هدف از راه‌اندازی قرارگاه پدافند شیمیایی کشور چیست و از نظر شما، مواد شیمیایی صنعتی امروزه چه جایگاهی در بروز تهدیدات شیمیایی دارند؟

فلسفه وجودی قرارگاه پدافند شیمیایی ذیل

■ مواد شیمیایی صنعتی هم عامل ایجاد حوادث صنعتی و هم تروریستی هستند که اسامی این مواد توسط قرارگاه تهیه و در اختیار دستگاهها و سازمانهای مرتبط با موضوع قرار داده شده است تا نسبت به خرید و فروش آنها کنترل و نظارت دقیقتری صورت گیرد

■ سیستمهای مدیریت بحران آتش نشانیها و کارخانجات و انبارهای مرتبط با مواد شیمیایی نیازمند تشکیل تیم مقابله با مواد خطرناک هستند تا از خطرات جانی و مالی حوادث شیمیایی بتوانند پیشگیری کنند

تروریستی می باشد در حوادث شیمیایی آتش نشانی به عنوان اولین تیم پاسخ اضطراری در صحنه حوادث همیشه حضور دارد. بنابراین با نگاهی به گذشته و حوادثی مانند انفجار قطار نیشابور نشان می دهد عدم شناخت صحیح از HAZMAT در عملیاتهای آتشنشانی باعث تلفات و آسیبهای جبران ناپذیری به افراد عادی و آتش نشانها شده است. خسارت های مالی و جانی ناشی از حوادث مواد خطرناک شیمیایی در کشور ما به علت پیشرفت روزافزون در صنایع مرتبط و به طبع آن واردات و استفاده فراوان از مواد شیمیایی متنوع در صنایع و کارخانجات اطراف شهرها رو به افزایش است. بدون تردید وجود افراد آموزش دیده و مسلط به فعالیت های مدیریت مواد خطرناک ضروری است. تجربه فعالیت های انجام گرفته در کشورهای دیگر نیز موید این امر می باشد. سیستم های مدیریت بحران، آتش نشانی ها و کارخانجات و انبارهای مرتبط با مواد شیمیایی نیازمند تشکیل تیم مقابله با مواد خطرناک هستند تا از خطرات جانی و مالی حوادث شیمیایی بتوانند پیشگیری کنند. بنابراین یکی از اقدامات قرارگاه های پدافند شیمیایی، زیستی و پرتوی سازمان پدافند غیرعامل کشور برگزاری دوره های آموزشی CBRNE به منظور آماده سازی و ارتقاء توان تیم های عملیاتی واکنش سریع و آتش نشان های شهر تهران بوده است. لذا اهمیت دوره های آموزشی در اولویت برنامه ریزی جهت اجرا و عملیاتی شدن آموزش های تخصصی در استان های کشور می باشد.

با تشکر از شما که وقتتان را در اختیار ما قرار دادید

من هم سپاسگزارم.

می توانید نمونه ای از چالش های مدنظر قرارگاه پدافند شیمیایی که منجر به وقوع حوادث شده را عنوان کنید؟!

حمل و نقل بی ضابطه مواد شیمیایی خطرناک یکی از چالش های پیش روی قرارگاه پدافند شیمیایی است زیرا هیچگونه نظارت سیستماتیک و قابل انتظاری وجود ندارد. یکی از مشکلات حمل و نقل مواد شیمیایی فقدان منابع اطلاعات عمومی در رابطه با حوادث حمل و نقل مواد خطرناک است، به همین دلیل جمع آوری داده ها از طریق بررسی گزارشات ثبت شده در فرم گزارش حوادث مرکز فرماندهی و کنترل ترافیک پلیس راه ناجا، روزنامه ها، مجلات و وبسایت های اینترنتی صورت می گیرد. در حال حاضر بیشترین میزان حجم محموله هایی که دچار حادثه شده اند مواد سوختی نظیر ال پی جی، بنزین و گازوئیل هستند که منجر به حوادث جبران ناپذیری شده اند. به عنوان نمونه، حادثه دلخراش اتوبوس ساندج با ۱۱ نفر کشته، یکی از حوادث شیمیایی اخیر است که کام مردم ما را تلخ کرد. نتایج حاصل از بررسی حوادث ناشی از حمل و نقل مواد خطرناک بیانگر این موضوع است که بیشترین علل بروز حوادث شیمیایی جاده ای مربوط به: (۱) عدم رعایت مقررات راهنمایی و رانندگی، (۲) عدم سلامتی راننده و بارگیری و تخلیه بار نامناسب، (۳) عدم رعایت قوانین و مقررات مربوط به نگهداری و انبارش مواد شیمیایی است در این حوزه نیز حوادث وخیم رخ داده است، حادثه آتش سوزی و انفجار در انبار شهرک صنعتی شهرری، که در این محل تعداد زیادی سوله تولید و نگهداری مواد شیمیایی وجود داشت. یکی از سوله ها که در دل آن چندین انبار مواد شیمیایی کوچک ایجاد شده بود دچار حریق شد. در این انبار انواع مواد شیمیایی قابل اشتعال وجود داشت و حتی گاهی صدای انفجارهای کوچک هم شنیده می شد که در نهایت با تلاش و همت آتش نشانان آتش اطفاء گردید.

استفاده از کلر و مشتقات این گاز خطرناک در فرایند تصفیه آب نظیر استخرها و تصفیه خانه ها یکی دیگر از موضوعاتی است که منجر به وقوع حوادث شیمیایی شده است. برای مثال حادثه نشت گاز کلر در شهر دزفول. در این حادثه نشت گاز کلر از انباری متروکه در اطراف میدان رودبند دزفول در شب موجب بروز مشکل تنفسی برای حدود ۴۷۵ نفر از شهروندان شد. عملیات مهار آلودگی ناشی از انتشار گاز کلر در دزفول با بسیج نیروهای امدادی و آتش نشانی بیش از چهار ساعت به طول انجامید.

اجازه دهید به ابعاد بین المللی موضوع بپردازیم. در حال حاضر رویکرد سازمان منع سلاح های شیمیایی در سطح بین المللی چیست و نظر شما در خصوص کنترل تهدید بیرونی چیست؟

پیوستن کشورهای جهانی به کنوانسیون منع سلاح های شیمیایی سبب ایجاد آرامش روانی افراد در جوامع جهانی می شود. یکی از تهدیدات مهم در هر کشوری استفاده از سلاح های کشتار جمعی شیمیایی است که توسط گروه های معاند و تروریستی استفاده می گردد. کنوانسیون منع سلاح های شیمیایی معاهده ای بین المللی است که استفاده از سلاح های شیمیایی را منع می کند و هدف آن انهدام سلاح های شیمیایی در هر نقطه ای از جهان می باشد. اجرای شرایط و مواد کنوانسیون سلاح های شیمیایی توسط سازمان منع سلاح های شیمیایی صورت می گیرد که این سازمان در راستای محقق کردن دو دیدگاه و هدف اصلی اش است. که عبارتند از: عاری سازی کشورهای جهان از سلاح های شیمیایی و همکاری در عرصه علوم شیمی برای اهداف صلح آمیز. اساسا تهیه سلاح های شیمیایی نسبت به سایر سلاح های کشتار جمعی آسانتر است. شهرهای ایران نیز در جریان جنگ تحمیلی از سوی عراق، چندین بار در عملیات های مختلف از جمله والفجر ۸ و والفجر ۱۰ در سردشت و خرمشهر مورد حملات شیمیایی ارتش عراق قرار گرفت. به طوری که اینک بیش از ۱۱۰ هزار مصدوم شیمیایی در کشورمان وجود دارد. بنابراین بایستی کنترل ورود مواد شیمیایی خطرناک در مرزها با استفاده از آشکارسازهای تشخیص مواد شیمیایی صورت پذیرد. نکته بعدی، شناسنامه دار کردن مواد شیمیایی در داخل کشور است که بتوان با استفاده از آن تولیدکننده و مصرف این گونه مواد را رصد و شناسایی کرد، آموزش های مرتبط با پاسخ در شرایط اضطراری از طریق تیم های عملیاتی رفع آلودگی و امداد و درمان نیز الزام آور است که توسط تیم های عملیاتی در استان های کشور و مناطق ویژه شیمیایی به منظور اقدام سریع جهت کاهش آسیب پذیری به مردم و دارایی های حیاتی، حساس و مهم راه اندازی گردیده است.

یکی از برنامه های قرارگاه پدافند شیمیایی از تقاء سطح علمی و عملیاتی آتش نشانی در مقابله با بحران های شیمیایی است، در این خصوص چه اقدامی صورت گرفته است؟

آموزش و ایجاد تیم های مقابله و مدیریت مواد خطرناک به عنوان بخشی اجتناب ناپذیر و بسیار حیاتی از برنامه یکپارچه و جامع حفاظت از مردم، محیط زیست و زیرساخت ها در مقابل حوادث غیرمترقبه مواد شیمیایی ناشی از تصادفات در حمل و نقل مواد خطرناک، نشت و پاشش، حوادث ناشی از فعالیت واحدهای صنعتی، دفع پسماندهای مواد خطرناک صنعتی و کشاورزی و حوادث

گزارش «صیانت پایدار» از توان الکتریکی نیروگاه‌ها هسته‌ای

دنیا چقدر برق هسته‌ای مصرف می‌کند؟!

دو کشور آمریکا و فرانسه بیش از ۴۷ درصد انرژی هسته‌ای جهان را تولید می‌کنند. سهم ایران از انرژی هسته‌ای جهان که توسط تنها راکتور تجاری آن تولید می‌شود با رشدی آرام از ۲٫۱ در سال ۲۰۱۶ به ۲٫۲ درصد در سال ۲۰۱۷ رسید. از زمانی که اولین راکتور انرژی هسته‌ای در ۲۷ ژوئن ۱۹۵۴ در اوبننسک اتحاد جماهیر شوروی سابق راه‌اندازی شد دو موج عمده در تولید و راه‌اندازی این صنعت سپری شده است پیک اول آن مربوط به سال ۱۹۷۴ است که در آن سال ۲۶ اتصال شبکه شکل گرفت و دومین موج مربوط به سال‌های ۱۹۸۴ و ۱۹۸۵ دقیقاً قبل از حادثه چرنوبیل است که هر سال ۳۳ اتصال شبکه به دست آمد.

انرژی هسته‌ای در اواخر دهه ۹۰ با وقفه واحدهای عملیاتی مواجه شد و در سال ۱۹۹۰ برای اولین بار تعداد راکتورهای خاموش بیش از راکتورهای فعال بود. در دهه ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۰ واحدهای راه‌اندازی شده بیش از راکتورهای خاموش بود. در فاصله سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۸، ۴۸ راکتور راه‌اندازی شد که ۲۹ مورد آن در چین بوده است. در سال ۲۰۱۷ همچنین سه واحد به‌خاطر عمر بالا و فرسودگی در آلمان، کره جنوبی و سوئد بسته شده‌اند. در نیمه اول سال ۲۰۱۸ نیز ۵ راکتور به تعداد واحدهای هسته‌ای جهان اضافه شده است. در مجموع در سال ۲۰۱۸ تعداد ۴۱۳ راکتور هسته‌ای در ۳۱ کشور جهان وجود دارد. انرژی هسته‌ای در انحصار تنها ۱۶ درصد کشورهای عضو سازمان ملل متحد قرار دارد و بیش از نیمی از انرژی هسته‌ای جهان در کشورهای عضو اتحادیه اروپا تولید می‌شود. کشور چین

احمد رضا آل‌ظاهر

در سال ۲۰۱۸ سی و یک کشور جهان دارای راکتور انرژی هسته‌ای هستند. در واقع تعداد این کشورها بعد از سال ۲۰۱۱ که جمهوری اسلامی ایران اولین راکتور خود را راه‌اندازی کرد و به جرگه کشورهای دارای فناوری هسته‌ای پیوست ثابت مانده است.

ناوگان جهانی هسته‌ای در سال ۲۰۱۷ بیش از ۲۵۰۰ تراوات ساعت الکتریسیته تولید کرده است که یک درصد نسبت به سال قبل رشد داشته اما نسبت به پیک تاریخی تولید در سال ۲۰۰۶، ۴ درصد کمتر بوده است. مسئول این افزایش انرژی نیز کشور چین بوده است و بدون لحاظ کردن چین تولید برق هسته‌ای در جهان در سال گذشته میلادی با کاهش روبه‌رو بوده است.

سهم انرژی هسته‌ای از تولید برق جهانی در طول ۵ سال گذشته نسبتاً پایدار بوده است که این میزان در سال ۲۰۱۷ حدود ۱۰٫۵ درصد بوده است. در سال ۲۰۱۷ تولید انرژی هسته‌ای در ۱۳ کشور افزایش یافت در ۱۱ کشور با کاهش مواجه بود و در ۷ کشور ثابت باقی ماند. ۵ کشور چین، مجارستان ایران، پاکستان و روسیه به بیشترین میزان تولید انرژی هسته‌ای خود در این سال دست یافتند. در همین سال پنج کشور ایالات متحده آمریکا، فرانسه، چین، روسیه و کره جنوبی بزرگترین تولیدکنندگان انرژی هسته‌ای بوده‌اند و ۷۰ درصد تولید انرژی برق هسته‌ای جهان را عهده‌دار بوده‌اند. چین در سال ۲۰۰۷ جایگاه پانزدهم را در بین کشورهای تولیدکننده انرژی هسته‌ای داشت که هم‌اکنون به جایگاه سوم رسیده است و

- سهم انرژی هسته‌ای از تولید برق جهانی در طول ۵ سال گذشته نسبتاً پایدار بوده است که این میزان در سال ۲۰۱۷ حدود ۱۰٫۵ درصد بوده است
- در سال ۲۰۱۷ تولید انرژی هسته‌ای در ۱۳ کشور افزایش یافت در ۱۱ کشور با کاهش مواجه بود و در ۷ کشور ثابت باقی ماند
- ۵ کشور چین، مجارستان ایران، پاکستان و روسیه به بیشترین میزان تولید انرژی هسته‌ای خود در سال ۲۰۱۷ دست یافتند

می‌گردد. در ایالات متحده تقریباً تولید انرژی هسته‌ای ثابت باقی مانده است و حدود ۲۰ درصد تولید انرژی برق این کشور را شامل می‌شود و دولت فدرال به هشت نیروگاه برای جلوگیری از بسته شدن زود هنگام بارانه پرداخت کرده است.

امروزه سرمایه‌گذاری در انرژی‌های تجدیدپذیر به‌عنوان جایگزینی برای انرژی هسته‌ای که به‌عنوان یک صنعت گران و پرهزینه قلمداد می‌شود در حال افزایش است. این موضوع به‌ویژه بعد از پروتکل کیوتو در سال ۱۹۹۷ در زمینه تغییرات آب و هوایی شدت بیشتری گرفته است. گزارش‌های جهانی نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاری در صنعت هسته‌ای در سال ۲۰۱۷ برای احداث ۴ راکتور جدید ۱۶ میلیارد دلار بوده است این در حالیست که بیش از ۲۸۰ میلیارد دلار در زمینه انرژی‌های تجدیدپذیر (بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار در زمینه انرژی بادی و ۱۶۰ میلیارد دلار در زمینه انرژی خورشیدی و فتوولتائیک) سرمایه‌گذاری شده است که کشور چین به تنهایی در این زمینه ۱۲۶ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری کرده است که ۴۰ برابر میزان سرمایه‌گذاری سال ۲۰۰۴ است. مکزیک و سوئد نیز برای اولین بار جزو ده کشور اول سرمایه‌گذاری‌کننده در زمینه انرژی‌های نو و تجدیدپذیر قلمداد می‌شوند. این انرژی در سال ۲۰۱۶ توانسته است ۱۵۷ گیگاوات برق به شبکه جهانی اضافه کند. نکته‌ای که در اینجا شایان ذکر است اینست که استفاده از انرژی هسته‌ای در تولید الکتریسیته و صنعت برق روز به روز در حال کاهش است چرا که بخاطر گران بودن قادر به رقابت در بازار نیست و بعضاً از صنعت برق هسته‌ای به‌عنوان صنعتی رو به زوال نام می‌برند اما واقعیت اینست که شواهد بسیاری در دست است که استفاده نظامی و تسلیحاتی از صنعت هسته‌ای در کشورهای پیشرو در حال افزایش است به‌عنوان مثال در ایالات متحده آمریکا به موازات آنکه اهمیت انرژی هسته‌ای در برق کاهش یافته جایگاه این انرژی در نیروی نظامی دریایی و در قالب مهندسی هسته‌ای افزایش یافته است.

در سال ۲۰۱۷ در تولید انرژی هسته‌ای ۱۸ درصد رشد داشته است و نزدیک به ۴ درصد از کل الکتریسته این کشور از انرژی هسته‌ای به‌دست می‌آید. در فرانسه نیروگاه‌های هسته‌ای تولید ۷۱٫۶ درصد تولید برق این کشور را به‌عهده داشته‌اند که البته این پایین‌ترین میزان از سال ۱۹۸۸ تاکنون بوده است و برق هسته‌ای در فرانسه کاهش داشته است و پیک تولید برق هسته‌ای در این کشور در سال ۲۰۰۵ به میزان ۷۸ درصد از کل الکتریسیته فرانسه بوده است. در آلمان هشت راکتور هسته‌ای در سال ۲۰۱۷ حدود ۷۲ تراوات ساعت برق تولید کرده‌اند که حدود ۱۲ درصد از کل برق این کشور را شامل می‌شود که کمی بیش از یک سوم اوج تولید برق هسته‌ای این کشور در سال ۱۹۹۷ می‌باشد که در آن زمان حدود ۳۱ درصد از کل برق تولیدی این کشور از طریق هسته‌ای بوده است. در ژاپن نیروگاه‌های هسته‌ای در سال ۲۰۱۷، ۳٫۶ درصد الکتریسیته این کشور را تولید کرده‌اند که نسبت به سال ۱۹۹۸ به حدود یک دهم کاهش یافته است. در مورد ژاپن باید به فاجعه فوکوشیما نیز اشاره کرد که هنوز پس از گذشت هفت سال با چالش‌های آن دست و پنجه نرم می‌کنند. هنوز هم برنامه‌ریزی برای حذف آلودگی‌های آن ادامه دارد. حجم زیادی از آب هنوز به درون راکتورهای نیم‌سوخته برای خنک کردن زباله‌ها تزریق می‌شود که بسیار آلوده است. برخی از کارگران و کارمندان نیروگاه به بیماری‌هایی مانند سرطان تیروئید مبتلا هستند. بیش از ۵۰ درصد افرادی که از فوکوشیما تخلیه شده‌اند تمایل به بازگشت به خانه‌هایشان ندارند و به‌طور کلی طبق تخمین‌های اداره محیط زیست کشور ژاپن این حادثه ۲۶ میلیارد دلار خسارت به بار آورد. تولید انرژی هسته‌ای در کره جنوبی در سال ۲۰۱۷ بیش از ۸ درصد کاهش یافته است که ۲۷ درصد الکتریسیته این کشور را شامل می‌شود که نسبت به سی سال پیش به یک سوم رسیده است. در انگلستان انرژی هسته‌ای حدود یک درصد کاهش یافت که نزدیک به ۲۰ درصد برق این کشور از طریق هسته‌ای تامین

در گفت و گو معاون اداره کل حفاظت محیط زیست استان تهران با «صیانت پایدار» مطرح شد

هشدار درباره یک آلودگی محیط زیستی بیخ گوش پایتخت

در حالی که بحث آلودگی محصولات کشاورزی به مواد نفتی در منطقه باقرشهر مطرح است، محیط زیست می گوید نگرانی اصلی و دغدغه بزرگتر آلودگی آب های زیرزمینی منطقه است.

خطر نفوذ پسماند پالایشگاه نفت شهید تندگویان به محصولات کشاورزی منطقه مرتب مورد گوشزد کارشناسان و مسئولان مختلف قرار می گیرد. البته برخی می گویند پسماند نیست و نشأت نفت از مجموعه نفتی منطقه باقرشهر به چاه های اطراف است، چاه هایی که زمین های کشاورزی نیز با استفاده از آنها مورد آبیاری قرار می گیرد.

حسن خلیل آبادی، عضو شورای شهر تهران نیز چندی قبل با اشاره به مسائل زیست محیطی شهرستان ری گفته است: خطر نفوذ پسماند پالایشگاه نفت شهید تندگویان به محصولات کشاورزی منطقه وجود دارد.

محیط زیست نیز نشأت نفت از مجموعه نفتی منطقه به چاه های اطراف را تایید کرده و مسئولان و کارشناسان می گویند نگرانی بزرگتر و دغدغه اصلی آلودگی منابع آب های زیرزمینی منطقه است.

در همین زمینه محمد رستگاری، معاون نظارت و پایش اداره کل حفاظت محیط زیست استان تهران در گفتگو با خبرنگار ماهنامه صیانت پایدار درباره مباحث مطرح شده مبنی بر خطر نفوذ

پسماند پالایشگاه نفت شهید تندگویان به محصولات کشاورزی منطقه باقرشهر، اظهار داشت: البته در این زمینه بحث پسماند مطرح نیست، ماجرا از این قرار است که سه چاه در اطراف پالایشگاه به مواد نفتی آلوده شده اند.

وی اضافه کرد: آلودگی در حدی است که کشاورزان وقتی آب را از چاه بالا می آورند اقدام به جداسازی مواد نفتی از آن می کنند.

رستگاری درباره اینکه کشاورزان چگونه اقدام به جداسازی مواد نفتی از آب می کنند و آیا در پی این کار آب کاملاً خالص و سالم می شود؟، افزود: کشاورزان مخازنی را تعبیه کردند و با استفاده از این مخازن کار جداسازی را انجام می دهند.

وی تصریح کرد: در هر صورت ما این مساله و سلامت آب را تایید نمی کنیم.

رستگاری با بیان اینکه آلودگی دو چاه ۱۰۰ درصد و یکی کمتر از این میزان است، افزود: ما تاکنون از ۳۰ چاه نمونه گیری کرده ایم که ۳ چاه آلوده بوده و باقی موردی نداشته است ضمن اینکه این کار همچنان ادامه دارد.

معاون نظارت و پایش اداره کل حفاظت محیط زیست استان تهران تصریح کرد: نفت یا فرآورده های نفتی از مخازن یا لوله های مجموعه های نفتی منطقه باقر شهر نشأت می کند و وارد چاه ها می شود.

رستگاری ادامه داد: ما موضوع را پیگیری و در مرجع قضایی طرح شکایت کردیم، پالایشگاه نیز اعلام کرده که مشاور گرفته و در حال پیگیری مساله است تا اگر آلودگی وجود دارد برطرف شود.

وی با اشاره به آبیاری محصولات کشاورزی منطقه با آب آلوده، گفت: این مساله مورد تایید و قبول ما نیست.

رستگاری با بیان اینکه سطح اراضی کشاورزی آن منطقه تنها ۱۰ هکتار است، افزود: دغدغه اصلی و نگرانی بزرگتر ما آلوده شدن منابع آب های زیرزمینی است.

وی اظهار داشت: علاوه بر ما، شبکه بهداشت نیز طرح مساله کرده تا محصولات کشاورزی منطقه معدوم شود.

«بصیرت ابا الفضل العباس (ع) کجاست؟ در روز ناسوعا، به او پیشنهاد تسلیم و امان نامه کردند و گفتند ما تو را امان می دهیم؛ چنان بر خورد جوانمردانه ای کرد که دشمن را پشیمان نمود. گفت: من از حسین جدا شوم؟ وای بر شما! اف بر شما و امان نامه شما.»

امام خامنه ای (مدظله العالی)

امان نامه

نامه

الله

حسین

جعفر

یسر

یارین

بیت

امام

العباس

الله

عباس

أخت

موسسین

مهم العسین

میر

میر

میر

موسسین

در اداره اقتصاد کشور بن بست نداریم

سید علی خامنه‌ای

دشمن به دلیل برخی ضعف‌ها و خلأهای اقتصادی، بر موضوع اقتصاد کشور متمرکز شده است، در زمینه اقتصادی باید قوی و پُر حجم کار کرد و تمام خلأها را پر کرد که همه این موارد امکان پذیر و شدنی است و ما در اداره اقتصاد کشور بن بست نداریم.

۹۷/۰۶/۰۷